

ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ชัตชัย เทพเดช

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2566

ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ชัตชัย เทพเดชา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE ATTITUDE OF PRISONERS TOWARD WELFARE PROVIDING IN SONGKHLA CENTRAL PRISON

CHUTCHAI THAPDAECHA

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE

PROGRAM IN GOVERNMENT

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	:	ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา
ชื่อนักศึกษา	:	ชัตชัย เทพเดชา
ชื่อปริญญา	:	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	:	การปกครอง
ปีพุทธศักราช	:	2566
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....
(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....
(พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....
(ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)

กรรมการ/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....
(ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร)

กรรมการ .....
(พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.)

กรรมการ .....
(รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

Thematic Topic	:	The Attitude of Prisoners towards Welfare Providing in Songkhla Central Prison
Student's Name	:	Chutchai Thapdaecha
Degree Sought	:	Master of Political Science
Program	:	Government
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Dr. Sitthipong Sitthiphataraprabha
Co-Advisor	:	Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Political Science (Government)

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phrakhrupaladsuwatthanaphromajariyakhun)

Thematic Committee :

Chairman .....
(Phrakhruarunsutalangkarn, Assoc. Prof. Dr.)

Member (Advisor) .....
(Dr. Sitthipong Sitthiphataraprabha)

Member/Co-Advisor .....
(Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon)

Member .....
(Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.)

Member .....
(Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

(Copyright of Mahamakut Buddhist University)

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์ : **ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา**
ชื่อนักศึกษา : **ชัตชัย เทพเดชา**
ชื่อปริญญา : **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา : **การปกครอง**
ปีพุทธศักราช : **2566**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : **ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : **ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลาและ 2) แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 289 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรทาโร ยามาเน่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ หัวหน้าสถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ และผู้ต้องขัง รวม 10 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง ด้านการเยี่ยมญาติ ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ด้านกีฬาและนันทนาการ ด้านการรักษาพยาบาล และด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

2. แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ประกอบด้วย 1) จัดสวัสดิการขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานของหน่วยงานและให้บริการผู้ต้องขังอย่างเท่าเทียม ยุติธรรมและเพียงพอ 2) ควรมีการจัดการรักษาพยาบาลที่ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็วและมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน 3) ควรกำหนดนโยบายทางด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขัง 4) ควรจัดให้มีสถานที่ที่ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีความเป็นอยู่ที่ดีที่สุด 5) ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬาและออกกำลังอย่างเพียงพอและเหมาะสม และ 6) ควรจัดให้มีการเยี่ยมญาติผ่านช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ญาติสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุม

คำสำคัญ ทัศนคติ, ผู้ต้องขัง, การจัดสวัสดิการ, เรือนจำกลาง

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**The Attitude of Prisoners toword Welfare Providing in Songkhla Central Prison**
Studen's Name	:	**Chutchai Thapdaecha**
Degree Sought	:	**Master of Political Science**
Program	:	**Government**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Dr. Sitthipong Sitthiphataraprabha**
Co-Advisor	:	**Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon**

The objectives of this thematic were to study; 1) the attitude of prisoners toward welfare providing in Songkhla central prison, and 2) the guidelines for developing the welfare providing in Songkhla central prison. The research sample consisted of 289 prisoners in Songkhla central prison, all of whom were determined by the formulation of Taro Yamane. The key informants consist of 10 of directors of prisoner development division, director of inmate control, head of prisoner welfare department, head of Education and mental development, head of hospital education and mental development, officer visiting relatives and two of inmates. The employed research instruments were questionnaire and the interview form. The statistics employed for the data analysis were frequency, percentage, standard deviation, and content analysis.

The findings were as follows;

1. The overall of the attitude of prisoners toward welfare providing in Songkhla central prison was at the high level, which specific aspects could be ranked from top to bottom based on their rating means as follows: the health of the inmates, the visiting relatives, the education and mental development, the sports and recreation medical care and the basic welfare;

2. Suppling and supporting the medical care that the prisoners can easily access and set the officer who be clearly responsibility; (3) setting the policy on basic education and mental development of prisoners; 5) providing an adequate and appropriate

places for sports and exercise; and 6) arranging a various visits to relatives who can have thorough and comprehensive access.

Keywords: Attitude, Prisoner, Welfare, Songkhla Central Prison

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านรัฐศาสตร์ ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดี และคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษา ตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณ พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร. ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการสอบ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา และ ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้ให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดีเสมอมา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใย ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจาก สารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาคุณ พระรัตนตรัย พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูป ทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุกภพทุกชาติด้วย เทอญ

ชัตชัย เทพเดชา

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทคัดย่อ (ภาษาไทย)..... จ

บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)..... ฉ

กิตติกรรมประกาศ..... ช

สารบัญเรื่อง..... ฌ

สารบัญภาพ..... ฎ

สารบัญตาราง..... ฏ

บทที่ 1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 คำถามการวิจัย..... 3

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย..... 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 3

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 4

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 5

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 6

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ..... 6

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์..... 14

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขัง..... 20

2.4 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ..... 27

2.5 บริบทพื้นที่ที่ศึกษา..... 34

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 35

2.7 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย..... 40

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 41

3.1 ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง..... 41

3.2 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง..... 42

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 42

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 43

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 44

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

หน้า

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 45

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 45

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 47

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล..... 48

4.2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา..... 50

4.3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่องทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา..... 57

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 69

5.1 สรุปผลการวิจัย..... 70

5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 73

5.3 ข้อเสนอแนะ..... 76

บรรณานุกรม..... 77

บุคลานุกรม..... 81

ภาคผนวก..... 83

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย..... 84

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย..... 86

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย..... 90

ภาคผนวก ง แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย... 103

ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ..... 115

ภาคผนวก ฉ หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์..... 129

ภาคผนวก ช รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ..... 131

ประวัติผู้วิจัย..... 142

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	48
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมทุกด้าน.....	50
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน.....	51
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล.....	52
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ.....	53
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง.....	54
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านกีฬาและนันทนาการ.....	55
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการเยี่ยมญาติ.....	56

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 40

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมราชทัณฑ์ เป็นส่วนราชการหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมของไทย มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล และคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ได้แก่ การประหารชีวิต จำคุก กักขัง กักกัน และควบคุมให้อยู่ในขอบเขตที่กฎหมาย กำหนดเพื่อป้องกันมิให้สังคมได้รับความเดือดร้อน การปฏิบัติงานเรือนจำและทัณฑสถาน เน้นหนักในด้านการปรุงแต่ง แก้ไขความประพฤติของผู้ต้องขังให้กลับตนเป็น พลเมืองดีและเป็นการคุ้มครองพิทักษ์ความปลอดภัยแก่สังคม การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังจะเป็นไปในทางใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล ภาวะแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและค่านิยมในสังคมประกอบกันไปด้วยเสมอ นอกจากนี้การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปจากการลงโทษ เพื่อแก้แค้นทดแทน มาเป็นการแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้กระทำผิด ได้กลับตนมาเป็นคนดีกลับสู่สังคมได้อย่างปกติสุข เน้นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้วยวิธีควบคุมเพื่อลงโทษผู้กระทำผิด และควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนี้เป็นการควบคุมผู้ต้องขังและแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังให้เป็นบุคคลที่สามารถเข้ากับสังคมทั่วไปได้เมื่อพ้นโทษ (เกษมสันต์ ดวงกลาง, 2551, หน้า 2-3)

“เรือนจำ” หรือ “คุก” เป็นสถาบันแห่งหนึ่งที่มีการดำเนินงานและจัดสภาพแวดล้อมเป็นแบบรวบยอด Goffman (1961, pp. 4-13) ได้ค้นพบว่าเรือนจำ เป็นสถานที่ที่มีลักษณะเป็นสถาบันเบ็ดเสร็จเด็ดขาด เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิตผู้ต้องขังและทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของเรือนจำตลอด 24 ชั่วโมง โดยการใช้ชีวิตประจำวันของผู้ต้องขังทั้งในส่วนของการกินอยู่ หลับนอน การทำงาน การศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพ จะถูกกำหนดและควบคุมให้ปฏิบัติโดยเจ้าพนักงานเรือนจำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากข้อค้นพบจากการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึง “เรือนจำ” มีความเป็นสถาบันที่กำหนดสภาพแวดล้อมและความเป็นไปของชีวิตความเป็นอยู่ภายในเรือนจำอย่างเบ็ดเสร็จ (ปรีชญาณ์ นักฟ้อน, 2562, หน้า 2) สำหรับปัจจุบัน ภายใต้นโยบายของกรมราชทัณฑ์ กำหนดการบริหารคู่กับการบริหารสวัสดิการสังคม (Social Welfare Administration) เพื่อความผาสุกและความปลอดภัยของชุมชนดังนั้น ในการดำเนินการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังในด้านต่าง ๆ ภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับที่จำเป็น หลักมนุษยธรรม และมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ต้องขังด้วย เนื่องจากมีศักดิ์และศรีแห่งความเป็นมนุษย์มีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติการเยี่ยงมนุษย์ทั่วไป สวัสดิการผู้ต้องขังจึงเป็นเรื่องสำคัญที่เรือนจำและทัณฑสถานจำเป็นต้องจัดให้ผู้ต้องขังสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยให้มีความสุขตามอัตภาพ และการได้รับการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามสมควร ซึ่งประกอบด้วย สวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4)

สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านการอนามัย และสวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ ตลอดจนการเตรียมพร้อมก่อนปล่อยและการช่วยเหลือภายหลังพ้นโทษไปแล้ว แต่การจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังก็ไม่บรรลุผลตามเจตนาทั้งของผู้ให้และผู้รับ เนื่องมีจากมีปัญหาหลายประการ เช่น 1) ด้านงบประมาณ 2) การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขัง 3) เกิดจากทัศนคติของผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขัง และ 4) การกำหนดปริมาณของสวัสดิการ เป็นต้น

เรือนจำกลางสงขลา สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมก่อสร้างเมื่อ มีผู้ต้องขังอยู่ในความควบคุมดูแลไม่น้อยกว่า 1,200 คน (สำราญ ยี่ซ้าย และคณะ, 2561, หน้า 19) การบริหารงานเรือนจำแบ่งออกเป็น 1) ฝ่ายบริหารทั่วไป 2) ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ 3) ฝ่ายฝึกวิชาชีพ 4) ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ 5) ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ และ 6) ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง ซึ่งปัจจุบันได้จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังดังนี้ 1) การประกอบอาหารและจัดเลี้ยงผู้ต้องขัง 2) การจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมเยียน จากครอบครัวและญาติมิตร 3) การจัดทำบัญชี รับ-จ่าย เงินสด ธนาณัติ ตั๋วเงิน หรือเอกสารอื่นอันเป็นตัวแทนเงินที่บุคคลภายนอกหรือญาติผู้ต้องขังฝาก ไว้ให้ผู้ต้องขัง 4) ร้านค้าสงเคราะห์ผู้ต้องขังเพื่อจัดซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพได้โดยสะดวกในราคาที่ไม่แพงกว่าท้องตลาด 5) การดำเนินการเกี่ยวกับเด็กติดผู้ต้องขัง การให้คำปรึกษาแนะนำความ ช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขังที่มีปัญหา การประสานงานขอรับความช่วยเหลือจากองค์กรต่าง ๆ การประสานงานขอรับทุนการศึกษาแก่บุตรผู้ต้องขัง ตลอดจนการสงเคราะห์ผู้ต้องขังภายหลังการปล่อย เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้โดยสุจริต 6) จัดสันทนาการด้านต่าง ๆ แก่ผู้ต้องขังเพื่อสุขภาพอนามัย และการพักผ่อนหย่อนใจ อาทิ การฝึกและจัดแข่งขันกีฬากลางแจ้งและในร่มประเภท ต่าง ๆ การจัดให้มีการแสดงดนตรี การละเล่นเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด และ 7) รักษาอาคารสถานที่ต่าง ๆ ของผู้ต้องขังให้ถูกสุขลักษณะ การกำจัดขยะมูลฝอย ยุง แมลงวัน รวมตลอดถึงการประสานกับแพทย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสุขาภิบาลของเรือนจำอีกด้วย เป็นต้น จะเห็นได้ว่า เรือนจำกลางสงขลาได้จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังตามมาตรฐานและสิทธิที่ผู้ต้องขังพึงได้รับ แต่ขณะเดียวกัน ยังพบว่าการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังยังไม่เพียงพอ (ปรีชญาณ์ นักฟ้อน, 2562, หน้า 5) เพราะงบประมาณมีจำกัดรวมทั้งจำนวนผู้ต้องขังมากกว่าจำนวนสวัสดิการที่จัดให้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำ

จากข้อมูลข้างต้น เป็นให้เหตุผลให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษาถึงทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา เพราะเป็นเรือนจำกลางขนาดใหญ่รวมทั้งมีจำนวนผู้ต้องขังมาก เพื่อจะได้นำเอาแนวทางและข้อเสนอแนะไปปรับใช้ในการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง และสามารถส่งต่อให้ผู้ต้องขังนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หลังจากพ้นโทษ

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา อยู่ในระดับใด

1.2.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

1.3.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1. ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาที่ถูกคุมขัง จำนวน 1,048 คน (งานเยี่ยมญาติ เรือนจำกลางสงขลา ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2565)

2. ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (In-depth Interview) กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ หัวหน้าสถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ และผู้ต้องขัง รวมทั้งหมด 10 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง ด้านกีฬาและนันทนาการ และด้านการเยี่ยมญาติ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.4.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2565-28 กุมภาพันธ์ 2566

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดหรือความเชื่อและแนวโน้มที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคลเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบ โดยการประมาณค่าว่าชอบหรือไม่ชอบ ที่จะส่งผลกระทบต่อการตอบสนองของบุคคลในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้น ในที่นี้หมายถึง ทัศนคติของผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

1.5.2 สวัสดิการผู้ต้องขัง หมายถึง ประโยชน์หรือบริการต่าง ๆ ที่เรือนจำกลางสงขลาจัดให้ผู้ต้องขังสามารถดำรงชีวิตได้อยางมีความสุขตามอัตภาพและการได้รับการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามสมควร

1.5.3 ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดและที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา

1.5.4 สวัสดิการขั้นพื้นฐาน หมายถึง สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

1.5.5 ด้านการรักษาพยาบาล หมายถึง การดูแลรักษาพยาบาล รวมถึงการส่งเสริมให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพตนเองแก่ผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

1.5.6 ด้านการศึกษาและการพัฒนาจิตใจ หมายถึง การส่งเสริมการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังทั้งการเรียนและการฝึกอบรมเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มเติมผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

1.5.7 ด้านกีฬาและนันทนาการ หมายถึง การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและส่งเสริมการออกกำลังกายแก่ผู้ต้องขังผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

1.5.8 ด้านอนามัย หมายถึง การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเรือนจำกลางสงขลาให้เหมาะสมตามความต้องการขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิต เพื่อการป้องกันการเกิดโรค และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพกาย และจิตที่ดีของผู้ต้องขังผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

1.5.9 ด้านการเยี่ยมญาติ หมายถึง การจัดให้มีแนวทาง ขั้นตอน และระเบียบในการอนุญาตให้ญาติมาเยี่ยมผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลาผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

1.5.10 เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศชาย

1.5.11 อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ 20-25 ปี, อายุ 26-35 ปี, อายุ 36-45 ปี, อายุ 46-55 ปี และ อายุ 56 ปีขึ้นไป

1.5.12 ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ หมายถึง ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ไม่ได้เรียนหนังสือ, ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช, อนุปริญญา/ปวส., ปริญญาตรี, และ สูงกว่าปริญญาตรี

1.5.13 จำนวนครั้งที่ต้องโทษ หมายถึง จำนวนครั้งที่ต้องโทษของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1 ครั้ง, 2 ครั้ง, 3 ครั้ง, 4 ครั้ง และ 5 ครั้งขึ้นไป

1.5.14 เรือนจำกลางสงขลา หมายถึง เรือนจำที่รับคุมขังผู้ต้องขังที่มีคำพิพากษาแล้ว และมีโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ตั้งอยู่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบถึงทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขา

1.6.2 ทำให้ได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

1.6.3 สามารถนำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลาไปใช้ได้ต่อไป และยังสามารถเป็นตัวอย่างให้กับเรือนจำอื่น ๆ นำไปปฏิบัติได้อีกด้วย

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการดำเนินวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขัง

2.4 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ

2.5 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

2.1.1 ความหมายของทัศนคติ

มิ่งขวัญ ศรีทอง (2558, หน้า 9) กล่าวว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ทั้งจากประสบการณ์โดยตรงหรือโดยอ้อม จนก่อให้เกิดความคิดหรือแนวความคิด การรับรู้ ความรู้สึก ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจซื้อเพราะทัศนคติที่เป็นบวกหรือเป็นลบต่อผลิตภัณฑ์ใด ๆ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของตัวผู้บริโภคเอง และทัศนคติที่ผู้บริโภคมีมักจะเปลี่ยนแปลงได้ยาก หากมีความเชื่อต่อผลิตภัณฑ์และตราสินค้านั้น ๆ แล้ว

นรรัชต์ ฝันเชียร (2562, หน้า 28) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดหรือความเชื่อที่มีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมทั้งทางบวกและทางลบของแต่ละบุคคล ซึ่งมาจากประสบการณ์การรับรู้และมีความเข้าใจต่อสิ่งเร้าที่ทั้งดีและไม่ดีแตกต่างกัน ซึ่งทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีความคงทน และเป็นการประเมินค่าว่าดีหรือไม่ดีต่อความสัมพันธ์ทั้งกับบุคคล สิ่งของหรือความคิดต่าง ๆ

Schiffman and Kanuk (1994, หน้า 657) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ (Attitude) ว่าหมายถึง ความโน้มเอียงที่เรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออาจหมายถึงการแสดงความรู้สึกภายในที่สะท้อนว่าบุคคลมีความโน้มเอียงพอใจหรือไม่พอใจต่อบางสิ่ง เช่น ตราผลิตภัณฑ์ บริการ ร้านค้าปลีก เนื่องจากเป็นผลของกระบวนการทำงานจิตวิทยา ทัศนคติไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแต่ต้องแสดงว่าบุคคลกล่าวถึงอะไรและทำอะไร ดังนี้

1. ทัศนคติที่มีต่อสิ่งหนึ่ง คำว่า สิ่งหนึ่ง (Object) ในความหมายของทัศนคติที่มุ่งสู่ผู้บริโภคจะสามารถตีความอย่างกว้างว่า ประกอบด้วย แนวความคิดการบริโภคเฉพาะอย่างหรือแนวความคิดที่สัมพันธ์กับการตลาด เช่น ผลิตภัณฑ์ ชนิดของผลิตภัณฑ์ ตราผลิตภัณฑ์ บริการ ความเป็นเจ้าของการใช้ผลิตภัณฑ์ การโฆษณา ราคา สื่อกลาง หรือผู้ค้าปลีก

2. ทัศนคติมีความโน้มเอียงเกิดจากการเรียนรู้ (Attitudes are a learned predisposition) มีการตกลงกันว่าทัศนคติมีการเรียนรู้ได้ ซึ่งหมายความว่าทัศนคติเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นผลจากประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลอื่นและการเปิดรับจากสื่อมวลชน

3. ทัศนคติไม่เปลี่ยนแปลง (Attitude have consistency) ลักษณะของทัศนคติก็คือความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกแม้ว่าจะมีแนวโน้มคงที่ แต่ทัศนคติไม่จำเป็นต้องถาวรสามารถเปลี่ยนแปลงได้

4. ทัศนคติเกิดขึ้นในแต่ละสถานการณ์ (Attitude occur within a situation) ทัศนคติเกิดขึ้นภายในเหตุการณ์และถูกกระทบโดยสถานการณ์ สถานการณ์ (Situation) หมายถึงเหตุการณ์หรือโอกาสซึ่งมีลักษณะเฉพาะช่วงเวลา มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมสถานการณ์เฉพาะอย่างอาจเป็นสาเหตุให้ผู้บริโภคมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติก็ได้

พิศมัย เสรีขจรกิจเจริญ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2561, หน้า 35) กล่าวว่า “ทัศนคติ” (Atiitude) นั้นเป็นการแสดงความคิดเห็นในลักษณะ สั้น ๆ ง่าย อาจจะเรียกได้ว่า เป็นการแสดงความคิดเห็นเมื่อถูกถามเกี่ยวกับเรื่องใด เรื่องหนึ่ง แตกต่างจากทรรศนะ ก็ตรงที่ ทรรศนะจะเป็นการแสดงความคิดเห็นแบบข้อความที่เป็นประโยคออกมา หรืออาจจะกล่าวได้ว่า เมื่อมีคนแสดงทรรศนะมาสู่เรา เราก็จะเป็นผู้แสดงทัศนคติออกไปเพื่อสนับสนุน หรือไม่สนับสนุน เช่น เมื่อมีคนแสดงทรรศนะมาว่า “เราคาดว่าการเลือกตั้งน่าจะเกิดขึ้นภายในปีนี้” แล้วถามเราว่าเห็นด้วยหรือไม่ นั่นแหละคือเขากำลังต้องการให้เราแสดงทัศนคติออกมา ว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

เมื่อดูจากที่อธิบายมาข้างต้นจะพบว่า การแสดงทัศนคติ มันเป็นการแสดงความคิดเห็นแบบสั้น ๆ ง่าย ๆ แค่นั้นเอง แต่ในความง่ายตรงนี้ในโลกวิชาการกลับอธิบายไว้ค่อนข้างซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง โดยที่ในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับ “ทัศนคติ” ไว้ว่า “ทัศนคติ” เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า ทัศนะ ซึ่งแปลว่าความเห็น กับคติ ซึ่งแปลว่า แบบอย่างหรือลักษณะ ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วแปลว่าลักษณะของความเห็นทัศนคติจึงหมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคล และยังมีนักวิชาการบางคนให้ความหมายทัศนคติเป็นระดับความมากน้อย

ของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่งซึ่งอาจเป็นอะไรได้หลายอย่างเป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกสามารถบอกความแตกต่างว่า เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกทั้งในทางบวกและในทางลบ เป็นภาวะทางจิตใจของการเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้และถูกปรับตัวให้เข้ากับองค์การ โดยประสบการณ์ที่ใช้อิทธิพลที่มีลักษณะเฉพาะต่อการตอบสนองของบุคคลไปสู่บุคคล สิ่งของและสถานการณ์ของแต่ละบุคคล ทัศนคติมีลักษณะที่เป็นนามธรรมและเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการ แสดงออกทางด้านปฏิบัติแต่ไม่ใช่แรงจูงใจและแรงขับ หากเป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะโต้ตอบและแสดงให้ทราบถึงแนวทางการตอบสนองของบุคคล ทัศนคติจึงนับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมและมีผลต่อแบบของพฤติกรรมที่แสดงออกมา

สรุปได้ว่า ทัศนคติ คือ ระดับของความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่น และต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอยู่ในรูปแบบของการสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามทัศนคติของคนเรานั้นมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการศึกษา สิ่งแวดล้อม และการคมนาคมติดต่อมียังผลให้ทัศนคติของคนเปลี่ยนแปลงไปได้เป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะบุคคลมีโอกาสสังสรรค์และแลกเปลี่ยน ตลอดจนเลียนแบบความคิดเห็นกันได้มากวัฒนธรรมมีการผสมผสานกันมากเท่าใดก็ยิ่งจะทำให้ทัศนคติของคนเปลี่ยนแปลงไปได้มากเท่านั้น ดังนั้น คนที่ขาดการติดต่อกับบุคคลอื่น ดำรงชีวิตอยู่ตามลำพัง ทัศนคติจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่คนที่โลดแล่นไปตามสังคมอย่างกว้างขวาง เข้ากลุ่มเข้าพวกหรือเป็นสมาชิกของสมาคมมากแห่ง ทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงได้มาก เพราะคบค้าสมาคมติดต่อ สังสรรค์ โอกาสที่จะมีการถ่ายทอดหรือเลียนแบบความคิดเห็นนั้นเป็นไปได้ง่าย

2.1.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

อดุลย์ จาตุรงคกุล และ ดลยา จาตุรงคกุล, 2560, หน้า 219-224) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญมี 3 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นความเข้าใจหรือส่วนของความเชื่อที่มีต่อสิ่งของหรือบริการ เป็นความรู้และการรับรู้ซึ่งได้มาจากการผสมกันระหว่างประสบการณ์โดยตรง ต่อทัศนคติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหลายแหล่งข้อมูล ความรู้และผลกระทบต่อการรับรู้จะกำหนดความเชื่อถือ ซึ่งหมายถึงสภาพด้านจิตใจที่สะท้อนความรู้เฉพาะอย่างของบุคคลและการประเมินเกี่ยวกับความคิด บุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางอารมณ์ เช่น ความรู้สึกชอบและไม่ชอบ ดีและไม่ดี มีคุณค่าและไม่มีคุณค่า สภาพอารมณ์จะสามารถ

เพิ่มประสบการณ์ด้านบวก หรือด้านลบ ซึ่งประสบการณ์จะมีผลกระทบด้านจิตใจ วิธีปฏิบัติที่ใช้วัดประเมินผล อาศัยเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจหรือไม่พอใจ หรือไม่ดี เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นแนวโน้มที่จะมีการปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คนเรามีทัศนคติเกี่ยวข้องในสิ่งนั้น

มิ่งขวัญ ศรีทอง (2558, หน้า 11) กล่าวว่า องค์ประกอบทัศนคติประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) เกิดจากความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เช่น ประสบการณ์ตรง การได้ดูโฆษณา การอ่านหนังสือ เป็นต้น ซึ่งบุคคลนั้นอาจจะชอบหรือไม่ชอบ หากบุคคลรู้ว่าสิ่งนั้นดีก็จะมีทัศนคติที่ดีกับสิ่งนั้น แต่หากรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งไม่ดีบุคคลนั้นก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีกับของสิ่งนั้น 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component) คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ซึ่งจะแตกต่างกันไปแล้วแต่บุคลิกของบุคคลนั้น ซึ่งก็คือการที่บุคคลพิจารณาว่าวัตถุเป้าหมายหรือแสดงทัศนคติเกี่ยวกับวัตถุนั้นว่า ชอบ (Favorable) หรือไม่ชอบ (Unfavorable) 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavior Component) คือ การแสดงออกของบุคคลต่อบุคลหรือสิ่งหนึ่งโดยมาจากความรู้สึกเฉพาะเจาะจงของบุคคล โดยอิงจากความเชื่อและความรู้สึก ซึ่งองค์ประกอบด้านนี้จะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มด้านพฤติกรรมและการตัดสินใจซื้อของบุคคล จากองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความเชื่อและความรู้สึกมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ซึ่งองค์ประกอบแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน กล่าวคือ หากบุคคลมีความเชื่อที่ดี ย่อมเกิดความรู้สึกที่ดีและแสดงพฤติกรรมตอบสนองที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ แต่หากบุคคลมีความเชื่อที่ไม่ดี ย่อมเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีและแสดงพฤติกรรมตอบสนองที่ไม่ดีต่อผลิตภัณฑ์ได้

รัตนาภรณ์ มั่นศรีจันทร์ (2559, หน้า 18-19) กล่าวว่า องค์ประกอบของทัศนคติ นักวิชาการส่วนใหญ่ได้จัดแบ่งองค์ประกอบของทัศนคติ ออกเป็น 3 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ (ความเชื่อ) องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (แนวโน้มที่จะตอบสนอง) องค์ประกอบแต่ละอย่างอธิบายได้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ประกอบด้วยความเชื่อของผู้บริโภคเกี่ยวกับ “วัตถุ” อย่างใดอย่างหนึ่งเช่นเรามีความเชื่อว่า “ไดเอทโค้ก” เกือบจะไม่มีแคโลรี่ มีคาเฟอีน ราคาถูก และผลิตโดยบริษัทใหญ่” หรือ “มันฝรั่งมีแคโลรี่สูง” ซึ่งความเชื่อนี้ไม่จำเป็นจะต้องถูกต้องหรือเป็นความจริงเสมอไป

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก คือ ปฏิกิริยาทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ทีมีต่อวัตถุอย่างใดอย่างหนึง หรือกล่าวอีกนัยหนึง คือ เป็นความรู้สึกทั้งในแง่บวกหรือแง่ลบของผู้บริโภคที่มีต่อวัตถุอย่างหนึ่งอันแสดงถึงระดับความชอบหรือไม่ชอบว่ามีมากน้อยเพียงไร ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภคอาจกล่าวว่า “ฉันชอบไดเอทโค้ก” “ฉันชอบโยเกิร์ต” เป็นการแสดงผลของการประเมินทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึกที่มีต่อผลิตภัณฑ์นั้น บุคคลอาจมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่างกัน จากความเชื่อเหมือนกัน

จากตัวอย่างข้างต้นผู้บริโภคอาจมีความเชื่อว่า (1) ไดเอทโค้ก มีคาฟาอีน และ (2) คาเฟอีนทำให้ไม่ง่วงนอน ความเชื่อเหล่านี้อาจเป็นเหตุให้บุคคลบางคนตอบสนองหรือแสดงความรู้สึกทางบวก เช่น นักศึกษาที่กำลังเตรียมตัวสอบเป็นต้น ในขณะที่บางคนอาจตอบสนองหรือแสดงความรู้สึกในทางลบ เช่น ผู้ที่ต้องการดื่มบางอย่างก่อนนอน แต่ไม่ต้องการให้นอนไม่หลับ เป็นต้น

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม หมายถึง แนวโน้มที่จะตอบสนอง ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อวัตถุหรือกิจกรรม เช่น ตัดสินใจที่จะซื้อหรือไม่ซื้อไดเอทโค้ก หรือแนะนำให้ผู้อื่นซื้อหรือเสนอให้ซื้อตราใหม่ บางครั้งแม้ว่าผู้บริโภคมีทัศนคติในทางบวกต่อผลิตภัณฑ์ แต่ก็มิได้หมายความว่าผู้บริโภคจะรีบออกไปซื้อผลิตภัณฑ์นั้นทันทีก็หาไม่ เขาอาจจะยังไม่จำเป็นในขณะนั้น อาจไม่สามารถซื้อได้เพราะยังไม่มีเงินพอ อาจจะต้องซื้อสิ่งอื่นก่อนที่มีความสำคัญมากกว่า หรืออาจจะรอให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวเข้าร่วมพิจารณาด้วย เป็นต้น

2.1.3 ลักษณะของทัศนคติ

แพรภัทร ยอดแก้ว (2555, หน้า 46) กล่าวว่า เนื่องจากว่านักจิตวิทยาได้ศึกษาในความหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรกล่าวถึงลักษณะรวม ๆ ของทัศนคติที่ทำให้เกิดความเข้าใจทัศนคติให้ดีขึ้น ซึ่งลักษณะของทัศนคติ สรุปได้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้

2. ทัศนคติมีลักษณะที่คงทนถาวรอยู่นานพอสมควร

3. ทัศนคติมีลักษณะของการประเมินค่าอยู่ในตัว คือ บอกลักษณะดี-ไม่ดี, ชอบ-ไม่ชอบ เป็นต้น

4. ทัศนคติทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่หมายของทัศนคติ

5. ทัศนคติบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับสิ่งของและบุคคลกับสถานการณ์ นั่นคือทัศนคติย่อมมีที่หมายนั่นเอง

2.1.4 ประเภทของทัศนคติ

การแสดงออกทางทัศนคติสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท (ดารณี พานทอง, 2552, หน้า 43) คือ

1. ทัศนคติในทางบวก (Positive Attitude) คือ ความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ดีหรือยอมรับความพอใจ เช่น นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการโฆษณา เพราะวิชาการโฆษณาเป็นการให้บุคคลได้มีอิสระทางความคิด

2. ทัศนคติในทางลบ (Negative Attitude) คือ การแสดงออก หรือความรู้สึกต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ไม่พอใจ ไม่ดี ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย เช่น นิดไม่ชอบคนเลี้ยงสัตว์ เพราะเห็นว่าทารุณสัตว์

3. การไม่แสดงออกทางทัศนคติ หรือมีทัศนคติเฉยๆ (Negative Attitude) คือ มีทัศนคติเป็นกลางอาจจะเพราะว่าไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ หรือในเรื่องนั้นๆ เราไม่มีแนวโน้มทัศนคติ

อยู่เดิมหรือไม่มีแนวโน้มทางความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน เช่น เรามีทัศนคติที่เป็นกลางต่อตู้ไมโครเวฟ เพราะเราไม่มีความรู้เกี่ยวกับโทษหรือคุณของตู้ไมโครเวฟมาก่อน

จะเห็นได้ว่าการแสดงออกของทัศนคตินั้น เกิดจากการก่อตัวของทัศนคติที่สะสมไว้เป็นความคิดและความรู้สึก จนสามารถแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ตามทัศนคติต่อสิ่งนั้น

Walters (1978, p. 261) สามารถแบ่งประเภททัศนคติได้ทั้งหมด 5 ประเภท

1. ความเชื่อ คือ ความโอนเอียงที่ทำให้ต้องยอมรับเพราะเป็นข้อเท็จจริงและเป็นสิ่งที่มีการสนับสนุนโดยความเป็นจริงหรือข้อมูลอื่น ๆ ใด ๆ ที่มีน้ำหนักมาก ความเชื่อส่วนใหญ่จะเป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่ถาวรแต่อาจจะมีหรือไม่มีความสำคัญก็ได้

2. ความคิดเห็น คือ ความโน้มเอียงก็ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความแน่นอนซึ่งความคิดเห็นนั้นอาจเป็นข้อเท็จจริงบางอย่างก็ได้ แต่ข้อเท็จจริงนั้นเป็นเพียงข้อสรุปของคาแนะนำที่ผู้บริโภคแสดงออก ความคิดเห็นมักจะเกี่ยวข้องกับคำถามในปัจจุบันและง่ายที่จะเปลี่ยนแปลงไป

3. ความรู้สึก คือ แนวโน้มเอียงซึ่งมีพื้นฐานมากจากอารมณ์โดยธรรมชาติ โดยอารมณ์สามารถมีลักษณะถาวรและมีสมมติฐานลึกแต่ความรู้สึกไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่สนับสนุนโดยข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

4. ความโอนเอียง คือ รูปแบบบางส่วนของทัศนคติเมื่อผู้บริโภคอยู่ในสภาวะที่ตัดสินใจไม่ได้

5. ความมีอคติ คือความเชื่อทางจิตใจที่ทำให้เกิดอคติหรือความเสียหายในทางตรงข้ามกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ผู้บริโภคอาจมีความรู้สึกหรือความคิดเป็นหรือความเชื่อที่เป็นอคติก็ได้

2.1.5 หน้าที่ของทัศนคติ

รัตนาภรณ์ มันศรีจันทร์ (2559, หน้า 19-23) กล่าวว่า หน้าที่ของทัศนคติ (Functions of attitudes) สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 หน้าที่ ดังนี้ 1. หน้าที่ในการปรับตัว (adjustment function) 2. หน้าที่ในการป้องกันตนเอง (ego-defensive function) 3. หน้าที่ในการแสดงออกค่านิยม (value-expressive function) 4. หน้าที่ในการแสดงออกถึงความรู้ (Knowledge function) หน้าที่ทั้ง 4 อย่างนี้ นับว่าให้ประโยชน์ต่อบุคคลที่จะช่วยปกป้อง และเสริมสร้างมีพื้นฐานภาพลักษณ์ของตนเองให้เป็นไปตามแนวทางที่ตนยึดถือ กล่าวง่าย ๆ ก็คือ หน้าที่เหล่านี้มีพื้นฐานเกิดจากการจูงใจเป็นแรงผลักดันให้เกิดทัศนคติในทางบวก (positive attitudes) ต่อวัตถุต่าง ๆ ที่จะตองสนองทำให้ได้รับความพอใจ และ/หรือ เกิดทัศนคติทางลบ (negative attitude) ต่อวัตถุต่าง ๆ ทีให้โทษหรือเสี่ยงต่ออันตรายที่จะเกิดขึน

หน้าที่ของทัศนคติทั้ง 4 อย่าง อธิบายได้ดังนี้ คือ

1. หน้าที่ในการปรับตัว (Adjustment function)

ทัศนคติจะช่วยให้เราปรับตัวเข้าหาวัตถุ (สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา) ที่จะช่วยให้ได้รับความพึงพอใจหรือได้รับรางวัล และจะหลีกเลี่ยงต่อวัตถุที่คิดว่าจะให้โทษ หรือเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ นั่นคือ

ยึดถือแนวคิดเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด และหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะให้โทษให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด เนื่องจากผู้บริโภคได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการ หรือร้านค้า ทั้งที่ได้รับความพอใจและไม่ได้รับความพอใจ ดังนั้นทัศนคติของผู้บริโภคต่อสิ่งเหล่านี้จึงมีลักษณะแปรผันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมา

2. หน้าที่ในการป้องกันตนเอง (Ego – defensive function)

ทัศนคติจะช่วยปกป้องภาพลักษณ์แห่งตน (ego or self-image) ต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ หรืออันตรายที่เกิดขึ้นจากภายนอก ซึ่งจุดมุ่งหมายของทัศนคติในลักษณะนี้ก็เพื่อที่จะป้องกันส่วนขาดหรือส่วนเสียของตนเอง ให้เกิดความสบายใจ ตัวอย่างเช่น นักศึกษาที่สอบตกในวิชาหนึ่ง อาจเลือกที่จะตำหนิอาจารย์ผู้สอนว่าสอนไม่ดี หรือให้เกรดไม่ยุติกรรมแทนที่จะยอมรับว่าเพราะตัวเองขี้เกียจไม่ขยันเรียน ในทางการตลาด ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผิดพลาด มักจะไม่ต้องการที่จะยอมรับว่าเป็นเพราะตนเองตัดสินใจผิด แต่อาจเลือกที่จะปกป้องตนเอง โดยการตำหนิพนักงานขายว่าให้คำแนะนำผิดและผู้ผลิตควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์นี้ไม่ดี เป็นต้น

3. หน้าที่ในการแสดงออกค่านิยาม (value – expressive function)

ในขณะที่ทัศนคติเพื่อป้องกันตนเอง ได้สร้างขึ้นเพื่อปกป้องภาพลักษณ์ของตนเองเพื่อปิดบังลักษณะที่แท้จริงไม่ให้ปรากฏ ในทางตรงกันข้ามทัศนคติที่ทำหน้าที่ในการแสดงออกค่านิยม จะพยายามแสดงลักษณะที่แท้จริงของตนเองให้ปรากฏแทน ตัวอย่างเช่น นักอนุรักษ์นิยม อาจจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเสื้อผ้าสีสดใส ฉูดฉาด จะแสดงออกด้วยการสวมใส่เสื้อผ้าโทนสีมืด ๆ ลายเรียบ ๆ แทน หรือผู้ที่มีทัศนคติมองตนเองเป็นคนสมัยใหม่ทันสมัย จะนิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีตรา ราคาแพง ๆ หรือเลือกซื้อสินค้าที่มีแบบสไตล์สมัยใหม่ เพื่อแสดงค่านิยมของเขาออกมาให้ปรากฏ เป็นต้น

4. หน้าที่ในการแสดงออกถึงความรู้ (Knowledge function)

หน้าที่ของทัศนคติข้อสุดท้ายนี้ บางครั้งเรียกว่า “หน้าที่ในการประเมินวัตถุ”(Object appraisal) เพราะว่าบุคคลจำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมรอบข้าง จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ว่าวัตถุเหล่านี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร และเป็นลักษณะพื้นฐานของมนุษย์ที่จะแสวงหาความรู้ความชัดเจน เพื่อความเข้าใจ และเพื่อให้เกิดความสามารถทำนายการกระทำของตนเองและผู้อื่นได้ และเมื่อบุคคลได้ทำความเข้าใจในวัตถุที่มีปัญหาครั้งหนึ่งแล้ว ก็จะพัฒนาเป็นความรู้มารวมกับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม และด้วยวิธีดังกล่าว จะช่วยให้สามารถเข้าใจโลกและสิ่งแวดล้อมได้ง่ายขึ้น เพราะความรู้ความเข้าใจอันเกิดจากประสบการณ์ที่สั่งสมจะช่วยสร้างทัศนคติในการมองโลกว่าอะไรควรรับรู้ให้ความสนใจอะไรควรหลีกเลี่ยง เป็นต้น

การเกิดทัศนคติ เกิดมาจากหลายปัจจัย ดังนี้

1. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Personal experience)

เนื่องจากในชีวิตประจำวันของบุคคล จำเป็นต้องติดต่อสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ (objects) รอบ ๆ ตัวตลอดเวลา จึงมีการประเมินสิ่งใหม่ และประเมินสิ่งเก่าซ้ำ ๆ ซาก ๆ กระบวนการประเมินเหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาขึ้นเป็นทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ขึ้น ตัวอย่าง เช่น จากประสบการณ์ตรงของผู้บริโภคกับพนักงานขาย ผลิตภัณฑ์ บริการ และร้านค้าต่าง ๆ ประสบการณ์เหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างและขัดเกลาทัศนคติที่มีต่อวัตถุทางการตลาด (Market object) ดังกล่าวนี้ นอกจากนั้นยังมีปัจจัยอื่น ๆ อันเกิดจากตัวบุคคลนั้นไม่อยู่กับที่ตังแต่เกิดจากตัวบุคคลนั้นเองที่มีอิทธิพลต่อการประเมินวัตถุทางการตลาดโดยตรง ที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) ความต้องการ (Needs) เนื่องจากความต้องการของบุคคลนั้นไม่อยู่กับที่ตังแต่เกิดจนกระทั่งตาย แต่จะเปลี่ยนแปลงแปรผันไปตามกาลเวลา จึงทำให้ทัศนคติของคนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย วัตถุอย่างเดียวกันจะได้รับการประเมินต่างกัน ในแต่ละช่วงของชีวิต นั่นคือ มีทัศนคติต่อวัตถุนั้นไม่เหมือนกันเมื่ออายุหรือวัยเปลี่ยนไป

2) แนวคิดเกี่ยวกับตนเองซึ่งหมายถึง ผลรวมของความคิดและความรู้สึกทั้งหมดที่บุคคลมองตัวเองว่ามีลักษณะอย่างไรเคยเป็นอย่างไร และคาดหวังจะให้เป็นอย่างไรในอนาคต และเมื่อบุคคลมีแนวความคิดเกี่ยวกับตนเองอย่างไรแล้วก็จะมีผลสะท้อนให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปตามนั้นด้วย ดังนั้นเมื่อบุคคลเผชิญกับสิ่งเร้า หรือวัตถุทางการตลาดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลจะไม่รับรู้ทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้ และเลือกที่จะแปลความว่าตนเองมีความรู้สึกอย่างไร คิดอย่างไร หรือมีท่าทีอย่างไรต่อสิ่งเหล่านี้ จึงขึนอยู่กับแนวความคิดเกี่ยวกับตนเองที่จะตีค่าต่อสิ่งเหล่านี้ด้วย

3) บุคลิกภาพ (Personality) บุคลิกภาพของบุคคลเป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งคู่กับแนวความคิดแห่งตน ที่มีอิทธิพลต่อการประเมินวัตถุ บุคคลที่มีบุคลิกภาพเฉพาะตัวก้าวร้าวเฉื่อยชาเก็บตัว หรือเปิดเผย สิ่งดังกล่าวเหล่านี้มีผลกระทบต่อการก่อตัวเป็นทัศนคติของบุคคลนั้นทั้งสิน

2. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ (Group associations)

คนเราทุกคนย่อมได้รับอิทธิพลไม่มากก็น้อย จากสมาชิกคนอื่น ๆ ที่ตนเองเข้าไปร่วมอยู่ด้วยเสมอโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านทัศนคติ ทัศนคติของเราที่จะมีต่อผลิตภัณฑ์ จริยธรรมสวัสดิภาพและสถานการณ์แวดล้อมอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของกลุ่มที่ตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือปรารถนาที่จะเข้าร่วมด้วยอย่างมาก กลุ่มตีคุณค่าหรือมีความเชื่อความคิดอย่างไร ก็จะจูงใจให้บุคคลมีทัศนคติคล้อยตามไปด้วย กลุ่มดังกล่าวได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงานรวมทั้งกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดกันมา นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านทัศนคติของบุคคลโดยตรง

3. ปัจจัยอิทธิพลอื่น ๆ (Influential others)

การก่อตัวของทัศนคติของบุคคล นอกจากเกิดจากแหล่งที่มาหลายทางดังกล่าวมาแล้ว ทัศนคติของบุคคลหรือทัศนคติของผู้บริโภค ยังสามารถก่อตัวขึ้นหรืออาจเกิดการเปลี่ยนแปลงได้จากการที่ผู้บริโภคได้เข้าไปติดต่อสัมผัสกับบุคคลที่มีอิทธิพลที่ตนเองยอมรับและศรัทธาอีกด้วย เช่น เพื่อนที่ตนเองนับถือ ญาติพี่น้อง และผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น อย่างเช่นผู้นำทางความคิด (opinion leaders) จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ และพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

การนำลักษณะของอิทธิพลประเภทนี้มาใช้ประโยชน์ทางการตลาด จะเห็นได้ว่าบ่อยครั้งผู้โฆษณาจะนำนายแบบหรือนางแบบดาราภาพยนตร์ หรือนักร้องที่เป็นที่ชอบพอ หรือเป็นขวัญใจมาเป็นพรีเซ็นเตอร์เพื่อเสนอขายผลิตภัณฑ์ เพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคเกิดการคล้อยตามยอมรับ โดยเฉพาะการนำเสนอโฆษณาทางโทรทัศน์ที่เรียกว่า “เสี้ยวหนึ่งของชีวิต” หรือ “slice of life” เป็นสื่อในการโฆษณาสามารถที่จะมีอิทธิพลจูงใจ ทัศนคติของผู้ฟังหรือผู้บริโภคได้มากเพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่าบุคคลเผชิญกับปัญหาอย่างไร และสามารถนำผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายไปใช้แก้ปัญหาอย่างไร

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติคือ

1. บิดามารดาและการอบรมเลี้ยงดูการประพฤติปฏิบัติตน และลักษณะของความเชื่อความคิดต่างๆ ของพ่อแม่เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลสำคัญเป็นอันดับแรกต่อการสร้างทัศนคติให้เกิดขึ้นแก่เด็ก

2. ครูและการอบรมสั่งสอน ครูไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลในด้านการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กนั้นยังมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติหรือความคิดต่าง ๆ ให้กับเด็กอีกด้วย

3. การศึกษาระดับการศึกษาของเด็กมีผลต่อทัศนคติเนื่องจากปัจจุบันวิทยาการก้าวหน้าไปมาก และการศึกษาหาความรู้ของเด็กเป็นไปอย่างกว้างขวาง

4. วัฒนธรรมในสังคมที่ต่างกันย่อมมีศาสนาความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างกันความแตกต่างเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติที่แตกต่างกันด้วย

5. ความก้าวหน้าทางวิชาการและเครื่องมือสื่อสารใหม่ ๆ ความรู้ทางวิชาการที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในทุก ๆ แขนงวิชา และความก้าวหน้าของเครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุโทรทัศน์หนังสือพิมพ์ฯลฯ ทำให้ทัศนคติของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับสังคมส่วนรวม ในการตัดโอกาสจากการกระทำผิดของผู้ที่ถูกลงโทษให้ควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำเพื่อไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม อย่างไรก็ตาม การทำงานราชทัณฑ์ในปัจจุบันไม่เพียงแต่ควบคุมอยู่ในกำแพงเรือนจำ แต่ยังส่งต่อไปยังสังคมเมื่อพ้นโทษ ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันตระหนักถึงปัญหาสำคัญของการสร้างความเชื่อมั่นและลดปัญหาอาชญากรรมจากการกระทำผิดซ้ำ โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบ

เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2559 เรื่อง มาตรการบูรณาการการแก้ไขฟื้นฟู ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชน ซึ่งมีหลายหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการคืนคนดีสู่สังคม และให้เกิดการยอมรับกลุ่มผู้พ้นโทษกลับเข้าสู่ชุมชนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสังคม

ทั้งนี้ ในข้อเท็จจริง ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่มิได้ใช้ชีวิตตลอดชีวิตอยู่ในที่คุมขัง หากแต่วันหนึ่งในอนาคตเขาต้องกลับไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมหลังพ้นโทษ ช่วงเวลาที่อยู่ในการควบคุมดูแลของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ต้องขังเหล่านี้ให้เป็นคนดี และมีคุณค่าต่อสังคม โดยไม่กลับไปสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นและกลับไปกระทำผิดซ้ำ หากแต่การทำงานมีข้อจำกัดหลายประการทำงออกของปัญหาคือการกำหนดแนวทางการบูรณาการงานพัฒนาพฤตินิสัยร่วมกัน เพื่อดึงจุดแข็งและความโดดเด่น ในแต่ละหน่วยงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (กรมราชทัณฑ์, 2559) ดังนี้

1. การรับตัวผู้ต้องขัง เป็นกระบวนการแรกเมื่อผู้ต้องขังได้เข้าสู่เรือนจำ

โดยมีการจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง การจัดการทรัพย์สินของผู้ต้องขัง การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การประเมินจิตใจผู้ต้องขัง ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1) ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับผู้ต้องขังโดยละเอียด เพื่อยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรระบุตัวผู้ต้องขัง

2) ตรวจสอบตัวบุคคลของผู้ต้องขัง (Identifying) เป็นการบ่งชี้ตัวผู้ต้องขังแต่ละรายเพื่อให้เป็นที่แน่ชัดว่าผู้ต้องขังที่รับไว้ควบคุมนั้น มีตัวอยู่จริง

3) การตรวจค้นสิ่งของที่ติดตัวผู้ต้องขัง เพื่อไม่ให้มีสิ่งผิดกฎหมาย หรือสิ่งของต้องห้ามซุกซ่อนเข้าไปในเรือนจำ

4) การประเมินสุขภาพกาย/สุขภาพจิต (Medical/Mental Health Assessment) เพื่อเป็นการคัดกรอง การแยกขัง การควบคุม ตลอดจนการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในเรือนจำ

5) จัดทำทะเบียนประวัติ (Prisoner's record) เป็นการจดบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับตัวผู้ต้องขังเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปสู่การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

6) การแยกขังและการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเบื้องต้น (Segregation and Classification Prisoners) เพื่อประโยชน์ในด้านการควบคุม การป้องกันการถ่ายทอดพฤติกรรมหรือเลียนแบบตัวอย่างที่ไม่ดีระหว่างผู้ต้องขังด้วยกัน เพื่อช่วยให้การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ทำได้สอดคล้องตรงตามความต้องการของผู้ต้องขังแต่ละราย

2. การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (Prisoner Classification) เป็นกระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล (Case Management) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ถึงประวัติภูมิหลัง

บุคลิกลักษณะและสภาพทั่วไปของผู้ต้องขัง รวมทั้งประวัติความเป็นมา สาเหตุการกระทำผิด พฤติการณ์กระทำผิด เพื่อให้สามารถกำหนดแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามสภาพ ของผู้ต้องขังแต่ละคน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ คือ

1) ศึกษา รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของผู้ต้องขัง (Collection)

2) วางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามความเหมาะสมของผู้ต้องขังแต่ละคน (Sentence Plan)

3) นำแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังแต่ละรายที่กำหนดไปปฏิบัติ (Implementation)

4) ติดตามผลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (Monitoring)

5) จำแนกลักษณะผู้ต้องขังซ้ำ (Reclassification)

6) วางแผนหรือโครงการเตรียมปล่อยผู้ต้องขัง (Pre-release Classification)

3. การจัดทำแผนการต้องโทษ (Sentence Plan) เป็นแผนการต้องโทษโดยมีหลักการที่ว่า “ผู้กระทำผิดสามารถแก้ไขได้ (Positivism)” ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของงานราชทัณฑ์ ทำให้ทราบถึงตัวตนที่แท้จริงของผู้ต้องขัง รวมถึงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เหมาะสมกับตัวตนที่แท้จริงของผู้ต้องขังตลอดระยะเวลาการต้องโทษ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับผลการประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด เป้าหมายสุดท้ายของการทำแผนการต้องโทษ คือ ลดความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำ สนับสนุนให้เกิดการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้นภายหลังการปล่อยตัว

วัตถุประสงค์

1) เพื่อวางแผนบำบัดแก้ไขให้เหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละคน

2) เพื่อให้ผู้ต้องขังมีการพัฒนาศักยภาพเพื่อกลับตนเป็นคนดี

3) เป็นเครื่องมือของเรือนจำในการประเมินผู้ต้องขังเพื่อการเลื่อนขั้น การพักการลงโทษ และการลดวันต้องโทษ

4) เพื่อประโยชน์ในการควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัย

5) ป้องกันสังคมจากอาชญากรรมจากการกระทำผิดซ้ำ

6) เพื่อสร้างการยอมรับให้สังคมในการคืนคนดีสู่สังคมของกรมราชทัณฑ์

การจัดทำแผนการต้องโทษ (Sentence Plan) มี 5 ขั้นตอนสำคัญ คือ

1) การประเมิน (Assessment) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสาเหตุในการกระทำผิดโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต แบบประเมินพฤติกรรม ฯลฯ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่สามารถนำข้อมูลจากแบบจำแนก (จน.1) มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) การวางแผนการต้องโทษ (Sentence Plan) โดยจะใช้ผลจากการประเมินในข้อ 1 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนบำบัดโดยพิจารณาจากโปรแกรมที่เรือนจำดำเนินการอยู่และนำเข้าคณะกรรมการจำแนกเพื่อจัดให้เข้าอบรมตามโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งเรือนจำ/ทัณฑสถานทุกแห่ง จะมีโปรแกรมหลักและโปรแกรมเฉพาะที่แตกต่าง กันไป

3) การปฏิบัติตามแผน (Implement) ที่กำหนด โดยพิจารณาจากระยะเวลาในการต้องโทษของผู้ต้องขังประกอบด้วย

4) การติดตามผลทบทวนแผนเป็นระยะ (จำแนกซ้ำทุก 6 เดือน) เพื่อดูว่าผู้ต้องขัง มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ หากมีการพัฒนาก็สามารถให้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การเลื่อนชั้น การพักโทษ ฯลฯ มีการเข้าอบรมตามแผนบำบัดหรือไม่ ควรมีการปรับเปลี่ยนแผนบำบัดอย่างไรหรือไม่ เหตุที่ต้องมีการติดตามผลเพราะพฤติกรรมผู้ต้องขังมีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามสภาพแวดล้อม

4. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง จะแบ่งเป็น 2 มิติ

มิติที่ 1 ด้านการควบคุม

1) เรือนจำความมั่นคงสูงสุด (ควบคุมผู้ต้องขังที่มีพฤติการณ์)

2) เรือนจำความมั่นคงสูง (ควบคุมผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูงกว่า 15 ปี)

3) เรือนจำความมั่นคงปานกลาง (ควบคุมผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษไม่เกิน 15 ปี)

ภารกิจ

1) การจัดระเบียบเรือนจำ

2) นโยบาย 5 ก้าวย่าง

3) การจัดระบบเสริมความมั่นคง

4) ความเข้มงวดในการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ

5) จัดการดูแลผู้ต้องขังเป็นกลุ่ม ๆ กำหนดกลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละคน

6) เจ้าหน้าที่ทุกคนมีการทำบันทึกเหตุการณ์สำคัญเฉพาะหน้า เช่น พฤติกรรมผู้ต้องขังหรือเหตุการณ์ร้ายต่าง ๆ

7) ส่งข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ส่วนต่าง ๆ ที่สัมผัสใกล้ชิดผู้ต้องขังให้เจ้าหน้าที่จำแนกรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจการวางแผน (Sentence plan)

มิติที่ 2 ด้านการแก้ไข

1) เรือนจำความมั่นคงสูงสุด (กลุ่มผู้ต้องขังที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขด้านระเบียบวินัย พัฒนาจิตใจ ปรับทัศนคติ)

2) เรือนจำความมั่นคงสูง (กลุ่มผู้ต้องขังที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขด้านระเบียบวินัย พัฒนาจิตใจ ปรับทัศนคติ เพิ่มความรู้ ทักษะวิชาชีพ)

3) เรือนจำความมั่นคงปานกลาง (กลุ่มผู้ต้องขังที่มีความจำเป็นต้องแก้ไข ด้านระเบียบวินัย พัฒนาจิตใจ ปรับทัศนคติ เพิ่มความรู้ ทักษะวิชาชีพ การเพิ่มทักษะเฉพาะทาง)

ภารกิจด้านการปฏิบัติ

1) การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง/ติดตาม/จำแนกซ้ำอย่างต่อเนื่อง

2) ปรับ Sentence plan ให้เหมาะสม

3) การเลื่อน/รักษา/ลดชั้นผู้ต้องขัง

4) การพักการลงโทษ/อภัยโทษ

5) การลดวันต้องโทษ

6) กองนอก/งานสาธารณะ

7) วินัยผู้ต้องขัง

ภารกิจด้านการแก้ไข (ดำเนินงานตามแผน Sentence plan)

1) การพัฒนาจิตใจ

2) การปรับทัศนคติ

3) การเพิ่มทักษะ (ความรู้ + วิชาชีพ)

4) การเพิ่มทักษะ (ความรู้ + วิชาชีพ) เฉพาะทางในเรือนจำความมั่นคงปานกลาง

5) การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและติดตามผู้พ้นโทษ ขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้ต้องขังให้พร้อมกับความต้องการของสังคม โดยจะเป็นการพัฒนาศักยภาพและสภาพของผู้ต้องขังในทุกมิติ ทั้งในด้านสุขภาพ จิตใจ และความพร้อมในด้านการศึกษาและวิชาชีพ ส่วนการติดตามผู้พ้นโทษโดยเป็นกระบวนการติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือหลังปล่อยในระยะ 1 ปี เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถปรับตัวอยู่กับสังคมชุมชนได้อย่างปกติ ไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก เป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น กรมราชทัณฑ์จึงได้ประสานความร่วมมือภาคสังคม เช่น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมการปกครอง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมคุมประพฤติ ร่วมถึงบริษัทห้างร้านหรือเอกชน เข้ามาร่วมในการดูแลติดตามให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดหางาน การแนะนำแหล่งงาน อย่างไรก็ตาม สังคมยังมองว่าผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวยังไม่เป็นคนดีของสังคมตามเป้าประสงค์ของกรมราชทัณฑ์ที่กำหนด สังคมได้ตีตรา (Stigma) พวกเขาเพราะความไม่ไว้วางใจ ไม่มีความเชื่อมั่นในการแก้ไข จึงมักจะไม่ให้โอกาสคนเหล่านี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น การจะพัฒนาคนกลุ่มนี้ จึงเป็นเรื่องยาก จำเป็นต้องสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและพัฒนากลไกการสร้างการยอมรับของสังคมชุมชน

การปลดปล่อย และการเตรียมความพร้อมกลับสู่สังคมของผู้ต้องขังหลังการพ้นโทษ (นิศา ศิลารัตน์, 2556, หน้า 315-316)

การเตรียมการปลดปล่อย (Pre-release) หรือการช่วยเหลือผู้ต้องขังที่จะได้รับการปลดปล่อยจากเรือนจำ ให้สามารถปรับตัวให้กลับสู่ครอบครัว สังคม และมีชีวิตปกติ ตลอดจนมีอาชีพสุจริตที่สามารถเลี้ยงครอบครัวและตนเองได้ ถือเป็นการป้องกันสังคมจากอาชญากรรมได้อีกวิธีหนึ่ง แต่จากสภาพแวดล้อมในเรือนจำที่แตกต่างจากสังคมภายนอก การที่ผู้กระทำความผิดต้องใช้ชีวิตอยู่

ในเรือนจำนาน ๆ ทำให้ต้องประสบปัญหาในการปรับสภาพชีวิตเพื่อกลับสู่ชีวิตปกติในสังคม ดังนั้นเรือนจำและทัณฑสถานจึงต้องมีการเตรียมการปลดปล่อย เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความพร้อมที่จะออกไปดำเนินชีวิตในสังคมภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานโครงการคืนคนดีสู่สังคม (เสาวคนธ์ เจษฎารักษ์, 2552, หน้า 27-33)

กระทรวงยุติธรรม ได้จัดทำโครงการคืนคนดีสู่สังคม มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจ้างงานผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้ต้องขัง ผู้ถูกคุมความประพฤติ และเยาวชนที่รับการฝึกอบรม เข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวมีรายได้ประจำระดับหนึ่ง ที่จะช่วยให้สามารถดารงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีความภาคภูมิใจเห็นคุณค่าของตนเองและไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมให้ยอมรับ โครงการคืนคนดีสู่สังคมเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อให้โอกาสผู้พ้นโทษที่เคยดำเนินชีวิตผิดพลาด และพร้อมที่จะกลับตัวเป็นคนดีของสังคม เนื่องจากปัจจุบันสังคมยังมีทัศนคติต่อบุคคลเหล่านี้ในเชิงลบ ทำให้ผู้พ้นโทษประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น การว่างงานทำให้ไม่มีรายได้ที่จะสามารถดูแลตนเองและครอบครัวได้ บางคนคิดกลับไปกระทำผิดซ้ำ กลายเป็นปัญหาของสังคมต่อไป

กระบวนงานทำงด้านสังคมสงเคราะห์ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ประกอบด้วยกระบวนงานต่าง ๆ ดังนี้

1. การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อการควบคุมและพัฒนาผู้ต้องขังตามกระบวน การสังคมสงเคราะห์ เฉพาะราย

2. การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขังตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์กลุ่ม

3. การบูรณาการภาคสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังและการสงเคราะห์หลังปล่อยตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์ชุมชน

4. การให้การดูแลด้านสวัสดิการและการสงเคราะห์ผู้ต้องขังตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย

อย่างไรก็ตาม ผู้ต้องขังก็คือบุคคลของสังคม ที่กระทำความผิดและต้องเข้ามาอยู่ภายใต้การดูแลของกรมราชทัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมผู้ต้องขังจะต้องกลับเข้าสู่สังคมและเป็นบุคคลของสังคม ในการคืนบุคคลให้กับสังคม กรมราชทัณฑ์มีวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในกระบวนการปล่อยตัว มี 4 แบบ คือ

1. กรณีผู้ต้องขังเสียชีวิต

2. กรณีผู้ต้องขังถูกประหารชีวิต

3. กรณีปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข ด้วยวิธีการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก

4. กรณีปล่อยตัวแบบไม่มีเงื่อนไขเป็นการปล่อยตัวพ้นโทษตามคำพิพากษาของศาล

การปล่อยตัวในแบบที่ (3) และแบบที่ (4) เป็นการปล่อยตัวกรณีที่ผู้ต้องขังยังมีชีวิต มีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

1. การปล่อยตัวแบบที่ (3) การปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข กรมราชทัณฑ์มีแนวทางปฏิบัติกรณีการปล่อยตัวผู้ต้องขังแบบมีเงื่อนไขด้วยวิธีการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก ถือว่าผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวมีสภาพเป็นผู้ต้องขัง แต่ได้รับโอกาสให้ออกไปอยู่ร่วมกับสังคมภายนอกก่อนครบกำหนดโทษ การปฏิบัติกรณีผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข กำหนดให้ดำเนินการส่งต่อผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวให้กับสำนักงานคุมประพฤติในพื้นที่ที่ผู้ต้องขังจะไปมีภูมิลำเนา เพื่อสำนักคุมประพฤติในฐานะหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่รับช่วงต่อดูแลติดตามสอดส่องผู้ต้องขัง ที่ได้รับการปล่อยตัวให้ปฏิบัติตนภายใต้เงื่อนไขการคุมประพฤติ หากผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวกระทำผิดเงื่อนไขคุมประพฤติข้อใดข้อหนึ่งอาจจะถูกจับตัวส่งเข้าคุมขังในเรือนจำตามกำหนดโทษ ที่ยังเหลืออยู่โดยไม่ต้องมีหมายจับ และในทางกลับกันเมื่อครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล จะได้รับใบรับรองการพ้นโทษหรือที่เรียกว่าใบบริสุทธิ์

2. การปล่อยตัวแบบที่ (4) การปล่อยตัวแบบไม่มีเงื่อนไข เป็นการปล่อยตัวพ้นโทษ ตามคำพิพากษาของศาลผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวจะได้รับใบรับรองการพ้นโทษผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวทั้งแบบมีเงื่อนไขและแบบไม่มีเงื่อนไข เมื่อได้รับในรับรองการ พ้นโทษ ถือว่าเป็นประชาชนทั่วไป ซึ่งถือว่าเป็นการสิ้นสุดบทบาทหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติภารกิจของกรมราชทัณฑ์ ในปัจจุบันมี 2 บทบาท คือ บทบาทในการควบคุมผู้ต้องขังเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือคำสั่งของผู้มีอำนาจ แต่ในขณะเดียวกัน กรมราชทัณฑ์มีบทบาทในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยเพื่อคนคนดีสู่สังคม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขัง

2.3.1 ความหมายของสวัสดิการ

ในการปฏิบัติในเรือนจำและทัณฑสถานในปัจจุบันนั้น จำเป็นที่จะต้องหาแรงจูงใจและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อพวกเขาจะได้อยู่ภายในเรือนจำอย่างสงบ อันจะส่งผลให้การปกครองในเรือนจำเป็นไปอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นผลดีต่อการฟื้นฟูแก้ไขพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ซึ่งหนึ่งในนั้นคือการจัดสวัสดิการให้มีความเหมาะสม พอเพียงแก่ผู้ต้องขัง ซึ่งในที่นี้ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับสวัสดิการ ไว้หลากหลายดังนี้

ก้านทิพย์ ชาติวงศ์ (2537, หน้า 28) กล่าวว่า “สวัสดิการ” หมายถึง ผลประโยชน์และบริการ ต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดให้บุคลากรของหน่วยงาน ทั้งในขณะที่บุคลากรยังปฏิบัติงานอยู่ หรือหยุดพักงาน ชั่วคราว และในระหว่างพ้นจากงานเพื่อเป็นขวัญกำลังใจต่อบุคลากร ให้บุคลากรได้ทำงานอย่างมีความสบายใจ มีความพอใจกับงานและมีประสิทธิภาพ สวัสดิการอาจให้เป็นเงินหรือ

ให้เป็นบริการความสะดวกต่าง ๆ ก็ได้ แต่จะต้องเป็นการให้พิเศษเพิ่มเติมจากเงินหรือค่าจ้างปกติที่สวัสดิการที่หน่วยงานจัดให้ อาจเกี่ยวกับสุขภาพความปลอดภัย ความสะดวกสบายต่าง ๆ การศึกษาและข่าวสารประกอบความรู้ ความมั่นคงทางการเงิน การพักผ่อน หรือสันทนาการ การให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาทั้งในด้านส่วนตัวและครอบครัวและการให้ผลประโยชน์หรือความสนใจในส่วนที่เกี่ยวกับชุมชนหรือสังคมทั่วไป

ศรีทับทิม พานิชพันธ์ (2541, หน้า 412-413) ให้นิยามว่า “สวัสดิการ” หมายถึง การมีวิถีชีวิต หรือการดำเนินชีวิต หรือสภาพความเป็นอยู่ราบรื่นมั่นคง ตลอดจนการกินดีอยู่ดี และมีมาตรฐานในการครองชีพสูงขึ้น โดยเฉพาะการมีสุขภาพอนามัย มีความสุข หรืออยู่เย็นเป็นสุข

อดัมสมิท (Adam Smith, 1986; อ้างถึงใน ศรีทับทิม พานิชพันธ์, 2541, หน้า 412) กล่าวว่า สวัสดิการเป็นทรัพย์สมบัติ (Wealth)

เจ เบนแทม (J.Bentham, 2007; อ้างถึงใน ศรีทับทิม พานิชพันธ์, 2541, หน้า 412) กล่าวว่า สวัสดิการคือ ความชื่นชมยินดีหรือความสุข (Pleasure of Happiness)

มาร์แชล และ วาล์ราส (Marshall and Watra, 1966; อ้างถึงใน ศรีทับทิม พานิชพันธ์, 2541, หน้า 412) กล่าวว่า สวัสดิการเป็นสภาพที่มีความสมดุลหรือมีเสถียรภาพ (State of Equilibrium)

รอสโตว์ ลิวอิส มายินท์ (Rostow, Lewis Myint, 1993; อ้างถึงใน ศรีทับทิม พานิชพันธ์, 2541, หน้า 412) กล่าวว่า สวัสดิการเป็นพัฒนาการหรือความเจริญงอกงาม (Development and Growth)

จอห์น เทอร์เนอร์ (John Turmur, 2001; อ้างถึงใน ศรีทับทิม พานิชพันธ์, 2541, หน้า 412) ได้นิยามว่า สวัสดิการเป็นความพยายามในการส่งเสริมให้ประชาชน มีมาตรฐานความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานที่มั่นคง เพื่อความผาสุกทางร่างกายและจิตใจ

ครูเดนท์เชอร์แมน (Chruden Sherman, 1984; อ้างถึงใน กิริชสุวรรณ นวลนิวัฒน์, 2549, หน้า 58) ให้ความหมายคำว่า “สวัสดิการ” ไว้ว่าเป็นสิ่งตอบแทนที่ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานได้รับเป็นรายได้พิเศษ และรวมถึงความมั่นคง ในการทำงาน บางครั้ง สวัสดิการอาจจะเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานมองเป็นได้ไม่ชัด แต่จะเป็นส่วนหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเหล่านั้นจะได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองต้องการ แต่ไม่สามารถหาสิ่งที่ต้องการได้ด้วยเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำนั้น และที่สำคัญคือ สวัสดิการเป็นสิ่งที่มีคุณค่า เพื่อเป็นขวัญกำลังใจที่ดีให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน สวัสดิการที่ดีนั้นถือว่าเป็นสิ่งตอบแทน ที่ต้องเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับนโยบายองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ

อาร์เตอร์ ดับบลิว เชอร์แมน และ กรูเกอร์ดับบลิว บรูแลนเดอร์ (Artlier W. Sherman and George W. Bohlander, 1997; อ้างถึงใน กิริชสุวรรณ นวนนิวัฒน์, 2549, หน้า 58) กล่าวว่า “สวัสดิการ” หมายถึง รูปแบบการจ่ายผลตอบแทนในการทำงานทำงอ้อมแก่พนักงาน โดยที่นายจ้างมี

ความคาดหวังถึงการเพิ่มผลผลิต และการจงรักภักดีของพนักงานต่อองค์กรรูปแบบสวัสดิการที่ดีจะก่อให้เกิดการพัฒนา ดุลยภาพชีวิตในการทำงาน

เปอร์เฟคโต้ เอส ซิมม่อน (Perfecto S. Simon, 2007; อ้างถึงใน กิริชสุวรรณ นวลนิวัฒน์, 2549, หน้า 58) กล่าวว่า สวัสดิการคือ สิ่งตอบแทนที่ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานจะได้รับนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง สวัสดิการนั้นผู้ปฏิบัติงานจะได้รับในเวลาที่ทำงานเพื่อการยังชีพ เพื่อที่จะเป็นการช่วยเหลือ ให้ความสะดวกสบายแก่ผู้ปฏิบัติงาน สวัสดิการที่ให้นี้อาจจะไม่ใช่ข้อผูกมัดที่องค์การหรือหน่วยงานจะต้องให้ แต่เป็นด้วยความสมัครใจของหน่วยงาน หรือบางครั้ง สวัสดิการอาจจะกลายเป็นข้อต่อรองระหว่างนายจ้างและลูกจ้างจากความหมายสวัสดิการข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า สวัสดิการ หมายถึง รูปแบบ ประโยชน์และบริการต่าง ๆ ที่องค์กร นายจ้าง หรือหน่วยงานจัดให้ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงาน นอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำ อาจออกมาในรูปของเงินพิเศษหรือบริการต่าง ๆ เพื่อความสะดวกสบาย เพื่อความพอใจในการทำงาน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการเพิ่มขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เต็ม ความสามารถและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

2.3.2 หลักการจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขัง

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในเรือนจำและทัณฑสถานด้วยวิธีควบคุม เพื่อลงโทษและ ควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนี เป็นภารกิจประการแรก การแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังให้เป็น บุคคลที่สามารถเข้ากับสังคมทั่วไปได้ภายหลังพ้นโทษ เป็นภารกิจหลักประการที่ 2 ในภารกิจหลักทั้งสองประการนี้ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเพื่อการควบคุม หรือเพื่อการแก้ไขให้กลับประพฤติ เป็นพลเมืองดี สวัสดิการผู้ต้องขังเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าผู้ต้องขังคือมนุษย์เช่น เดียวกัน มีความต้องการเหมือนบุคคลทั่วไป มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติ เยี่ยงมนุษย์ทั่วไป และได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนั้นหลักสำคัญในการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังนั้น จึงควรมีหลักเกณฑ์ที่ จะต้องพิจารณา ดังนี้ คู่มือการจัดสวัสดิการผู้ต้องขังกรมราชทัณฑ์, 2546, หน้า 112)

1. การให้บริการสวัสดิการใด ๆ แก่ผู้ต้องขังควรจะต้องคำนึงว่า ตรงกับความต้องการ ที่แท้จริงของผู้ต้องขัง

2. การให้บริการสวัสดิการนั้น จะต้องมีปริมาณที่เพียงพอและมีคุณภาพที่เหมาะสม

3. บริการสวัสดิการนั้นต้องมีความต่อเนื่องและมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

4. บริการสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้ต้องขังนั้น จะต้องมีขอบเขตกว้างขวางให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการใช้บริการให้มากที่สุด

5. การให้บริการสวัสดิการควรจะมีแบบอย่างเดียวกัน และเสมอภาคกันทุกคนไม่ เลือกว่าผู้ต้องขังที่รับบริการจะมีฐานะอย่างไร

นอกจากนี้ การให้สวัสดิการในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ต้องขัง จึงต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ทาง ราชการจะได้รับด้วย กล่าวคือ ต้องเป็นการให้สวัสดิการที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนา พฤตินิสัยให้กับผู้ต้องขังด้วย ซึ่งมีหลักในการดำเนินการดังนี้

1. การจัดสวัสดิการใด ๆ ควรให้ผู้ต้องขังทุกคนได้รับโดยเสมอภาคกันมากที่สุด

2. การจัดสวัสดิการ ควรได้พิจารณาถึงประโยชน์ที่เรือนจำและผู้ต้องขังจะได้รับว่า ตรงตามความมุ่งหมายหรือไม่

3. การจัดสวัสดิการที่ดีนั้น ต้องเป็นการจัดการที่ทำให้มีแรงจูงใจให้ผู้ต้องขังเกิด กำลังใจ มีความคิดที่จะปฏิบัติให้เกิดผลแก่ตนเองและส่วนรวม

4. การจัดสวัสดิการนั้น จะต้องคำนึงว่าจะตรงกับความต้องการของผู้ต้องขังมากน้อย เพียงใด

5. การจัดสวัสดิการจะต้องคำนึงถึงหลักประสิทธิภาพ คือ ลงทุนน้อยที่สุด สิ้นเปลืองเวลาน้อยที่สุด แต่ได้ผลและประโยชน์มากที่สุด ทั้งคุณภาพและปริมาณ (ประทิน ไกรษรโกวิทย์, 2540, หน้า 30-31)

2.3.3 วัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังให้ดีขึ้นตามสมควร

2. เพื่อปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักทัณฑวิทยา หลักเมตตาธรรมและมนุษยธรรม

3. เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ

4. เพื่อประโยชน์ในการควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัยไม่ก่อความวุ่นวาย

5. เพื่อเตรียมความพร้อมในการที่จะรับการอบรม แก้ไขตามโปรแกรมที่เหมาะสมให้กลับเป็นพลเมืองดี

2.3.4 ประเภทของงานสวัสดิการผู้ต้องขัง

สวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4) ได้แก่ อาหารในปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพเหมาะสมแก่ร่างกาย ที่อยู่อาศัยที่ถูกหลักอนามัยไม่แออัดยัดเยียด เครื่องนุ่งห่มที่เพียงพอ ยารักษาโรค รายละเอียดของสวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัย 4) มีดังนี้ (ก้านทิพย์ ชาติวงศ์, 2539, หน้า 23)

1. อาหาร การจัดสวัสดิการด้านอาหาร ถือเป็นสวัสดิการที่สำคัญที่สุดเพราะผู้ต้องขัง ไม่สามารถหาซื้อกินเองได้เหมือนบุคคลภายนอก หลายครั้งที่ผู้ต้องขังก่อจลาจลภายในเรือนจำทั้งใน และต่างประเทศมักเกิดจากอาหารมีปริมาณและคุณภาพที่ไม่เพียงพอ อาหารซ้ำซากจำเจ ดังนั้น การกำหนดปริมาณอาหารสำหรับเลี้ยงผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ได้กำชับเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ให้จัดอาหารในแต่ละวันให้ครบ 5 หมู่ คือ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน เกลือแร่ และวิตามิน โดย คำนึงถึงหลักสุขภาพอนามัยและมนุษยธรรม ภายใต้งบประมาณที่ได้รับโดยเฉพาะข้าวได้กำหนดไว้ ว่าปริมาณข้าวต่อผู้ต้องขัง 1 คน ถัวเฉลี่ยวันละ 850-950 กรัม แต่ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้ปรับลด ข้าวสารกล้องจ้าว ข้าวสารกล้องเหนียว

ที่ใช้เลี้ยงผู้ต้องขังวันละไม่เกิน 500 กรัมต่อคนต่อวัน (หนังสือ กรมราชทัณฑ์, 2548) เนื้อสัตว์และถั่ว 120 กรัม ไขมันจากพืชและสัตว์ 80 กรัม ผักสีเขียว 200 กรัม ผัก ไม่มีใบ 150 กรัม ส่วนเครื่องปรุงต่าง ๆ ให้กำหนดปริมาณตามสมควรสำหรับจัดเลี้ยงผู้ต้องขัง วันละ 3 มื้อ คือ เช้า กลางวัน และเย็น และในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ก็ให้จัดอาหารหวานคาวเพิ่มเป็นกรณี พิเศษอีกด้วย ในกรณีผู้ต้องขังเจ็บป่วยให้จัดอาหารสำหรับคนป่วย โดยให้มีอาหารเสริมบำรุงร่างกาย สำหรับผู้ต้องขังที่มีเชื้อชาติหรือเป็นชาวต่างประเทศ ให้จัดเลี้ยงเช่นผู้ต้องขังชาวไทย และจะต้องไม่ขัดต่อสิทธิศาสนาของผู้ต้องขัง

2. ที่อยู่อาศัย หมายถึง ที่อยู่อาศัยภายในเรือนจำและทัณฑสถาน ที่ผู้ต้องขังจะต้องใช้ชีวิตประจำวันในการทำงาน พักผ่อน ออกกำลังกาย กินอยู่หลับนอน กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดเป็น มาตรฐานว่าผู้ต้องขัง 1 คน จะใช้พื้นที่ใช้สอยภายในเรือนนอน 2.25 ตารางเมตร หากปฏิบัติได้ตามมาตรฐานนี้ ผู้ต้องขังก็จะไม่อยู่อย่างแออัดยัดเยียด หากผู้ต้องขังอยู่กันอย่างแออัดยัดเยียดเมื่อใดก็จะก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ขาดการพักผ่อนที่เพียงพอ เป็นสาเหตุแห่งการแหกหักหลบหนีหรือก่อการจลาจลภายในเรือนจำ

3. เครื่องนุ่งห่ม หมายถึง เครื่องนุ่งห่มที่พอเพียงและป้องกันความร้อนหนาว สวัสดิการที่กรมราชทัณฑ์จัดให้ผู้ต้องขัง ได้แก่

1) ถ้าเป็นชายให้จ่าย
   (1) เสื้อผ้าและกางเกง 2 สำรับ
   (2) ผ้าอาบน้ำ 1 ผืน
   (3) ผ้าห่มนอน 1 ผืน
   (4) เสื่อปูนอน 1 ผืน
2) ถ้าเป็นหญิงให้จ่าย
   (1) เสื้อและเครื่องนุ่งห่ม 2 สำรับ
   (2) ผ้าอาบน้ำ 1 ผืน
   (3) ผ้าห่มนอน 1 ผืน
   (4) เสื่อปูนอน 1 ผืน
   (5) สิ่งให้เฉพาะหญิงตามที่อธิบดีเห็นว่าจำเป็นเช่น ผ้าอนามัย ฯลฯ

4. ยารักษาโรค ปัจจุบันนี้ยารักษาโรคที่ให้แก่ผู้ต้องขังป่วยเป็นส่วนหนึ่งของ สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลซึ่งรวมถึงการบริการทำงการแพทย์ การกำหนดให้มีสถานพยาบาล ในเรือนจำและทัณฑสถาน

สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล คือ สวัสดิการที่ให้แก่ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยทั้งกาย และจิต ซึ่งรวมถึงผู้ต้องขังที่ติดยาเสพติดที่มีอาการร้ายแรง หรือหญิงมีครรภ์หรือมีลูกอ่อนให้จัดเป็นผู้ป่วย โดยอนุโลมการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถานเป็นสิ่งที่จำเป็น

ทั้งในด้านการปกครอง เหตุผลทางการแพทย์และหลักมนุษยธรรม ทั้งยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการอนามัย และสุขาภิบาล สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล จะต้องยึดหลักคุณธรรมและมนุษยธรรมอย่างสูง เพราะผู้ต้องขังเป็นผู้ที่หมดโอกาสที่จะออกไปรับการรักษาภายนอกเรือนจำด้วยตนเองได้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ยากไร้ ไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัว บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ ความตึงเครียดในชีวิตประจำวัน เป็นสาเหตุให้ผู้ต้องขังเจ็บป่วยมากกว่าบุคคลภายนอก หากป่วยหนักและ ไม่ได้รับการรักษาพยาบาล การวิเคราะห์โรคที่ถูกต้อง ผู้ต้องขังก็จะหมดหวังและเสียขวัญและกำลังใจ เพราะฉะนั้นความเมตตาเอาใจใส่ที่ได้รับ จึงเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้ต้องขังป่วยและเป็นสิ่งช่วยลดความกังวลใจของครอบครัวผู้ต้องขัง

สวัสดิการด้านการศึกษา หมายถึง การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังเพื่อให้มีความรู้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพอยู่ข้างนอกได้ ซึ่งกรมราชทัณฑ์มีนโยบายในการ แก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยเพื่อปรับเปลี่ยนสภาพร่างกายและจิตใจให้มีความพร้อมก่อนที่จะกลับไปใช้ชีวิตร่วมกับสังคมภายนอกอย่างปกติสุข โดยนำกระบวนการศึกษามาใช้เป็นแนวทางสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน 135 แห่ง ได้รับการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ผู้ต้องขังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพ สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ภายหลังพ้นโทษ (ก้านทิพย์ ชาติวงศ์, 2539, หน้า 23)

การจัดการศึกษาผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักบริการงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนงบประมาณด้านครูผู้สอนให้กับเจ้าหน้าที่ในเรือนจำและทัณฑสถาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาสายอาชีพ ตลอดจนการติดตั้งชุดอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมด้านวิชาชีพระยะสั้นจากสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับระดับอุดมศึกษาได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีและมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในการจัดการศึกษาระดับปริญญาโท

สวัสดิการด้านอนามัย ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจนและมักจะเป็นหัวหน้าครอบครัวเมื่อต้องมาต้องโทษ ปัญหาต่าง ๆ ก็จะทับทวีมากขึ้น ผู้ต้องขังจะอยู่ในฐานะที่ช่วยตัวเองไม่ได้ในทุก ๆ ด้าน ถ้าครอบครัวพอมีฐานะ ก็จะช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านต่าง ๆ ได้แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัวอาจจะเนื่องจากครอบครัวอยู่ห่างไกล ฐานะยากจนและผู้ต้องขังบางประเภท เช่น ผู้ต้องขังคดียาเสพติดหรือผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำเป็นนิสัย ครอบครัวมักเอือมระอา ผู้ต้องขังเหล่านี้จะเป็นภาระของกรมราชทัณฑ์ สวัสดิการที่เป็น ปัจจัย 4 ที่กรมราชทัณฑ์ให้ไม่สามารถทำให้มีชีวิตอยู่อย่าง เช่นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีได้ มนุษย์ไม่สามารถ มีชีวิตอยู่ได้

ในสภาพร่างกายและสิ่งแวดล้อมที่สกปรกเป็นบ่อเกิดแห่งโรคภัยไข้เจ็บ สวัสดิการด้านอนามัย ผู้ต้องขัง จึงเป็นสิ่งที่เสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

ความหมายของสวัสดิการด้านอนามัยของผู้ต้องขังหมายถึง การจัดสวัสดิการให้ ผู้ต้องขังในด้านสิ่งของเครื่องใช้เพื่อการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สิ่งแวดล้อม และพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการให้สวัสดิการโดยการยอมรับในด้านสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีใน ความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องขังสวัสดิการด้านอนามัยผู้ต้องขัง ครอบคลุมไปถึงการสุขาภิบาลเรือนจำ สิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นสวัสดิการผู้ต้องขังในด้านนี้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. สุขาภิบาลเรือนจำ คือ ครอบคลุมการทำความสะอาดที่ภายเรือนจำและทัณฑสถานของเรือนจำ

2. สุขอนามัยผู้ต้องขัง คือ วัสดุที่ใช้ในการทำความสะอาดร่างกายเสื้อผ้าและเครื่องหลับนอนของผู้ต้องขัง ได้แก่ สบู่ฟอกตัว ผงซักฟอก แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ขันอาบน้ำ รองเท้าฟองน้ำ ผ้าอนามัย

สวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ ชีวิตประจำวันของผู้ต้องขัง เป็นชีวิตที่อยู่ใน กำแพงสี่เหลี่ยม เป็นชีวิตที่ขาดอิสรภาพ จำเจ ซ้ำซาก ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของเรือนจำ รวมทั้งต้องทำงานให้เรือนจำ ทำให้เกิดความเครียดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นสาเหตุ ของโรคภัยไข้เจ็บ อาการทำงจิตและประสาท และอาจเป็นสาเหตุให้เกิดความวุ่นวายในเรือนจำ ผู้ต้องขังก่อการทะเลาะวิวาทกันด้วยความเครียด การจัดกิจกรรมให้ผู้ต้องขังได้ออกกำลังกายและ พักผ่อนหย่อนใจ จึงเป็นการผ่อนคลายความเครียดในชีวิตประจำวัน และทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง

ความหมายของสวัสดิการด้านการกีฬาและนันทนาการหมายถึง สวัสดิการที่จัดให้ ผู้ต้องขังได้ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ นันทนาการต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจและร่างกายวัสดุ อุปกรณ์ที่จัดเป็นสวัสดิการในด้านนี้ ประกอบด้วย เครื่องกีฬาต่าง ๆ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง เช่น ตะกร้อ ฟุตบอล ปิงปอง หมากรุก หมากฮอส เป็นต้น เรือนจำอาจจะจัดกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ เป็นครั้งคราว ส่วนกายบริหาร กรมราชทัณฑ์ได้สั่งการให้เรือนจำและทัณฑสถาน จัดให้ผู้ต้องขังทุกคนได้ ออกกำลังกายทุกวันในตอนเช้า เมื่อนำผู้ต้องขังลงจากเรือนนอนและได้กำชับให้เรือนจำและทัณฑ สถานทุกแห่งจัดให้มีลานกีฬาสำหรับผู้ต้องขังได้ออกกำลังกายทุกแห่ง นอกจากนั้นยังจัดให้มี นันทนาการ เช่น โทรทัศน์ วีดีโอ วิทยุดนตรี ตลอดจนกิจกรรมด้านนันทนาการต่าง ๆ ที่เรือนจำ และทัณฑสถานได้จัดขึ้น (สุมาลี ประเสริฐประศาสตร์, 2542, หน้า 23)

นอกเหนือจากสวัสดิการผู้ต้องขังที่กล่าวมาแล้ว กรมราชทัณฑ์ยังได้จัดสวัสดิการ เกี่ยวกับการเยี่ยมญาติ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้พบปะญาติเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจได้ปรึกษาหารือ ในเรื่องต่าง ๆ ให้คลายความกังวลใจและยังมีสวัสดิการร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังในเรือนจำ เพื่อจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ในราคาที่ไม่แพงกว่าภายนอก เพื่อให้ผู้ต้องขังได้หาซื้อสิ่งของที่จำเป็น

2.4 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ

2.4.1 นโยบายกรมราชทัณฑ์ในอดีต

1. แนวคิดงานราชทัณฑ์ตำบล

แนวคิดเครือข่ายราชทัณฑ์ตำบล เริ่มต้นจากกระทรวงยุติธรรมมีนโยบาย ให้มีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมโดยบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งระหว่าง ภาคราชการ ภาคเอกชน และประชาสังคม โดยกรมราชทัณฑ์ริเริ่มนำหน่วยงานส่วนท้องถิ่นเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนางานสังคมสงเคราะห์ในเรือนจำ เป็นการสร้างพันธมิตรราชทัณฑ์และยังเป็นการพัฒนางานยุติธรรมชุมชน

การได้นำองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้เข้ามาร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของกรมราชทัณฑ์ เป็นการพัฒนางานด้านสังคมสงเคราะห์ ในเรือนจำให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากผู้ที่พ้นโทษออกไปแล้วต้องกลับไปใช้ชีวิตในภูมิลำเนาเดิม ในชุมชนเดิม การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ยังสามารถทำให้คนในชุมชนและครอบครัวของผู้ต้องขังเองให้การยอมรับและเข้าใจในตัวผู้ต้องขัง ทำให้ผู้พ้นโทษไม่เกิดปัญหา หรือกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก สามารถคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคมได้อย่างยั่งยืน จึงได้นาร่องประสาน ความร่วมมือระหว่างกรมราชทัณฑ์ กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในด้านการเตรียมความพร้อม ก่อนปล่อยทั้งในส่วนของผู้ต้องขัง ครอบครัว และชุมชน การทำงานสาธารณะ การสงเคราะห์ผู้ต้องขังและครอบครัวในระหว่างต้องโทษและภายหลังปล่อยตัว การเฝ้าติดตามผู้ต้องขังหลบหนี และการสมานฉันท์ระหว่างเหยื่อกับผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวแล้วกลับไปพักอาศัยในท้องที่เดียวกับเหยื่อ เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน คือ การแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ได้รับการยอมรับจากครอบครัวและชุมชน รวมทั้งมีความสามารถในการทำมาหาเลี้ยงชีพโดยไม่หวนไปกระทำผิดซ้ำอีก

กรมราชทัณฑ์ได้มีการจัดทำเครือข่ายราชทัณฑ์ตำบล ในการประสานความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและตำบลในท้องที่ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ โดยเรือนจำพิเศษพัทยาได้เป็นเรือนจำนำร่องในการจัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์ระหว่างเรือนจำพิเศษพัทยากับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2549 ตลอดจนได้ดำเนินการอีกหลายแห่ง

2. วัตถุประสงค์เครือข่ายราชทัณฑ์ตำบลในขณะนั้น มี 3 ประการ คือ

1) เพื่อให้การดำเนินงานของเครือข่ายราชทัณฑ์ตำบลกระจายทั่วทั้งประเทศ

2) เพื่อให้งานเครือข่ายราชทัณฑ์ตำบลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน สามารถวัดผลการดำเนินงานได้

3) เพื่อให้ภาคสังคม ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์

2.4.2 นโยบายกระทรวงยุติธรรมและกรมราชทัณฑ์ที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน

1. นโยบายรัฐบาล

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ เรื่อง มาตรการบูรณาการการแก้ไขฟื้นฟู ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชน เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2559 ดังนี้

1) เห็นชอบมาตรการบูรณาการการแก้ไขฟื้นฟู ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางการบูรณาการความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน ในภารกิจคืนคนดีสู่สังคมในกลุ่มผู้กระทำผิดที่เป็น ผู้ถูกคุมขัง ความประพฤติที่ศาลสั่งคุมความประพฤติผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก รวมถึงผู้พ้นภาระในการรายงานตัว พ้นการคุมความประพฤติผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ้นโทษจำคุกและผู้ได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวโดยไม่มีเงื่อนไขในการรายงานตัว ประกอบด้วย 3 มาตรการ ได้แก่ 1. มาตรการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด 2. มาตรการการดูแลช่วยเหลือ สร้างงานสร้างอาชีพ และ 3. มาตรการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด รวมทั้งกลไกในการขับเคลื่อนมาตรการการแก้ไขฟื้นฟู ติดตามดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชน และการจัดทำแผนงบประมาณเชิงบูรณาการตามยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และให้หน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติ

2) ให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติรับไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3) ให้รับความเห็นของกระทรวงสาธารณสุขและคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเกี่ยวกับการมีคณะทำงานในการพิจารณาระบบหลักเกณฑ์ เงื่อนไขต่าง ๆ ในการดำเนินงานตามมาตรการดังกล่าว รวมทั้งงบประมาณอย่างเป็นรูปธรรม และการเพิ่มข้อความในมาตรการ “ข้อ 4 กำหนดให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือศูนย์บริการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมดูแลช่วยเหลือผู้กระทำผิดทุกกลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพ” และการมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเป็นกลไกหลักในการผลักดันการดำเนินงาน การติดตามประเมินผล และการจัดทำแผนงบประมาณบูรณาการ รวมทั้งประเด็นเรื่องการเพิ่มผู้แทนกรมคุมประพฤติเป็นกรรมการและเลขานุการร่วมในคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ หากมีการเพิ่มผู้แทนกรมคุมประพฤติเป็นเลขานุการร่วมเพียงหน่วยงานเดียวจะเกิดข้อคำถามจากหน่วยงานอื่นที่อยู่ในกลุ่มภารกิจด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนเช่นเดียวกันได้ ไปพิจารณาดำเนินการด้วย

4) ให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยไปพิจารณาเกี่ยวกับการบูรณาการการทำงานระดับหน่วยงาน เพื่อให้การขับเคลื่อนมาตรการในเรื่องนี้เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างแท้จริง

2. นโยบายกระทรวงยุติธรรม

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561-2562

“5 จำเป็นต่อเนื่อง อำนวยความยุติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ ขจัดความทุกข์ยาก สร้างประชาสามัคคี ส่งเสริมคนดีสู่สังคม”

วิสัยทัศน์: หลักประกันความยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

พันธกิจ:

1) พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนเพื่อให้เข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

2) พัฒนาระบบงานยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามหลักสากล

3) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารความยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย ให้มีธรรมาภิบาล

4) พัฒนาระบบป้องกันอาชญากรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสังคม

3. นโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้อง

ยกระดับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยมุ่งเน้นการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และมีกระบวนการส่งต่อผู้ที่ผ่านการฝึกอาชีพภายหลังพ้นโทษ ให้มีงานทำตรงตามทักษะที่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพ โดยให้บูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในการฝึกอาชีพและกระบวนการส่งต่อการทำงาน เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

4. นโยบายเฉพาะ

สร้างความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคม (กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาพฤตินิสัย)

มุ่งเน้นการลดการกระทำผิดซ้ำ และพัฒนาให้ผู้ผ่านการแก้ไข ฟื้นฟู มีการศึกษา มีงานทำ มีรายได้ พึ่งตนเองได้และกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ภายหลังพ้นโทษ ให้สังคมเชื่อมั่นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด จึงกำหนดนโยบายสร้างความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคม 3 ข้อ ดังนี้

1) ป้องกันอาชญากรรม โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในวัยเรียนไม่ให้กระทำความผิดทางอาญา โดยสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานศึกษาในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

2) แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด มุ่งเน้นอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยให้บูรณาการการฝึกอาชีพร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

3) พัฒนาระบบติดตามและส่งต่อการมีงานทำภายหลังพ้นโทษ มุ่งเน้นการส่งต่อเด็กและเยาวชน ผู้ต้องขัง ผู้พ้นการคุมความประพฤติ ให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามทักษะ ที่ได้รับการพัฒนา รวมถึงการติดตามช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่กลุ่มบุคคลเหล่านี้ทั้งด้านการทำงาน ครอบครัว ที่อยู่อาศัย

โดยร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายต่างๆ เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

5. นโยบายกรมราชทัณฑ์

นโยบายเน้นหนักของอธิบดีกรมราชทัณฑ์ (พ.ต.อ.ณรัชต์ เศวตนันทน์) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ทุกวันนี้สังคมเคลือบแคลงสงสัยในการปฏิบัติงานของกรมราชทัณฑ์ เรือนจำส่วนใหญ่มีสภาพเก่าและทรุดโทรมเนื่องจากมีอายุการใช้งานมานาน มีลักษณะเป็นโรงเรือนทำให้ต้องควบคุมผู้ต้องขังแบบรวม โครงสร้างอาคารต่างจากมาตรฐานสากล ประกอบกับจำนวนผู้ต้องขังที่มีมาก ทำให้อัตราส่วนของเจ้าหน้าที่ต่อการควบคุมผู้ต้องขังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทำให้เป็นงานที่ท้าทายเป็นอย่างมาก

จากสถิติพบว่ามีผู้ต้องขังพยายามหลบหนีแหกหักอยู่ในหลักสิบคนเท่านั้น ซึ่งยังไม่ถึงหลักร้อยคน ขอให้รักษาไว้ และพยายามให้ลดลงไปในที่สุด ทั้งนี้ขอให้ตรวจสอบเพิ่มเติมว่าเป็นตัวเลขที่เชื่อถือได้หรือไม่ เพราะอาจมีบางกรณีที่ผู้ต้องขังหลบหนีและสามารถจับกุมได้ในทันที ทำให้ไม่มีการรายงานเข้ามา ที่กรมราชทัณฑ์ จึงขอให้เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์บริหารงานตามความเป็นจริง เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด และจะได้รู้ถึงจุดบกพร่อง เช่น ความมั่นคงแข็งแรง ของอาคารสถานที่ประสิทธิภาพการควบคุม ความเคร่งครัดรอบคอบของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

อีกทั้งสถานการณ์ปัจจุบันมีผู้ต้องขังที่พ้นโทษและกลับไปกระทำความผิดซ้ำเป็นจำนวนมากที่ผ่านมากรมราชทัณฑ์มีนโยบายคืนคนดีสู่สังคม แต่จากสถานการณ์กลับกลายเป็นว่าคืนคนเดิมสู่สังคม ดังนั้น การกระทำผิดซ้ำเป็นปัญหาหลักและปัญหาสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญทั้งการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับผู้ต้องขัง ให้สมดุลกับการดูแลความปลอดภัยให้สังคม ไม่ควรเน้นผลักผู้ต้องขังออกสู่สังคมเพียงอย่างเดียว แต่ต้องให้สำนึกผิดเมื่อได้รับโทษและเกรงกลัวต่อบาปด้วย

ปัญหาสำคัญของงานราชทัณฑ์ คือ กระบวนการทำงานอาญาของไทยเน้นไปที่การบังคับโทษ ซึ่งมีโทษจำคุกมากเกินไป ส่งผลให้ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ทำให้ผลของการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังไม่เต็มประสิทธิภาพ เมื่อแก้ไขฟื้นฟูเยียวยาไม่ได้ผล ทำให้สภาพภายในเรือนจำ มีลักษณะเสมือนหนึ่งเป็นเรือนเพาะชา อาชญากร ที่ผ่านมากรมราชทัณฑ์ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเหตุใดผู้ต้องขังหลายรายที่มีโทษสูงถึงประหารชีวิตแต่กลับถูกคุมขังจริงเพียง 10 กว่าปี เรื่องดังกล่าวจึงเป็นโจทย์ที่ต้องคิดพิจารณาแก้ไข

อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ได้มอบนโยบายการดำเนินงานที่สำคัญ โดยยึดหลัก 3 ส. 7 ก. ดังนี้

3 ส. ได้แก่ สะอาด สุจริต และเสมอภาค

1. สะอาด เรือนจำต้องมีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากยาเสพติด โทรศัพท์มือถือ และสิ่งของต้องห้ามในเรือนจำ

2. สุจริต เน้นย้ำในเรื่องของความสุจริต บนพื้นฐานของสิ่งที่ยึดถือและไม่ปฏิบัติโดยเด็ดขาด ได้แก่

1) ไม่ซื้อขายตำแหน่ง ในการบริหารงานบุคคล จะใช้ระบบคุณธรรม (Merit system) โดยการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง จะพิจารณาจากความรู้ความสามารถ ผลงาน ความประพฤติ และหลักอาวุโส

2) ไม่ทำธุรกิจ การจัดซื้อจัดจ้าง การขายของกับหน่วยงาน ให้ยึดถือการปฏิบัติงานตามระเบียบของทางราชการอย่างเต็มที่

3) ไม่เบียดเบียนผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่เรี่ยไรเงิน ขอให้ผู้บัญชาการเรือนจำ/ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่เรือนจำและทัณฑสถานที่รับผิดชอบ เพื่อให้ “งานได้ผล คนเป็นสุข” “งานได้ผล” คือ ไม่มีการแหกหักหลบหนี เรือนจำสะอาดภายใต้นโยบาย 5 ก้าวย่าง “คน” คือ ผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุขสบาย ได้พักผ่อนพอสมควร คุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังพอใช้ได้

4) ไม่ทรยศต่อวิชาชีพ ไม่ให้ผู้ต้องขังมีอิทธิพลต่อการทำงาน การได้มาซึ่งประโยชน์ของผู้ต้องขังหรือการย้ายเรือนจำต้องเป็นไปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ โดยใช้หลักนิติศาสตร์เป็นหลัก ส่วนการใช้หลักทางด้านรัฐศาสตร์จะต้องปรึกษาหารือกันตามสมควรกับสถานการณ์และเหตุผลตามความจำเป็น

3. เสมอภาค ขอให้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และยึดมั่นในกฎ ระเบียบและกฎหมาย

7 ก. ได้แก่ กักขัง แก้ไข กฎหมาย การวางกรอบ กลั่นกรอง กำลังใจและกลับตัว

1. กักขัง ภารกิจหลักของกรมราชทัณฑ์ คือ การควบคุม กักขัง ผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย มิให้หลบหนี เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์การแหกหักหลบหนี ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้อำนวยการทัณฑสถานจะต้องอยู่ในพื้นที่เพื่อป้องกันไม่ให้มีเหตุร้ายเกิดขึ้น รวมทั้ง การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่เพื่อขอรับความช่วยเหลือ และหากมีเหตุการณ์ที่สำคัญหรือร้ายแรงเกิดขึ้น ต้องรายงานให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์ทราบก่อน ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้อำนวยการทัณฑสถานจะต้องรู้ 3 อย่าง ได้แก่ รู้คน รู้พื้นที่ และรู้สถานการณ์

2. แก้ไข กรมราชทัณฑ์จะยึดตามแนวทางนโยบาย 5 ก้าวย่างแห่งการเปลี่ยนแปลงกรมราชทัณฑ์ ของ พล.อ. ไพบูลย์ คุ้มฉายา อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ตามกฎและกติกาเดิมที่มีกฎเหล็กเรื่องการห้ามมียาเสพติด โทรศัพท์มือถือ และสิ่งของต้องห้ามต่างๆ การจัดระเบียบเรือนจำ ฝึกวินัยและสมาธิให้แก่ผู้ต้องขังรวมทั้งการสร้างการยอมรับของสังคม เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษ

3. กฎหมาย ยึดหลักกฎหมาย รวมทั้งการควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ได้แก่ ข้อกำหนด ขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง หรือ “ข้อกำหนดแมนเดลา”

(Mandela Rules) และข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำหรือ “ข้อกำหนดกรุงเทพ” (Bangkok Rules)

4. การวางกรอบ วางกรอบการแก้ไขปัญหาโดยจำกัดพื้นที่สีเทา (grey area) ให้น้อยที่สุดและอยู่ในความเห็นชอบของผู้บังคับบัญชา

5. กลั่นกรอง วิเคราะห์และจัดวางระบบการจำแนก การจัดชั้น การพักการลงโทษและลดวันต้องโทษของผู้ต้องขัง จากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นเพศ อายุ อาชีพ ความรู้ รายได้ กับสิทธิประโยชน์ที่ผู้ต้องขัง จะได้รับเพื่อประเมินความเสี่ยงที่จะไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำหรือสร้างความเดือดร้อนของสังคม

6. กำลังใจ ใช้หลักเมตตาธรรม สิทธิประโยชน์ผู้ต้องขังต้องได้รับการดูแลด้วยความเป็นธรรมและเป็นไปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ และขอให้เรือนจำ/ทัณฑสถานทุกแห่ง ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ของพระบรมวงศานุวงศ์ของทุกพระองค์ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การถวายงานประสบผลสำเร็จอย่างดีที่สุด

7. กลับตัว ผู้ต้องขังที่ได้รับการแก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัย จะสามารถกลับตนเป็นคนดีอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเป็นสุข โดยไม่กระทำผิดซ้ำ

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำในระดับเรือนจำ/ทัณฑสถาน

1. การกำหนดบทบาท หน้าที่ ภารกิจของศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (CARE: Center for Assistance to Reintegration and Employment) ให้ชัดเจนในการเป็นหน่วยงานที่ให้บริการกับผู้ต้องขัง ผู้พ้นโทษ และญาติ ในการให้ความช่วยเหลือด้านการมีงานทำกับผู้ใช้บริการ เป็นหลัก เช่น การติดต่อกับบริษัท ห้างร้าน ที่ยินดีรับผู้พ้นโทษเข้าทำงาน การหาตำแหน่งงานว่างที่เหมาะสม เพื่อรองรับผู้ต้องขังที่จะพ้นโทษ การให้คำแนะนำ การประสานงานให้ความช่วยเหลือในการขอรับทุนประกอบอาชีพจากแหล่งทุนต่าง ๆ และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้รับบริการตามความเหมาะสม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ประชาสัมพันธ์วัตถุประสงค์การดำเนินงานของศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำให้กับผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษทราบ เพื่อขอรับการประสานงานช่วยเหลือได้

2) ให้ศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำดำเนินการเชิงรุก โดยประสานงานกับส่วน/ฝ่ายต่าง ๆ ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อจัดทำข้อมูลผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ ในช่วงระยะเวลาก่อนปล่อยตัว 1 ปี หรือในช่วงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ทั้งผู้ที่จะได้รับการปล่อยตัวพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก และผู้ที่จะได้รับการปล่อยตัวตามกำหนดโทษ เพื่อวางแผนและประสานหน่วยงานบริษัท ห้างร้าน หรือสถานประกอบการที่ยินดีรับผู้พ้นโทษเข้าทำงาน หรือการนำบริษัท ห้างร้าน

หรือสถานประกอบการเข้ามาเสริมการฝึกทักษะอาชีพที่จำเป็นต้องได้รับ การฝึกฝนขณะอยู่ในเรือนจำ เพื่อเตรียมพร้อมในการออกไปประกอบอาชีพ หรือวางแผนและประสานการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

3) ติดต่อประสานงานและจัดทำข้อมูลทาเนียบหน่วยงานเครือข่ายด้านการทำงานการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ตามสภาพปัญหาของผู้ต้องขังกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดของเรือนจำ เพื่อรวบรวมทาเนียบหน่วยงานเครือข่ายไว้เป็นข้อมูลในการประสานงานการให้ความช่วยเหลือ

4) รับคำร้องขอรับความช่วยเหลือด้านการมีงานทำและด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ และผู้พ้นโทษ และดำเนินการประสานงานการให้ความช่วยเหลือ

5) การให้คำปรึกษาแนะนำด้านการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษ และด้านอื่น ๆตามความเหมาะสม

6) เป็นศูนย์กลางในการประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือกรณีเรือนจำ/ทัณฑสถาน ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้

2. การแต่งตั้งคณะทำงานของศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ โดยผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ต้องมอบหมายและกำชับให้ทุกส่วน/ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือและให้ความสำคัญกับหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย เจ้าหน้าที่ทุกคนที่ร่วมเป็นคณะทำงานฯ ต้องมีส่วนร่วมและมีหน้าที่ชัดเจนเพื่อลดภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่ง

3. ประชาสัมพันธ์ภารกิจของศูนย์ฯ เพื่อให้ผู้รับบริการ (ผู้ต้องขัง ผู้พ้นโทษญาติ) สามารถเข้าถึงข้อมูลและเข้าใจภารกิจหน้าที่ของศูนย์ฯ และเตรียมตนเองให้พร้อมก่อนเข้ารับบริการการประชาสัมพันธ์ อาจทำได้หลายช่องทาง เช่น การจัดทำแผ่นพับ เอกสาร แผ่นปายไวนิล บอร์ดประชาสัมพันธ์บุคคลประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เพื่อเผยแพร่ภารกิจของศูนย์ฯ ข้อมูลตำแหน่งงานว่าง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการมีงานทำ ทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ เพื่อให้ผู้รับบริการได้มีการเตรียมข้อมูล การเตรียมเอกสาร ก่อนที่จะเข้ามารับบริการในศูนย์ CARE เพื่อให้มีความรวดเร็วเป็นการลดขั้นตอน ประหยัดเวลา ในการให้บริการ โดยเฉพาะการสร้างความเข้าใจให้กับผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษในภารกิจของศูนย์ CARE ว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการมีงานทำเป็นการทำงานเชิงรุกเนื่องจากผู้ต้องขังมักจะไม่ให้ความร่วมมือในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว พร้อมทั้งให้ผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ (ภายในระยะเวลา 1 ปี) กรอกข้อมูลลงในแบบฟอร์มก่อนปล่อยตัว (แบบ CARE 01) เพื่อเป็นข้อมูลให้ศูนย์ CARE วางแผนในการให้ความช่วยเหลือ

4. การสร้างช่องทางการติดต่อเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ ควรมีมากกว่า 1 ช่องทาง (แก้ไขปัญหาการไม่มีเจ้าหน้าที่นั่งประจำศูนย์ฯ) เช่น หมายเลขโทรศัพท์ แอพพลิเคชั่นไลน์ เฟสบุ๊ค ฯลฯ (ควรเป็นหมายเลขของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ไม่ควรใช้หมายเลขโทรศัพท์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่)

เพื่อเพิ่มช่องทางในการติดต่อของผู้รับบริการ ซึ่งสามารถฝากข้อความ ฝากหมายเลขโทรศัพท์ให้โทรกลับ หรือฝากประเด็นปัญหาไว้ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยไม่ต้อง ใช้เจ้าหน้าที่นั่งประจำ

5. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่ายในระดับท้องที่ หรือจัดประชุมหารือ ทำการประสานงานด้วยหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเพิ่มความชัดเจน ของการประสานงาน การส่งต่อข้อมูล การส่งต่อผู้รับบริการเพื่อขอรับความช่วยเหลือ เพราะถึงแม้จะมีการทำบันทึกความตกลงร่วมกัน (MOU) ของหน่วยงานระดับกระทรวง หรือระดับกรม แต่พบว่าหน่วยงานภายใต้การดูแลของกระทรวงหรือกรมต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือบางแห่งยังไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการทำข้อตกลง การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังกระจายไม่ทั่วถึง

6. บันทึกข้อมูลการให้บริการในศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ ในระบบข้อมูลผู้ต้องขัง (17 ระบบ) โดยให้ผู้ดูแลระบบข้อมูลผู้ต้องขังของแต่ละเรือนจำ/ทัณฑสถาน กำหนดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลในเมนูแบบฟอร์มก่อนปล่อยตัว (CARE 01) และ MENU CARE ให้กับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการบันทึกข้อมูลการให้บริการในแต่ละวันให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อกรมราชทัณฑ์จะได้ออกรายงานสถิติข้อมูลได้ถูกต้อง

7. ให้รายงานสถิติผู้เข้าใช้บริการของศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำรายสัปดาห์ (ทุกวันพฤหัสบดี) ทาง Application Line ชื่อกลุ่ม “ศูนย์ประสานงาน CARE” ตามแบบฟอร์มรายงานประจำสัปดาห์ (แบบ CARE 02) และรายงานข้อมูลผู้เข้าใช้บริการในศูนย์ฯ ให้กรมราชทัณฑ์ทราบทุกเดือนภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป (ใช้แบบรายงาน CARE 03 และแบบรายงาน CARE 04)

2.5 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา: เรือนจำกลางสงขลา

เรือนจำกลางสงขลา เป็นราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ.2515 ตั้งอยู่เลขที่ 163 ถนนสงขลานาทวี หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ภายในเรือนจำ 35 ไร่ ภายนอกเรือนจำ 218 ไร่ สามารถรับผู้ต้องขังได่ 1,781 คน และมีโครงสร้างการบริหารงานภายใน ดังนี้

1. ฝ่ายควบคุมผู้ต้องขัง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบด้านการควบคุมผู้ต้องขัง การรักษาการณ์บริเวณเรือนจำ การป้องกัน การลักลอบนำสิ่งของต้องห้าม เข้า-ออกเรือนจำ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ฝ่ายพัฒนาผู้ต้องขัง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุม ตรวจสอบ การจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การดำเนินการด้านการทัณฑปฏิบัติ การคุมประพฤติ การให้การศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ การใช้แรงงาน การฝึกวิชาชีพ รวมทั้งการบริการเงินทุนผลประโยชน์และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนและดำเนินการจัดสวัสดิการในการสงเคราะห์ ผู้ต้องขังในเรือนจำ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ฝ่ายบริหารทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานทะเบียน เอกสารสำคัญ การเงิน การบัญชี การพัสดุ อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ การบริหารงานบุคคลเบื้องต้น การประชาสัมพันธ์ งานรับผิดชอบเรื่องราวร้องทุกข์ งานเลขานุการ งานการประชุม การรวบรวมสถิติ ข้อมูลของหน่วยงาน วางแผนงานโครงการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งงานที่มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยเฉพาะ

5. ศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ มีหน้าที่วางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับงานที่ได้รับการมอบอำนาจและมอบหมายงานจากส่วนกลาง ทั้งด้านการบริหารงานบุคคล ด้านทัณฑปฏิบัติ ด้านแก้ไขพัฒนาผู้ต้องขัง การพัฒนาบุคลากร และด้านอื่น ๆ โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานงานที่ส่วนกลางกำหนด ตลอดจนเป็นศูนย์กลางการประสานงานระหว่างเรือนจำ ทัณฑสถานภายในเขตกับส่วนกลาง ประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. สถานพยาบาล มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการบำบัดรักษาขั้นต้น แก่ผู้ต้องขัง ดูแลควบคุมและดำเนินงานอนามัย อาชีวอนามัย สุขาภิบาลเรือนจำและสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ ให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารในการส่งผู้ต้องขัง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิบูลย์ จันทรมณี, ภูเบศ พวงแก้ว และปกรณ์กิตติ์ ม่วงประสิทธิ์ (2563, หน้า 24-37) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังต่อโครงการฝึกอบรมวิชาชีพการปูกระเบื้องพื้น: กรณีศึกษาเรือนจำกลางจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติ ปัจจัยที่มีส่งผล ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางของผู้ต้องขังที่มีต่อโครงการฝึกอบรมวิชาชีพการปูกระเบื้องพื้น: กรณีศึกษาเรือนจำกลางจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ประกอบด้วยผู้ต้องขัง จำนวน 30 คน ผู้คุม จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบบันทึกการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลแสดงเป็นค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อโครงการฝึกอบรมวิชาชีพการปูกระเบื้องพื้นอยู่ในระดับมากซึ่งปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินการโครงการให้ประสบความสำเร็จ คือ นโยบายในการฝึกอบรมอาชีพสำหรับผู้ต้องขังซึ่งมีแนวทางเพื่อสร้างอาชีพให้ผู้ต้องขังหลังจากพ้นโทษ โดยกรมราชทัณฑ์มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำเพื่อสร้างโอกาสของผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ การเข้ามามีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาทักษะอาชีพ พัฒนาพฤตินิสัยจากสหวิชาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตอิสระและการอยู่ร่วมกับคนในสังคมหลังจากพ้นโทษ สำหรับอุปสรรคในการฝึกอบรม

วิชาชีพด้านกฎหมาย หรือระเบียบที่เอื้อต่อการฝึกอบรมด้านอาชีพยังเป็นข้อจำกัดสำหรับผู้ต้องขัง เนื่องจากการฝึกอาชีพจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้ต้องขังให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในอาชีพ รวมไปถึงข้อจำกัดในเรื่องของสถานที่ อุปกรณ์ ระยะเวลาในการฝึกอาชีพ สำหรับข้อเสนอแนะในการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังคือควรเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเข้ามาพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพหลังจากผู้ต้องขังพ้นโทษ การฝึกอบรมอาชีพควรเน้นอาชีพเพื่อการมีงานทำ เพื่อให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษจะสามารถดำเนินชีวิตอิสระได้

ภควัต คล้ายบุญ (2561, หน้า 363-376) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทัศนคติและความคาดหวังของพนักงานที่มีต่อบ้านพักสวัสดิการของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดชลบุรี บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้จัดสวัสดิการด้านที่พักอาศัยให้กับพนักงานในจังหวัดชลบุรี ทั้งนี้การจัดสร้างที่พักอาศัย โดยเฉพาะในพื้นที่ศึกษาบ้านพักสวัสดิการ บ้านโรงโป๊ะ มีการสร้างมายาวนานประมาณ 30 กว่าปี ซึ่งลักษณะของผู้พักอาศัยอาจมีการปรับเปลี่ยนตามช่วงเวลา งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของบ้านพักสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงวิเคราะห์ทัศนคติของพนักงานและความคาดหวังต่อการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่การศึกษาประกอบด้วยการเก็บข้อมูลแบบสำรวจของลักษณะบ้านพักและแบบสอบถามจากพนักงานที่พักอาศัยในบ้านพักจำนวน 67 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติผลการศึกษาพบว่า 1) บ้านพักสวัสดิการมีทั้งหมด 7 อาคาร ลักษณะอาคารเป็นโครงสร้างปูนสูง 4 ชั้น โดยชั้นที่ 1 เทปูนเป็นพื้นที่โล่ง ชั้นที่ 2-4 เป็นห้องพักอาศัย รวมทั้งหมด 18 ห้อง ต่ออาคารห้องพักมีขนาดพื้นที่ประมาณ 89 ตารางเมตร ภายในแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนขนาดโดยประมาณดังนี้ ห้องนั่งเล่น 1 ห้อง ขนาด 22 ตารางเมตร ห้องนอน 2 ห้องแต่ละห้องขนาด 15 ตารางเมตร ห้องน้ำ 1 ห้อง ขนาด 4 ตารางเมตร และห้องครัว 1 ห้อง ขนาด 8 ตารางเมตร สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพัก เช่น โต๊ะ ตู้เย็น ชั้นวางทีวี ตู้เสื้อผ้า เตียงนอน อุปกรณ์เครื่องครัว เป็นต้น สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ส่วนกลาง เช่น สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส สนามฟุตบอล สนามเด็กเล่น สวนสุขภาพสโมสร เป็นต้น 2) ทัศนคติของพนักงานส่วนใหญ่ต่อลักษณะบ้านพักสวัสดิการทั้งภายในและภายนอกอาคาร รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ส่วนกลางมีแนวโน้มเห็นด้วยกับสิ่งที่บ้านพักสวัสดิการจัดให้ว่าเหมาะสมในระดับมาก 3) พนักงานส่วนใหญ่คาดหวังต่อการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ส่วนกลางในระดับมากคือ ร้านซักอบรีดและมินิมาร์ทผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของพนักงานสามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนาและปรับปรุงรวมถึงเป็นแบบอย่างให้บริษัทอื่นที่มีการจัดสร้างและพัฒนาบ้านพักสวัสดิการต่อไป

ศิริเพ็ญ จันทร์นิยม (2562, หน้า 69-76) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายที่มีต่อการจัดสวัสดิการด้านการพัฒนาจิตใจของกรมราชทัณฑ์ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายที่มีต่อการจัดสวัสดิการด้านการพัฒนาจิตใจของกรมราชทัณฑ์ ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางเขาบิน

จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ต้องขังชายแดน 5 ในเรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี จำนวน 279 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายต่อการจัดสวัสดิการด้านการพัฒนาจิตใจของเรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความเสมอภาคและเท่าเทียม ด้านปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ และด้านความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขัง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ต้องขังชายส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.30 มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.60 ซึ่งก่อนต้องโทษส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 44.10 โดยมีรายได้ประมาณ 4,000 บาท และต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 35.10 สถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 60.60 ซึ่งมีกำหนดโทษจำคุกตลอดชีวิต คิดเป็นร้อยละ 59.10 ความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายที่มีต่อการจัดสวัสดิการด้านการพัฒนาจิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 รองลงมา คือ ด้านความเสมอภาคและเท่าเทียม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และด้านความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 ตามลำดับ

ปรีชญาณ์ นักฟ้อน (2562, หน้า 74-89) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังของไทย จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของไทยในปัจจุบันยังคงมุ่งเน้นการควบคุมเป็นภารกิจหลัก และยึดหลัก ‘อำนาจนิยม’ เป็นหลักการพื้นฐานในการทำงาน โดยผู้ต้องขังเป็นกลุ่มคนชายขอบของสังคมในระบบบริการของรัฐ เนื่องจากกระทำผิดต่อสังคม โดยเรือนจำคือพื้นที่สำหรับการลงโทษ การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังของไทยโดยรวมในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขัง อย่างไรก็ดี พบว่ามีข้อจำกัดในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังตามมาตรฐานสากล ทั้งในเรื่องปัญหาในเรื่องจำนวนผู้ต้องขังที่มีจำนวนมาก การจัดสรรทรัพยากร การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงในเรือนจำและทัณฑสถาน ทัศนคติเชิงลบต่อผู้ต้องขังและการไม่ให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้ต้องขัง การดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสวนทางกับการดำเนินงานด้านการควบคุม การกำกับดูแลงานด้านการจัดสวัสดิการของเรือนจำและทัณฑสถานใช้เพียงตัวชี้วัดในการประเมิน แต่ไม่ได้กำหนดบทลงโทษหากไม่มีการดำเนินการ ความต้องการหรือความคิดเห็นจากผู้ต้องขังมีความหลากหลายยากต่อการตอบสนองได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม ผู้ต้องขังมีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมเรือนจำ รวมทั้งกระแสสังคมมีผลต่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ทั้งนี้ ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังของไทย ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขัง

ทรัพยากรในการดำเนินการ นโยบายที่ชัดเจนและโครงสร้างการดำเนินงานที่เอื้อต่อภารกิจ การเรียนรู้และความพร้อมในการปรับตัว การดำเนินงานเชิงบูรณาการจากภาคส่วนต่าง ๆ และกลไกของกระบวนการยุติธรรมที่ส่งผลต่อจำนวนผู้ต้องขัง

วรพล พินิจ (2563, หน้า 32-41) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ ภายในเรือนจำกลางนครปฐม การศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุภายในเรือนจำ กลางนครปฐม มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางนครปฐม 2) ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังสูงอายุ ในเรือนจำกลางนครปฐม และ 3) เสนอแนะแนวทางการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางนครปฐม เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก 9 คน ประกอบด้วย หัวหน้าและเจ้าหน้าที่ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ จำนวน 3 คน ผู้ต้องขังสูงอายุชายและหญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน โดยมีการกำหนดคุณลักษณะเป็นผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำมาเป็นระยะเวลานานและมีอายุมากที่สุดในเรือนจำและเป็นการคัดเลือกมาจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2560 ถึงเดือนเมษายน 2561 ผลการศึกษา พบว่า เรือนจำกลางนครปฐมมีการจัดสวัสดิการที่สอดคล้องกับแนวคิดการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังตามแนวทางสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ค.ศ. 1957 การดูแลความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมต่อผู้ต้องขังสูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีความเข้าใจพฤติกรรมรวมถึงความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุ มีโปรแกรมกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุ ได้แก่ การฝึกอบรมพัฒนาด้านจิตใจ การอบรมฝึกวิชาชีพและการออกกำลังกาย ด้านปัญหา อุปสรรค ได้แก่ ที่นอนที่แออัดเนื่องจากพื้นที่มีอย่างจำกัดไม่สามารถแยกผู้ต้องขังสูงอายุกับผู้ต้องขังประเภทอื่นได้ ด้านยารักษาโรคมียาสามัญประจำบ้านทั่วไปแต่ไม่ใช่ยารักษาโรคเฉพาะทาง ผู้ต้องขังสูงอายุหลายคนมีปัญหาไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากมีอายุที่มากและข้อจำกัดทางร่างกาย ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ผู้บริหารระดับสูงควรมีนโยบายที่เน้นถึงความสำคัญในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุด้วยการออกแบบเรือนจำให้มีรูปแบบเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ การจัดอบรมแนวทางการสร้างคุณค่าให้แก่ผู้ต้องขังสูงอายุระหว่างและหลังพ้นโทษ การประชาสัมพันธ์ให้องค์กรภายนอกเข้ามาจัดกิจกรรมเพื่อสังคมในเรือนจำ

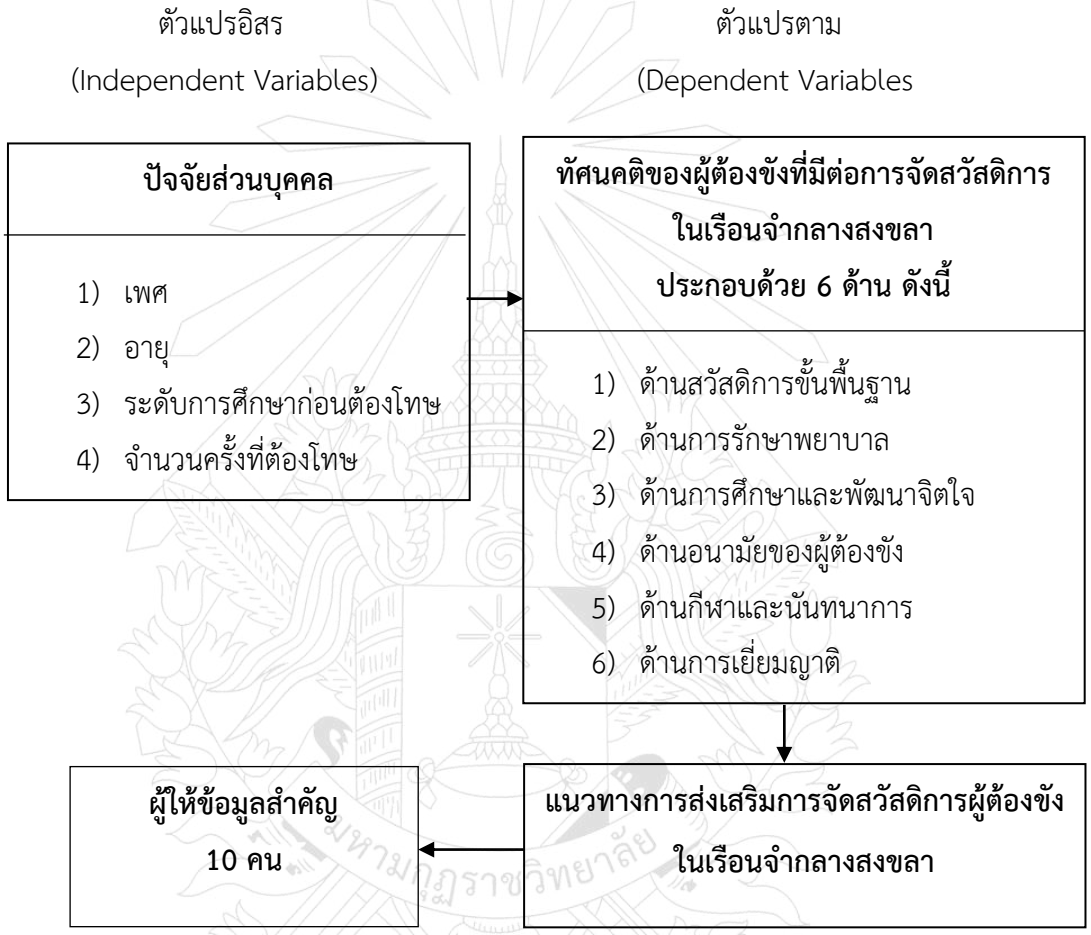
ภูษิต ปะอินทร์ (2563, หน้า 352-361) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดสวัสดิการด้านอาหารตามวิถีพุทธแก่ผู้ต้องขังเรือนจำกลางลำปาง ผลการวิจัยพบว่า 1. ความต้องการสวัสดิการด้านอาหารของผู้ต้องขังเรือนจำกลางลำปางโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการด้านอาหารตามวิถีพุทธแก่ผู้ต้องขังเรือนจำกลางลำปาง 1) ด้านคุณค่าโภชนาการ: อาหารดิบควรมีความสดและใหม่ไม่เน่าเสีย เครื่องปรุงอาหารต้องถูกสุขอนามัย ได้มาตรฐาน 2) ด้านปริมาณอาหาร: อาหารที่จัดเลี้ยงต้องเพียงพอต่อการรับประทาน 3) ด้านการจัดเมนูอาหาร: ควรมีการจัดเมนูอาหารหมุนเวียนไป

ไม่ซ้ำกันในรอบสัปดาห์ 4) ด้านสุขอนามัย: ควรมีการล้างภาชนะใส่อาหารให้สะอาด 5) ด้านสถานที่จัดเลี้ยง: ควรดูแลไม่ให้มีสัตว์ที่เป็นพาหะของโรค 3. แนวทางการจัดสวัสดิการด้านอาหาร ด้านคุณค่าโภชนาการควรพิจารณาอาหารดิบสำหรับปรุงอาหาร โดยเน้นความสดและใหม่และให้คุณค่าโภชนาการครบ 5 หมู่ ด้านปริมาณอาหาร ควรจัดเลี้ยงอาหารและน้ำดื่มที่สะอาดให้เพียงพอต่อร่างกายและการบำบัดความหิวด้านการจัดเมนูอาหารควรพิจารณาการจัดเมนูอาหารหมุนเวียนไปไม่ซ้ำกันในรอบสัปดาห์และพิจารณาอาหารประเภทก๋วยเตี๋ยวสลับกับอาหารหลักบ้างด้านสุขอนามัยควรคำนึงถึงความสะอาดของภาชนะใส่อาหารและอาหารดิบ และคัดเลือกผู้ปรุงและจัดเลี้ยงอาหารที่ไม่มีโรคประจำตัว ด้านสถานที่จัดเลี้ยง ควรพิจารณาจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยกำกับการจัดเลี้ยงอาหารเป็นประจำโดยเน้นความสะอาดและเพียงพอเป็นสำคัญ

ธงชัย ทองคำ (2563, หน้า 47-62) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง และศึกษาข้อเสนออื่น ๆ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ปัจจัยด้านเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ปัจจัยด้านการนับถือศาสนา และปัจจัยด้านสุขอนามัย โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .671 สามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ข้อเสนอแนะ ได้แก่ (3.1) คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ควรมีการปรับปรุงในเรื่องของอาหารที่จัดให้แก่ผู้ต้องขัง (3.2) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ควรจัดกิจกรรมผ่อนคลายความเครียดแก่ผู้ต้องขัง (3.3) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานภายนอกสนใจต่อผู้ต้องขัง ขอให้ปฏิบัติตามองค์การสหประชาชาติ (3.4) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมควรขยายพื้นที่เพื่อลดความแออัดและเพิ่มสถานที่ที่จำเป็นสำหรับผู้ต้องขัง

2.7 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ผู้วิจัยได้นำหลักการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา” การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mix Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-interview) เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 1,048 คน (งานเยี่ยมญาติเรือนจำกลางสงขลา ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2565)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 1,048 คน (งานเยี่ยมญาติเรือนจำกลางสงขลา ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2565) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, pp. 728-729) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 คน

3.1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ได้แก่ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ หัวหน้าสถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ และผู้ต้องขัง จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง เป็นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เมื่อคำนวณหากลุ่มตัวอย่างได้มาจำนวน 289 คน ซึ่งเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา โดยผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลและทำให้ประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับเลือกเท่า ๆ กัน

วิธีเลือกตัวอย่างสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งหมด 10 คน ซึ่งประกอบด้วย

1. นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม	ผู้อำนวยการส่วนควบคุม
2. นายคมจักร สุระคำแหง	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง
3. นายมงคล สุขการณ์	ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ
4. นายแหลมทอง เพชรรักษ์	หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
5. นายภาคิน รุกขพันธ์	หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง
6. นางพรศิริ เมธารินทร์	หัวหน้าสถานพยาบาล
7. นายอลงกรณ์ พงศวดาร	เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
8. นายปวิธ์กณ กล้าคง	เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ
9. นามสมมุติ ก	ผู้ต้องขัง
10. นามสมมุติ ข	ผู้ต้องขัง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยโดยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) และ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากการการศึกษาค้นคว้ารวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ซึ่งได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

3.3.1 แบบสอบถาม

มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด มีรายละเอียดประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษระปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ และ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา เป็นแบบสอบถามลักษระปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการรักษาพยาบาล จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง จำนวน 5 ข้อ
5. ด้านกีฬาและนันทนาการ จำนวน 5 ข้อ
6. ด้านการเยี่ยมญาติ จำนวน 5 ข้อ

โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดค่าต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
มาก	มีค่าเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
น้อย	มีค่าเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับ ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา เพื่อรวบรวมเนื้อหาสาระจากการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาดังกล่าวนำมากำหนดเป็นเป็นกรอบให้ตรงกับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถามแล้วร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

3.4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือแบบปลายปิด (Close-ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบกัน ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

3.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

3.4.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จ ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และเหมาะสมของข้อคำถามนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

3.4.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence: (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3.4.6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนประจำสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และได้รับอนุมัติหนังสือรับรองจริยธรรมในมนุษย์ เลขที่ จว. 209/2565

3.4.7 เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้ว จึงนำไปทดลองใช้ กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาที่มิใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .964

3.4.8 นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.4.9 นำผลจากการการเก็บข้อมูลที่ครบถ้วนมาวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามลำดับ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3.5.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

3.5.3 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 289 ชุด คิดเป็น 100 % จึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

3.5.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

3.5.5 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences) มีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

3.6.2 วิเคราะห์ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3.6.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.7.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage)

สูตร:

$$P = \frac{X \times 100}{n}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

n = กลุ่มตัวอย่าง

3.7.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

สูตร:

$\bar{x}$ = $\frac{\sum x}{n}$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = กลุ่มตัวอย่าง

3.7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สูตร:

S = $\sqrt{\frac{n\sum fx^2-(\sum fx)^2}{n(n-1)}}$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

n = กลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed Methods) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 289 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

4.2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

4.3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังนี้

$\overline{X}$ หมายถึง คะแนนค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 289 คน เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	289	100.00
อายุ		
1. 18-30 ปี	59	20.40
2. 31-40 ปี	131	45.30
3. 41-50 ปี	76	26.30
4. 51 ปีขึ้นไป	23	8.00
ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ		
1. ประถมศึกษา	151	52.30
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	81	28.00
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	44	15.20
4. อนุปริญญา / ปวส.	11	3.80
5. ปริญญาตรีขึ้นไป	2	0.70
จำนวนครั้งที่ต้องโทษ		
1. จำนวน 1 ครั้ง	177	61.30
2. จำนวน 2 ครั้ง	88	30.50
3. จำนวน 3 ครั้ง	22	7.60
4. จำนวน 4 ครั้ง	1	0.30
5. มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	1	0.30
โดยรวม	**289**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นเพศชาย จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 อายุ 18-30 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 20.40 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมาคือ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.20 ระดับการศึกษาอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70 ตามลำดับ

4. จำนวนครั้งที่ต้องโทษ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีจำนวนครั้งที่ต้องโทษ 1 ครั้ง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30 รองลงมาคือ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ 2 ครั้ง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อย 30.50 จำนวนครั้งที่ต้องโทษ 3 ครั้งจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60 และจำนวนครั้งที่ต้องโทษ 4 ครั้ง และมากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อย 0.30 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมทุกด้าน

(n = 289)

ข้อ	ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน	3.47	0.89	มาก
2.	ด้านการรักษาพยาบาล	3.61	0.89	มาก
3.	ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ	3.79	0.80	มาก
4.	ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง	3.83	0.79	มาก
5.	ด้านกีฬาและนันทนาการ	3.77	0.93	มาก
6.	ด้านการเยี่ยมญาติ	3.83	0.95	มาก
	โดยรวม	**3.72**	**0.88**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมทุกด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.72, S.D = 0.88) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.83, S.D = 0.79) และด้านการเยี่ยมญาติ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.83, S.D = 0.95) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.79, S.D = 0.80) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.47, S.D = 0.89) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

(n = 289)

ข้อ	ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	อาหารที่จัดเลี้ยงแก่ผู้ต้องขังในแต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการและเพียงพอต่อการบริโภคมากน้อย เพียงใด	3.86	0.73	มาก
2.	เรือนนอนของผู้ต้องขังมีพื้นที่เพียงพอ ไม่มีความแออัด เพียงใด	3.60	0.73	มาก
3.	สภาพห้องขังและห้องน้ำในเรือนนอนของผู้ต้องขังมีสภาพดีไม่ทรุดโทรม เพียงใด	3.82	0.87	มาก
4.	เรือนจำกลางสงขลา จัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ เพียงใด	2.84	1.06	ปานกลาง
5.	เรือนจำจ่ายยาหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพให้แก่ผู้ต้องขัง ในจำนวนที่เพียงพอ เพียงใด	3.23	1.06	ปานกลาง
	โดยรวม	**3.47**	**0.89**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.47, S.D. = 0.89) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หัวข้ออาหารที่จัดเลี้ยงแก่ผู้ต้องขังในแต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการและเพียงพอต่อการบริโภคมากน้อย เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.86, S.D. = 0.73) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หัวข้อสภาพห้องขังและห้องน้ำในเรือนนอนของผู้ต้องขังมีสภาพดีไม่ทรุดโทรม เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.82, S.D. = 0.87) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อเรือนจำกลางสงขลาจัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 2.84, S.D. = 1.06) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล

(n = 289)

ข้อ	ด้านการรักษาพยาบาล	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ผู้ต้องขังได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง เพียงใด	3.60	0.88	มาก
2.	สถานพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะ เพียงใด	3.74	0.87	มาก
3.	ผู้ต้องขังได้รับการดูแลเอาใจใส่ขณะเจ็บป่วยเพียงใด	3.61	0.95	มาก
4.	ผู้ต้องขังได้ความรู้ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลและโรคติดต่อ เพียงใด	3.62	0.85	มาก
5.	ผู้ต้องขังได้รับการบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เพียงใด	3.50	0.90	มาก
	โดยรวม	**3.61**	**0.89**	**มาก**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการรักษาพยาบาล ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = 0.89) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หัวข้อสถานพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะ เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.74, S.D. = 0.87) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หัวข้อผู้ต้องขังได้ความรู้ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลและโรคติดต่อเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.62, S.D. = 0.85) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อผู้ต้องขังได้รับการบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.90) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

(n = 289)

ข้อ	ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	สถานที่ศึกษาภายในเรือนจำกลางสงขลาแยกเป็นสัดส่วน บรรยากาศเหมาะแก่การเรียนรู้ เพียงใด	3.70	0.75	มาก
2.	เรือนจำกลางสงขลาเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีทางเลือกการศึกษา ในหลายรูปแบบ เพียงใด	3.79	0.82	มาก
3.	เรือนจำกลางสงขลาจัดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เพียงใด	3.91	0.80	มาก
4.	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเรือนจำกลางสงขลา เพียงใด	3.67	0.90	มาก
5.	เวลาเรียนหรือฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีความเหมาะสม เพียงใด	3.88	0.73	มาก
	โดยรวม	**3.79**	**0.80**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = 0.80) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หัวข้อเรือนจำกลางสงขลาจัดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.80) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หัวข้อเวลาเรียนหรือฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความเหมาะสม เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.88, S.D. = 0.73) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อมีการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเรือนจำกลางสงขลา เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.67, S.D. = 0.90) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง

(n = 289)

ข้อ	ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	สถานที่เรือนนอน ที่นอน สะอาด และมีบริเวณพื้นที่เพียงพอเพียงใด	3.88	0.76	มาก
2.	โรงอาหารมีความสะอาดและบรรยากาศดี เพียงใด	3.90	0.77	มาก
3.	การสุขาภิบาลในเรือนจำกลางสงขลามีความสะอาดและเพียงพอเพียงใด	3.88	0.75	มาก
4.	ภาชนะที่ใช้ในการบริโภคและอุปโภคมีความสะอาดและเพียงพอเพียงใด	3.76	0.75	มาก
5.	ผู้ต้องขังได้รับความรู้และการดูแลสุขภาพจากแพทย์และเจ้าหน้าที่เป็นประจำเพียงใด	3.75	0.91	มาก
	โดยรวม	**3.83**	**0.79**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.83, S.D. = 0.79) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หัวข้อโรงอาหารมีความสะอาดและบรรยากาศดี เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.90, S.D. = 0.77) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หัวข้อสถานที่เรือนนอน ที่นอน สะอาด และมีบริเวณพื้นที่เพียงพอเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = 0.76) และหัวข้อการสุขาภิบาลในเรือนจำกลางสงขลามีความสะอาดและเพียงพอเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = 0.75) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อผู้ต้องขังได้รับความรู้และการดูแลสุขภาพจากแพทย์และเจ้าหน้าที่เป็นประจำเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.75, S.D. = 0.91) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านกีฬาและนันทนาการ

(n = 289)

ข้อ	ด้านกีฬาและนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างแดน เพียงใด	3.55	1.04	มาก
2.	เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการออกกำลังกายและระเบียบแถวเพียงใด	4.03	0.84	มาก
3.	เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีงานรื่นเริงและงานเลี้ยงตามเทศกาลประจำปี เพียงใด	3.85	0.94	มาก
4.	เรือนจำกลางสงขลา จัดสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอเพียงใด	3.66	0.93	มาก
5.	เรือนจำกลางสงขลา จัดให้ผู้ต้องขังได้รับความสนุกความบันเทิงจากการดูโทรทัศน์ และวีดีโอ เพียงใด	3.77	0.91	มาก
	โดยรวม	**3.77**	**0.93**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านกีฬาและนันทนาการ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.77, S.D. = 0.93) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หัวข้อเรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการออกกำลังกายและระเบียบแถวเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.84) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หัวข้อเรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีงานรื่นเริงและงานเลี้ยงตามเทศกาลประจำปี เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.85, S.D. = 0.94) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อเรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างแดน เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.55, S.D. =1.04) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการเยี่ยมญาติ

(n = 289)

ข้อ	ด้านการเยี่ยมญาติ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ห้องเยี่ยมญาติมีความสะอาดและเหมาะสม เพียงใด	3.85	0.91	มาก
2.	มีการติดป้าย ขั้นตอนการเยี่ยมญาติ เข้าใจง่ายและชัดเจน เพียงใด	3.97	0.91	มาก
3.	เครื่องมือในห้องเยี่ยมญาติมีความพอเพียง เช่น บัตรคิว โทรศัพท์ เพียงใด	3.74	0.95	มาก
4.	การเปิดบริการให้เยี่ยมญาติผ่านระบบออนไลน์ เพียงใด	3.92	0.86	มาก
5.	ระยะเวลาที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังพบญาติมีความเหมาะสม เพียงใด	3.65	1.11	มาก
	โดยรวม	**3.83**	**0.95**	**มาก**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการเยี่ยมญาติ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.83, S.D. = 0.95) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หัวข้อมีการติดป้าย ขั้นตอนการเยี่ยมญาติ เข้าใจง่ายและชัดเจน เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.91) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หัวข้อการเปิดบริการให้เยี่ยมญาติผ่านระบบออนไลน์ เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = 0.86) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อระยะเวลาที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังพบญาติมีความเหมาะสม เพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.65, S.D. =1.11) อยู่ในระดับมาก

4.3 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่องทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณาแล้วบรรยาย (Descriptive) ให้เหตุผลสรุปประเด็นใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน 2) ด้านการรักษาพยาบาล 3) ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ 4) ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง 5) ด้านกีฬาและนันทนาการ และ 6) ด้านการเยี่ยมญาติ ดังนี้

4.4.1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้สัมภาษณ์ 10 ท่าน ดังนี้

1. นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม	ผู้อำนวยการส่วนควบคุม
2. นายคมจักร สุระคำแหง	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง
3. นายมงคล สุขการณ์	ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ
4. นายแหลมทอง เพชรรักษ์	หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
5. นายภาคิน รุกขพันธ์	หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง
6. นางพรศิริ เมธารินทร์	หัวหน้าสถานพยาบาล
7. นายอลงกรณ์ พงศวดาร	เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
8. นายปวิธ์กณ กล้าคง	เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ
9. ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก	
10. ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข	

4.4.2 ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. ด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่)

ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) อย่างไร

ท่านที่ 1 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุม สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ดำเนินการตามมาตรฐานตามความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้ต้องขังของไทยและมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ (MANDELA)

ท่านที่ 2 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า แนวทางในการจัดสวัสดิการตามปัจจัย 4 ให้เป็นไปตามมาตรฐานของกรมราชทัณฑ์ ต้องมีความน่าเชื่อถือเชื่อมั่น ต่อผู้ต้องขังต่อเรือนจำ สามารถใช้สวัสดิการในนี้ได้

ท่านที่ 3 นายมงคล สุขการณ์ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับการดูแลผู้ต้องขัง

ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) อย่างไร

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรักษ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อยากให้เกิดความเท่าเทียมเสมอภาค สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ต้องขังว่าเรือนจำจัดสวัสดิการได้จริง

ท่านที่ 5 นายภาคิน รุกขพันธ์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับสวัสดิการด้านนี้ (ปัจจัย 4) อย่างเท่าเทียมกัน เพราะสวัสดิการด้านนี้มีความสำคัญที่สุดเลยต้องสร้างความน่าเชื่อถือ และความเชื่อมั่นแก่ผู้ต้องขัง

ท่านที่ 6 นางพรศิริ เมธารินทร์ หัวหน้าสถานพยาบาล สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดให้เท่าเทียมเสมอภาค

ท่านที่ 7 นายอลงกรณ์ พงศวดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดให้เท่าเทียมเกิดความยุติธรรม สร้างความเชื่อมั่น แก่ผู้ต้องขังว่าสวัสดิการที่จัดให้มีความยุติธรรม

ท่านที่ 8 นายปวิธ์กณ กล้าคง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับการบริการอย่างเพียงพอ และเสมอภาคโดยเท่าเทียมกัน โดยการทำให้เขาเห็นเป็นรูปธรรมจนเกิดความพึงพอใจความสะดวก

ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) อย่างไรบ้าง

ท่านที่ 9 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การเป็นอยู่สวัสดิการพื้นฐาน ในทุกด้านรวมถึงสภาพแวดล้อมภายใน มีความเหมาะสมและจัดการได้ดี

ท่านที่ 10 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อาหารการกินมีความเพียงพอ มีคุณภาพ น้ำดื่ม น้ำใช้ มีความเพียงพอ ห้องขังไม่แออัด การรักษาพยาบาลทั่วถึงผู้ต้องขังทุกคน การจัดสวัสดิการพื้นฐานมีการจัดการที่ดี

สรุปได้ว่า ด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) ทางเรือนจำกลางสงขลาได้มีแนวทางและการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานของกรมราชทัณฑ์ และมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ (MANDERLA) มีการจัดสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) ให้ผู้ต้องขังได้อย่างเท่าเทียม ยุติธรรม เพียงพอในทุกด้าน และเป็นที่พึงพอใจของผู้ต้องขัง

2. ด้านการรักษาพยาบาล

ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านการรักษาพยาบาล อย่างไร

ท่านที่ 1 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุม สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ยึดตามโครงการราชทัณฑ์ปันสุขและมาตรฐานขั้นต่ำ ขั้นพื้นฐาน (ด้านการพยาบาล) และยึดหลักแมนเดอลา

ท่านที่ 2 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องการเข้าถึงการรักษาพยาบาล เมื่อเจ็บไข้ต้องได้รับการรักษาโดยเร็ว และเรือนจำต้องสามารถรักษาพยาบาลได้

ท่านที่ 3 นายมงคล สุขการณ์ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องเข้าถึงการรักษาพยาบาล อย่างถ้วนหน้าทั่วถึง เสมือนป่วยแบบคนธรรมดาทั่วไป

ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาด้านการรักษาพยาบาล อย่างไร

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรักษ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ต้องให้ผู้ต้องขังเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้จริง ผู้ต้องขังพึงพอใจ เมื่อมีการเจ็บไข้ไม่สบายต้องได้รับการรักษาพยาบาลได้รวดเร็วและเพียงพอ

ท่านที่ 5 นายภาคิน รุกขพันธ์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อผู้ต้องขังเจ็บป่วยต้องได้รับการรักษาโดยเร็ว และต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ต้องขังสร้างความพึงพอใจหากเจ็บไข้ไม่สบายเรือนจำต้องดูแลอย่างดี

ท่านที่ 6 นางพรศิริ เมธารินทร์ หัวหน้าสถานพยาบาล สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังเมื่อเจ็บไข้ไม่สบาย ต้องได้รับการรักษาโดยเร็วและทั่วถึง

ท่านที่ 7 นายอลงกรณ์ พงศวดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดให้ผู้ต้องขังทุกคนเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้จริง บาดเจ็บป่วยไข้ต้องให้ผู้ต้องขังมีความเชื่อมั่นว่าจะได้รับการรักษาอย่างแน่นอน

ท่านที่ 8 นายปวิธ์กณ กล้าคง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนเมื่อเจ็บป่วย ต้องนำส่งสถานพยาบาลโดยเร็ว และสร้างความเชื่อมั่นว่าสามารถเข้าถึงการพยาบาลได้จริง

ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล อย่างไรบ้าง

ท่านที่ 9 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การรักษาพยาบาล กรณีเจ็บป่วยสามารถเข้าถึงการรักษาได้รวดเร็วเวลามีอาการเจ็บป่วย อสรจ. จะทำการบันทึกและจัดส่งตัวรักษาโดยทันที

ท่านที่ 10 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การรักษาพยาบาลทั่วถึงและรวดเร็ว และได้มีการจัด อสรจ. ประจำแดนในการช่วยเหลือผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยได้รวดเร็วและทั่วถึง

สรุปได้ว่า ด้านการรักษาพยาบาล ทางเรือนจำกลางสงขลายึดตามโครงการราชทัณฑ์ปันสุข และมาตรฐานขั้นต่ำ ขั้นพื้นฐาน (ด้านการพยาบาล) และยึดหลักแมนเดอลา ผู้ต้องขังทุกคนต้องการเข้าถึงการรักษาพยาบาล เมื่อเจ็บไข้ต้องได้รับการรักษาโดยเร็ว และในทางปฏิบัติผู้ต้องขังเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้จริง ได้รับการรักษาพยาบาลได้รวดเร็วและเพียงพอ และมีการจัดให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ประจำแดนในการช่วยเหลือผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยได้รวดเร็วและทั่วถึง

3. ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อย่างไร

ท่านที่ 1 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุม สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังต้องมีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประถมศึกษาหรือในระดับที่สูงขึ้น ต้องมีพัฒนาจิตใจ ให้ผู้ต้องขังต้องฝึกอบรมตามศาสนา โดยเชิญผู้ต้องขังเข้าอบรมในศาสนานั้นๆ

ท่านที่ 2 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้ต้องขังคดีใด จะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถอ่านออกเขียนได้ โดยคาดหวังว่า เมื่อมีความรู้ก็จะได้รับโอกาสที่ดีในด้านอื่นๆ ตามมา

ท่านที่ 3 นายมงคล สุขการณ์ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับการศึกษาไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำของไทย ในระดับประถมศึกษาหรือในระดับที่สูงกว่า

ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อย่างไร

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรักษ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังต้องได้รับการศึกษา อย่างน้อยทุกคน

ท่านที่ 5 นายภาคิน รุกขพันธ์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อมีผู้ต้องขังต้องการ การศึกษาความรู้หรือการพัฒนาจิตใจ เรือนจำต้องจัดหาหรืออบรมให้แก่ผู้ต้องขังทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

ท่านที่ 6 นางพรศิริ เมธารินทร์ หัวหน้าสถานพยาบาล สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับการศึกษาอ่านออกเขียนได้ทุกคนโดยจะคัดเลือกโดยการสมัครใจ

ท่านที่ 7 นายอลงกรณ์ พงศวดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ต้องขัง หากผู้ต้องขังต้องการเรือนจำต้องจัดหาให้ และเพื่อแสดงให้ผู้ต้องขังว่าได้รับการเรียนหรืออบรมได้จริง

ท่านที่ 8 นายปวิธ์กณ กล้าคง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับการศึกษาสามารถอ่านออกเขียนได้ โดยที่ไม่บังคับ สร้างความน่าเชื่อถือ สร้างแรงจูงใจให้ผู้ต้องขังอยากเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้

ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อย่างไรบ้าง

ท่านที่ 9 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า มีการจัดอบรมโครงการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมตามลักษณะผู้ต้องขัง และมีระยะเวลาในการอบรมที่เพียงพอในด้านการศึกษา และพัฒนาจิตใจ

ท่านที่ 10 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า มีการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นไม่รู้หนังสือ และการศึกษาระดับชั้นประถม จนถึงปริญญา มีการจัดอบรมต่าง ๆ ในด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ทางเรือนจำกลางสงขลา มีนโยบายให้ผู้ต้องขังได้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนาจิตใจ เช่น ให้ผู้ต้องขังต้องฝึกอบรมตามศาสนา โดยเชิญผู้ต้องขังเข้าอบรมในศาสนานั้น ๆ หากผู้ต้องขังต้องการการศึกษา หาความรู้ หรือการพัฒนาจิตใจเรือนจำ ต้องจัดหาหรืออบรมให้แก่ผู้ต้องขังทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ในทางปฏิบัติทางเรือนจำกลางสงขลามีการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นไม่รู้หนังสือ และการศึกษาระดับชั้นประถม จนถึงปริญญา มีการจัดอบรมต่าง ๆ ในด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจให้กับผู้ต้องขังที่ต้องการ

4. ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง

ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านอนามัยของผู้ต้องขัง อย่างไร

ท่านที่ 1 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุม สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดสถานที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม สุขามีความเพียงพอ สะอาด ที่พักอย่างเพียงพอสะอาด โปร่งน่าอยู่

ท่านที่ 2 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ต้องดูแลสุขภาพพลานามัย และสถานที่ให้สะอาดถูกหลักอนามัย ตามที่กรมราชทัณฑ์สั่งการ สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ต้องขังภายใต้กรอบกฎหมาย

ท่านที่ 3 นายมงคล สุขการณ์ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ต้องใช้สภาพแวดล้อมที่พักอาศัยให้มีบรรยากาศที่ดี มีความสุขความอิสระในขอบเขตที่ได้

ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง อย่างไร

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรักษ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การจัดสถานที่พักสภาพอากาศ ให้สดใสเสมือนหนึ่งที่อยู่อาศัยให้แบ่งสรรปันส่วนให้ครบครัน

ท่านที่ 5 นายภาคิน รุกขพันธ์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เรือนจำต้องสร้างที่อยู่อาศัยอนามัย ต้องให้สถานที่สะอาดเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นโถงเลี้ยง ที่พัก สุขา การจัดสัดส่วนต้องจัดให้มีความสะอาดสร้างบรรยากาศให้เป็นสถานที่น่าอยู่

ท่านที่ 6 นางพรศิริ เมธารินทร์ หัวหน้าสถานพยาบาล สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อาการสถานที่ที่พักที่อาศัย ต้องจัดสรรเป็นส่วนแบ่งให้เท่าเทียมกัน

ท่านที่ 7 นายอลงกรณ์ พงศวดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การจัดน้ำดื่ม การอุปโภค บริโภคต้องสะอาด เสื้อผ้าหน้าผม สถานที่บรรยากาศต้องสะอาดไม่สกปรกและเพียงพอต่อการอาศัยของผู้ถูกคุมขังอยู่ภายในเรือนจำ

ท่านที่ 8 นายปวิธ์กณ กล้าคง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ภายในห้องขังต้องจัดสวัสดิการภายใน ให้สะอาดอากาศถ่ายเท ที่อยู่อาศัยเพียงพอ

ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านอนามัยของผู้ต้องขัง อย่างไรบ้าง

ท่านที่ 9 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า มีเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลร่วมกับ อส.รจ เข้ามาตรวจสุขภาพและให้ความรู้ด้านอนามัยในการดูแลตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ท่านที่ 10 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า มีการตรวจสุขภาพจากเจ้าหน้าที่สถานพยาบาล และให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพด้านอนามัยของผู้ต้องขังเป็นประจำ

สรุปได้ว่า ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง ทางเรือนจำกลางสงขลา ได้มีการจัดสถานที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ในด้านต่าง ๆ เช่น สุขา ที่พัก มีความสะอาดและเพียงพอ การจัดการด้านน้ำดื่ม การอุปโภค บริโภคก็ต้องสะอาด และมีการจัดเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลร่วมกับ อส.รจ เข้ามาตรวจสุขภาพและให้ความรู้ด้านอนามัยในการดูแลตนเองอย่างสม่ำเสมอ

5. ด้านกีฬาและนันทนาการ

ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านกีฬาและนันทนาการ อย่างไร

ท่านที่ 1 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุม สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังออกกำลังกาย โดยจัดให้มีสนามกีฬา เครื่องออกกำลังกาย อย่างเพียงพอและเหมาะสมตามช่วงอายุของผู้ต้องขัง

ท่านที่ 2 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดสถานที่สนามกีฬา เครื่องออกกำลังกาย ให้เพียงพอ และต้องจัดให้มีการแข่งขันกีฬาเป็นประจำ ก่อเกิดให้เป็นวินัยและคาดหวัง ความเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางเรือนจำจัดขึ้น

ท่านที่ 3 นายมงคล สุขการณ์ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องมีการออกกำลังกาย โดยเรือนจำ ต้องจัดให้มีสนามกีฬา เครื่องออกกำลังกาย อย่างเพียงพอ

ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ด้านกีฬาและนันทนาการ อย่างไร

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรักษ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดสร้างสนามกีฬาเครื่องออกกำลังกายให้อย่างเพียงพอ เพื่อสร้างให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ต้องขัง อย่างเสมอภาค

ท่านที่ 5 นายภาคิน รุกขพันธ์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สร้างสนามกีฬาอุปกรณ์กีฬาเครื่องออกกำลังกายอย่างเพียงพอ และให้ผู้ต้องขังทุกคนต้องออกกำลังกาย และจัดโครงการสร้างความสัมพันธ์ด้านกีฬา หรือกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ

ท่านที่ 6 นางพรศิริ เมธารินทร์ หัวหน้าสถานพยาบาล สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดสถานที่ออกกำลังอุปกรณ์สนามกีฬา ต้องมีอย่างเพียงพอ

ท่านที่ 7 นายอลงกรณ์ พงศวดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า กิจกรรมด้านกีฬา กรีฑา ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอเพียงพอ และสร้างทัศนคติที่ดีให้ผู้ต้องขังพึงพอใจเท่า ที่ทำได้ตามข้อกฎหมายที่ได้วางไว้

ท่านที่ 8 นายปวิธ์กณ กล้าคง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับการออกกำลังกายอย่างทั่วถึง โดยจะต้องจัดสถานที่เครื่องอุปกรณ์ออกกำลังกายอย่างเพียงพอ

ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ อย่างไรบ้าง

ท่านที่ 9 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า มีการจัดกิจกรรม และนันทนาการ ในช่วงเทศกาลต่าง ๆ รวมทั้งตามประเพณีอยู่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ต้องขังมีพลานามัยสมบูรณ์และสุขภาพจิตที่ดี

ท่านที่ 10 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า มีการจัดแข่งขันกีฬาภายในแดน และระหว่างแดนต่อเนื่องเป็นอย่างดี ทำให้ผู้ต้องขังมีสุขภาพที่ดี

สรุปได้ว่า ด้านกีฬาและนันทนาการ ทางเรือนจำกลางสงขลามีการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังออกกำลังกาย โดยจัดให้มีสนามกีฬา เครื่องออกกำลังกาย อย่างเพียงพอและเหมาะสมตามช่วงอายุของผู้ต้องขัง และมีการแข่งขันกีฬาเป็นประจำ จัดโครงการสร้างความสัมพันธ์ด้านกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ต้องขังมีพลานามัยสมบูรณ์และสุขภาพจิตที่ดี

6. ด้านการเยี่ยมญาติ

ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านการเยี่ยมญาติ อย่างไร

ท่านที่ 1 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุม สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การเยี่ยมญาติมี 3 แบบคือเยี่ยมแบบปกติคือ 1) ญาติมาเยี่ยมที่เรือนจำ 2) เยี่ยมผ่าน Line 3) ระบบ Conference โดยเรือนจำเป็นคนประสานติดต่อให้ หากญาติไม่มาติดต่อผู้ต้องขังที่เรือนจำ

ท่านที่ 2 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องสามารถติดต่อญาติได้ ในหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นจดหมาย หรือช่องทางอื่นเพื่อให้ญาติสามารถมาเยี่ยมเยียนได้หลายเปิดช่องทางการเยี่ยม ทางโทรศัพท์ LINE สร้างความพึงพอใจความสะดวก

ท่านที่ 3 นายมงคล สุขการณ์ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคน ญาติต้องรู้ว่าผู้ต้องขังทุกครั้งอยู่ที่เรือนจำ กลางสงขลา และมีช่องทางติดต่อได้หลายช่องทางไม่ว่าจะเป็นการเยี่ยมญาติ ผ่านระบบ Line หรือช่องทางอื่นที่กรมราชทัณฑ์อนุญาตใช้

ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการเยี่ยมญาติ อย่างไร

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรักษ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับการติดต่อญาติ โดยเท่าเทียมกัน เกิดความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือแก่ผู้ต้องขังเมื่อมีญาติมาเยี่ยมเยียน ได้รับความเท่าเทียมอย่างแน่นอน

ท่านที่ 5 นายภาคิน รุกขพันธ์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับการเยี่ยมญาติอย่างเพียงพอและสร้างความพึงพอใจมีความเชื่อมั่น เมื่อมีญาติมาติดต่อจะต้องได้เยี่ยมหากติดต่อญาติไม่ได้ เรือนจำจะต้องมีการติดต่อญาติให้กับผู้ต้องขัง

ท่านที่ 6 นางพรศิริ เมธารินทร์ หัวหน้าสถานพยาบาล สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อมีญาติมาเยี่ยมผู้ต้องขังต้องได้เยี่ยม หากติดต่อญาติไม่ได้ ต้องหาวิธีการให้สามารถติดต่อญาติได้

ท่านที่ 7 นายอลงกรณ์ พงศวดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ต้องขังว่าหากมีญาติมาเยี่ยมต้องได้เยี่ยมอย่างแน่นอน หากแต่ต้องทำอยู่ภายใต้ระเบียบข้อกฎหมายที่ใช้อำนาจได้ โดยสร้างความพึงพอใจให้กับญาติที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังด้วย

ท่านที่ 8 นายปวิธ์กณ กล้าคง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อมีญาติมาเยี่ยมผู้ต้องขังต้องได้รับการเยี่ยมทุกครั้ง โดยสร้างความเชื่อมั่นถึงสวัสดิการเหล่านี้อย่างเพียงพอ

ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการ ด้านการเยี่ยมญาติ อย่างไรบ้าง

ท่านที่ 9 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า มีการจัดการเวลา และระบบการเยี่ยมมีความเพียงพอ และเหมาะสมกับการเข้ารับการเยี่ยมของญาติ

ท่านที่ 10 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในด้านการเยี่ยมญาติมีการจัดระบบที่ดี และเพียงพอต่อผู้ต้องขังในการเข้ารับการเยี่ยมญาติ

สรุปได้ว่า ด้านการเยี่ยมญาติ ทางเรือนจำกลางสงขลามีการเยี่ยมญาติมี 3 แบบคือ 1) เยี่ยมแบบปกติคือญาติมาเยี่ยมที่เรือนจำ 2) เยี่ยมผ่าน Line 3) ระบบ Conference โดยเรือนจำเป็นคนประสานติดต่อให้ ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ต้องขังว่าหากมีญาติมาเยี่ยม และอยู่ภายใต้กฎของเรือนจำ จะสามารถได้เยี่ยมอย่างแน่นอน มีการจัดการเวลา และระบบการเยี่ยมมีความเพียงพอและเหมาะสมกับการเข้ารับการเยี่ยมของญาติ

7. แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ในอนาคตท่านมีแนวทางการส่งเสริมในการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา อย่างไรบ้าง

ท่านที่ 1 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุม สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การจัดสวัสดิการผู้ต้องขังในอนาคต โดยเรือนจำต้องจัดให้มีความเท่าเทียมกัน ของผู้ต้องขังทุกคน ในด้านสภาพแวดล้อม ด้านนันทนาการ ด้านการศึกษา การเยี่ยมญาติให้พึงพอใจ และมีความยุติธรรม และส่งเสริมให้ผู้ต้องขังออกกำลังกาย หากเจ็บป่วยจะต้องมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมารักษาผู้ต้องขังภายในเรือนจำอย่างทั่วถึงและ ทันท่วงที และป้องกันโรคภัยไข้เจ็บเช่นโรคอุบัติใหม่ ทำให้ผู้ต้องขังมีสุขภาพกายและใจที่ดี สามารถกลับไปใช้ชีวิตหลังพ้นโทษได้อย่างมีความสุข และไม่กลับมาทำผิดอีกครั้ง ในยกระดับการดูแลผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ (Manderla) ให้ครบทุกด้าน เพื่อเป็นมาตรฐานที่สูงกว่า

ท่านที่ 2 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เรือนจำกลางสงขลาเป็นเรือนจำขนาดใหญ่การจัดสวัสดิการต้องจัดให้ผู้ต้องขังทุกคนอย่างเสมอภาค และเพียงพอ การใช้จ่ายในเรือนจำให้เป็นไปตามหลักการในทุกๆ ด้านให้เขาเหล่านั้นสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ตามอิสรภาพ สร้างความน่าเชื่อถือ สร้างทัศนคติที่ดีให้ผู้ต้องขังมีความสุขตามอิสรภาพ

ท่านที่ 3 นายมงคล สุขการณ์ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ต้องขังทุกคนต้องได้รับสวัสดิการ ที่รัฐจัดหาให้อย่างทั่วถึงไม่ว่าจะเป็นด้านพื้นฐาน (ปัจจัย 4) ด้านการรักษาพยาบาลหน้าอื่น ๆ โดยเป็นไปตามหลักสากลขององค์กรสหประชาชาติ UN ถือเป็นหลักในการดูแลผู้ต้องขัง อันเป็นการดำรงใช้ ถึงจะเป็นมนุษย์

ท่านคิดว่าเรือนจำกลางสงขลา ควรมีแนวทางส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังอย่างไรบ้าง

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรักษ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สวัสดิการเป็นเรื่องสำคัญที่เรือนจำต้องให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ ผู้ต้องขังไม่สามารถจะหาเองได้ และเมื่อมีการจัดสรรต้องมีความพึงพอใจ ความเท่าเทียม ความเสมอภาคแก่ผู้ต้องขังทุกคน ต่อเรือนจำให้เกิดความเท่าเทียมกันกับผู้ต้องขังทุกคน

ท่านที่ 5 นายภาคิน รุกขพันธ์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การจัดสวัสดิการเรือนจำต้องให้ความสำคัญ และต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ต้องขังว่าเรือนจำมีสวัสดิการเพียงพอต่อการดำรงชีวิตที่ถูกคุมขังอยู่สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ต้องขัง ในการใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างอิสรภาพ

ท่านที่ 6 นางพรศิริ เมธารินทร์ หัวหน้าสถานพยาบาล สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การจัดสวัสดิการทุกด้านเรือนจำต้องสร้างความเชื่อมั่น กับผู้ต้องขังว่าสามารถบริหาร จัดการสวัสดิการด้านต่าง ๆ

ท่านที่ 7 นายอลงกรณ์ พงศวดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สวัสดิการที่จะให้ผู้ต้องขัง ต้องเข้าถึงกระบวนการในการจัดสรรสวัสดิการโดยจัดทำเป็นแผนสวัสดิการปกติรายปี ว่าในแต่ละวันทั้ง 365 วัน ผู้ต้องขังได้รับสวัสดิการอะไรบ้าง ได้รับที่ไหนติดต่อใคร หากมีการได้รับสวัสดิการเป็นการสร้างความมั่นใจเชื่อมั่นเชื่อถือเกิดความพึงพอใจแก่ผู้ต้องขัง เขาเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้แม้ว่าจะถูกจองจำอยู่โดยไม่คิดหลบหนี หรือหวังอิสระในชีวิต

ท่านที่ 8 นายปวิธ์กณ กล้าคง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สวัสดิการถือเป็นเรื่องสำคัญเรือนจำต้องสร้างความเชื่อถือสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มาติดต่อหรือผู้ต้องขังมีความพึงพอใจไว้วางใจมีความยุติธรรมเสมอภาคเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการทุกด้าน

ท่านต้องการให้เรือนจำกลางสงขลา จัดสวัสดิการอะไรบ้าง

ท่านที่ 9 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่าให้มีการจัดกิจกรรมการเยี่ยมญาติใกล้ชิด เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับผู้ต้องขังได้พบปะญาติอย่างใกล้ชิดในเรือนจำ จัดให้นำเข้าผลไม้ตามฤดูกาลเข้ามาจำหน่ายในราคาที่เหมาะสมตามแต่ฤดูกาล เพื่อให้ได้รับประทานผลไม้ราคาถูก

ท่านที่ 10 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ให้มีการจัดกิจกรรมรับเชิญวงดนตรีภายนอกเข้ามาแสดงให้ผู้ต้องขัง ได้คลายเครียดและผ่อนคลาย ให้มีการเยี่ยมญาติใกล้ชิดในเรือนจำเพื่อเป็นขวัญกำลังใจของผู้ต้องขังปีละ 2 ครั้ง

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ต้องมีการจัดสวัสดิการในทุก ๆ ด้าน อย่างเพียงพอ ครอบคลุม และมีความเท่าเทียมกันของผู้ต้องขังทุกคน เพราะสวัสดิการเป็นเรื่องสำคัญที่เรือนจำต้องให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ ผู้ต้องขังไม่สามารถจะหาเองได้ หากมีการได้รับสวัสดิการเป็นการสร้างความมั่นใจเชื่อมั่นเชื่อถือเกิดความพึงพอใจแก่ผู้ต้องขังได้แล้ว เขาเหล่านั้นจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้แม้ว่าจะถูกจองจำอยู่โดยไม่คิดหลบหนี และสิ่งที่ผู้ต้องขังต้องการมากที่สุดอีกอย่างหนึ่ง ก็คือการได้เยี่ยมญาติอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ต้องขังมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ท่านที่ 1 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุม สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การบริการเรือนจำโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความทุกข์ ของผู้ต้องขังภายในเรือนจำ รวมถึงเรื่องที่นอนที่อาศัย ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมราชทัณฑ์วางไว้

ท่านที่ 2 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สวัสดิการเป็นเรื่องสำคัญเป็นอันดับแรก เรือนจำต้องจัดสวัสดิการให้ครบทุกๆ ด้าน และเพียงพอเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ ความสำคัญเป็นหน้าที่ที่ผู้ดูแลต้องบริหารหลักการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมราชทัณฑ์วางไว้ โดยสร้างความน่าเชื่อถือและเชื่อมั่นในการจัดสวัสดิการของเรือนจำ

ท่านที่ 3 นายมงคล สุขการณ์ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การจัดสวัสดิการ ถือเป็นหลักในการดูแลผู้ต้องขังให้เขารอได้ พออยู่ได้ควรจะจัดสวัสดิการให้เพียงพอ ต้องใส่ใจปฏิบัติต่อผู้ต้องขังไม่ว่าเป็นสวัสดิการในด้านใด เจ้าหน้าที่ก็ต้องดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานของกรมราชทัณฑ์

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา” ผู้วิจัยขอนำเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 1,048 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 289 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรทาโร ยามาเน่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ หัวหน้าสถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติและผู้ต้องขัง จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .964 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ และ จำนวนครั้งที่ต้องโทษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตัวเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 289 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการโดยการนัดวันเวลาสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาก่อนต้องโทษ จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 และต้องโทษจำนวน 1 ครั้ง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ในภาพรวมดยรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยโดยด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง ด้านการเยี่ยมญาติ ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ด้านกีฬาและนันทนาการ ด้านการรักษาพยาบาล และ ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยมีดังนี้

1. ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ อาหารที่จัดเลี้ยงแก่ผู้ต้องขังในแต่ละวันมี

คุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการและเพียงพอต่อการบริโภคอยู่ในระดับมาก สภาพห้องขังและห้องน้ำในเรือนนอนของผู้ต้องขังมีสภาพดีไม่ทรุดโทรมอยู่ในระดับมาก เรือนนอนของผู้ต้องขังมีพื้นที่เพียงพอ ไม่มีความแออัดอยู่ในระดับมาก เรือนจำจ่ายยาหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพให้แก่ผู้ต้องขัง ในจำนวนที่เพียงพออยู่ในระดับปานกลาง และเรือนจำกลางสงขลา จัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการรักษาพยาบาล พบว่า ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะผู้ต้องขังได้ความรู้ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลและโรคติดต่อ ผู้ต้องขังได้รับการดูแลเอาใจใส่ขณะเจ็บป่วย ผู้ต้องขังได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง และผู้ต้องขังได้รับการบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ พบว่า ในภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ เรือนจำกลางสงขลาจัดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เวลาเรียนหรือฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีความเหมาะสม เรือนจำกลางสงขลาเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีทางเลือกการศึกษา ในหลายรูปแบบ สถานที่ศึกษาภายในเรือนจำกลางสงขลาแยกเป็นสัดส่วน บรรยากาศเหมาะแก่การเรียนรู้ และมีการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเรือนจำกลางสงขลา

4. ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง พบว่า ในภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ โรงอาหารมีความสะอาดและบรรยากาศดี สถานที่เรือนนอน ที่นอน สะอาด และมีบริเวณพื้นที่เพียงพอ การสุขาภิบาลในเรือนจำกลางสงขลามีความสะอาดและเพียงพอ ภาชนะที่ใช้ในการบริโภคและอุปโภคมีความสะอาดและเพียงพอ และผู้ต้องขังได้รับความรู้และการดูแลสุขภาพจากแพทย์และเจ้าหน้าที่เป็นประจำ

5. ด้านกีฬาและนันทนาการ พบว่า ในภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการออกกำลังกายและระเบียบแถว เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีงานรื่นเริงและงานเลี้ยงตามเทศกาลประจำปี เรือนจำกลางสงขลา จัดให้ผู้ต้องขังได้รับความสนุกความบันเทิงจากการดูโทรทัศน์ และวีดีโอ เรือนจำกลางสงขลา จัดสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอและเรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างแดน

6. ด้านการเยี่ยมญาติ พบว่า ในภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้ยอ ได้แก่ มีการติดป้าย ขั้นตอนการเยี่ยมญาติ เข้าใจง่ายและชัดเจน การเปิดบริการให้เยี่ยมญาติผ่านระบบออนไลน์ ห้องเยี่ยมญาติมีความสะอาดและ

เหมาะสม เครื่องมือในห้องเยี่ยมญาติมีความพอเพียง เช่น บัตรคิว โทรศัพท์ และระยะเวลาที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังพบญาติมีความเหมาะสม

5.1.3 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) เรือนจำกลางสงขลาควรจัดมีการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานของกรมราชทัณฑ์ และมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ (MANDERLA) มีการจัดสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) ให้ผู้ต้องขังได้อย่างเท่าเทียม ยุติธรรม เพียงพอในทุกด้าน และเป็นที่พึงพอใจของผู้ต้องขัง

2. ด้านการรักษาพยาบาลเรือนจำกลางสงขลาควรยึดตามโครงการราชทัณฑ์ปันสุข และมาตรฐานขั้นต่ำ ขั้นพื้นฐาน (ด้านการพยาบาล) และยึดหลักแมนเดอลา ผู้ต้องขังทุกคนต้องการเข้าถึงการรักษาพยาบาล เมื่อเจ็บไข้ต้องได้รับการรักษาโดยเร็ว และในทางปฏิบัติผู้ต้องขังเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้จริง ได้รับการรักษาพยาบาลได้รวดเร็วและเพียงพอ และมีการจัดให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ประจำแดนในการช่วยเหลือผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยได้รวดเร็วและทั่วถึง

3. ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เรือนจำกลางสงขลาควรมีการกำหนดนโยบายให้ผู้ต้องขังได้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนาจิตใจ เช่น ให้ผู้ต้องขังต้องฝึกอบรมตามศาสนา โดยเชิญผู้ต้องขังเข้าอบรมในศาสนานั้น ๆ หากผู้ต้องขังต้องการการศึกษา หาความรู้ หรือการพัฒนาจิตใจเรือนจำ ต้องจัดหาหรืออบรมให้แก่ผู้ต้องขังทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ในทางปฏิบัติทางเรือนจำกลางสงขลามีการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นไม่รู้หนังสือ และการศึกษาระดับชั้นประถม จนถึงปริญญา มีการจัดอบรมต่าง ๆ ในด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจให้กับผู้ต้องขังที่ต้องการ

4. ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง เรือนจำกลางสงขลาควรจัดสถานที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ในด้านต่าง ๆ เช่น สุขา ที่พัก มีความสะอาดและเพียงพอ การจัดการด้านน้ำดื่ม การอุปโภค บริโภคก็ต้องสะอาด และมีการจัดเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลร่วมกับ อส.รจ เข้ามาตรวจสุขภาพและให้ความรู้ด้านอนามัยในการดูแลตนเองอย่างสม่ำเสมอ

5. ด้านกีฬาและนันทนาการเรือนจำกลางสงขลาควรมีการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังออกกำลังกาย โดยจัดให้มีสนามกีฬา เครื่องออกกำลังกาย อย่างเพียงพอและเหมาะสมตามช่วงอายุของผู้ต้องขัง และมีการแข่งขันกีฬาเป็นประจำ จัดโครงการสร้างความสัมพันธ์ด้านกีฬา หรือกิจกรรมนันทนาการต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ต้องขังมีพลานามัยสมบูรณ์และสุขภาพจิตที่ดี

6. ด้านการเยี่ยมญาติเรือนจำกลางสงขลาควรจัดให้มีการเยี่ยมญาติที่หลากหลาย อาทิ เยี่ยมแบบปกติคือญาติมาเยี่ยมที่เรือนจำ เยี่ยมผ่าน Line และเยี่ยมผ่านระบบ Conference โดยเรือนจำเป็นคนประสานติดต่อให้ ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ต้องขังว่าหากมีญาติมาเยี่ยม และอยู่ภายใต้กฎ

ของเรือนจำ จะสามารถได้เยี่ยมอย่างแน่นอน มีการจัดการเวลา และระบบการเยี่ยมมีความเพียงพอและเหมาะสมกับการเข้ารับการเยี่ยมของญาติ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง รองลงมา ได้แก่ ด้านการเยี่ยมญาติ ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ด้านกีฬาและนันทนาการ ด้านการรักษาพยาบาล และ ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ จึงนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง พบว่า อยู่ในระดับมาก และข้อที่ผู้ต้องขังมีทัศนคติมากที่สุด คือ โรงอาหารมีความสะอาดและบรรยากาศดี และมีทัศนคติน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ต้องขังได้รับความรู้และการดูแลสุขภาพจากแพทย์และเจ้าหน้าที่เป็นประจำ เป็นการให้บริการตามสิทธิพื้นฐานที่สำคัญตามหลักสิทธิมนุษยชนซึ่งเรือนจำและทัณฑสถานในฐานะรัฐพึงต้องให้บริการแก่ผู้ต้องขังในฐานะพลเมืองของรัฐ โดยซึ่งผู้ต้องขังมองว่าสุขภาพเป็นสิ่งที่สำคัญ และต้องการได้รับการดูแลทางการแพทย์และรักษาพยาบาลที่ตรงกับความเจ็บป่วยของตนเองซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปณิตา กัณสุทธิ์ (2557)

2. ด้านการเยี่ยมญาติ พบว่า อยู่ในระดับมาก และข้อที่ผู้ต้องขังมีทัศนคติมากที่สุด คือ มีการติดป้าย ขั้นตอนการเยี่ยมญาติ เข้าใจง่ายและชัดเจน และมีทัศนคติน้อยที่สุด ได้แก่ ระยะเวลาที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังพบญาติมีความเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีชญาณ์ นักฟ้อน (2562) ที่พบว่า การเยี่ยมญาติเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ต้องขังเกิดความรู้สึกไม่ถูกตัดขาดจากสังคม รวมทั้งครอบครัวและญาติมิตร ยังถือเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจที่สำคัญ อันจะเป็นความหวังในการออกไปใช้ชีวิตในสังคมภายหลังการพ้นโทษด้วยเช่นกัน ดังนั้น การจัดสวัสดิการในเรื่องการเยี่ยมญาติและการติดต่อกับญาติจึงเป็นสิ่งที่จูงใจให้ผู้ต้องขังอยู่ในระเบียบวินัยและประพฤติตนตามกฎระเบียบที่เรือนจำและทัณฑสถานกำหนด เพื่อให้ไม่ถูกตัดสิทธิจากสวัสดิการดังกล่าว

3. ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ พบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ผู้ต้องขังมีทัศนคติมากที่สุด คือ เรือนจำกลางสงขลาจัดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และมีทัศนคติน้อยที่สุด ได้แก่ มีการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ วิบูลย์ จันทรมณี และคณะ (2563) พบว่า การฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ยังเป็นไปตามความพร้อมของเรือนจำเป็นหลัก มากกว่าการพิจารณาตามความต้องการหรือความเหมาะสม

สำหรับผู้ต้องขังเนื่องมาจากผู้ต้องขังมีจำนวนมาก ซึ่งมีลักษณะและความต้องการที่หลากหลาย การกำหนดรูปแบบในการฝึกอบรมวิชาชีพแบบเดียวกัน จึงเป็นสิ่งที่ง่ายและเอื้อต่อการดำเนินงานของเรือนจำและทัณฑสถานมากกว่า ประกอบกับข้อจำกัดต่าง ๆ ของเรือนจำและทัณฑสถานที่ไม่สามารถจัดหลักสูตรการฝึกอบรมได้ตามความต้องการของผู้ต้องขัง อาทิ บุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เข้ามาฝึกอบรม บริบทของเรือนจำ รวมทั้งงบประมาณในการดำเนินงาน

4. ด้านกีฬาและนันทนาการ พบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ผู้ต้องขังมีทัศนคติมากที่สุด คือ เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการออกกำลังกายและระเบียบแถว และมีทัศนคติน้อยที่สุด ได้แก่ เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างแดน สอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีชญาณ์ นักฟ้อน (2562) ที่พบว่า การจัดสวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ นับว่าเป็นสวัสดิการที่ช่วยลดทอนความเครียดและความคับข้องใจให้แก่ผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นการผ่อนคลายความกดดันและลดความขัดแย้งอันอาจเกิดจากปัญหาของการอยู่ร่วมกันของผู้ต้องขังจำนวนมาก อย่างไรก็ดีพบว่าเรือนจำและทัณฑสถานยังไม่สามารถดำเนินการด้านนี้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านสถานที่และทรัพยากรในการดำเนินการ ประกอบกับความชอบของผู้ต้องขังมีความแตกต่างหลากหลายจึงทำให้เรือนจำและทัณฑสถานไม่สามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขังมากนัก

5. ด้านการรักษาพยาบาล พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ผู้ต้องขังมีทัศนคติมากที่สุด คือ สถานพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะ และมีทัศนคติน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ต้องขังได้รับการบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ ทนิตย์ ภิธรรมมา (2561) พบว่า ด้านการรักษาพยาบาล อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการตรวจสุขภาพสำหรับผู้ต้องขัง ซึ่งมักทำในช่วงที่ผู้ต้องขังแรกเข้าสู่เรือนจำ และมีการจัดให้มีการตรวจสุขภาพเป็นครั้งคราวตามตารางที่กำหนด แต่การดำเนินงานที่ยังเป็นปัญหาคือ การให้การรักษาพยาบาลตามความเจ็บป่วยอย่างเหมาะสมสำหรับผู้ต้องขัง รวมทั้งการนำผู้ต้องขังไปรักษาพยาบาลนอกเรือนจำ ซึ่งเกี่ยวพันกับเรื่องมาตรการการควบคุมที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องควบคุมตัวผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องขังหลบหนี

6. ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน พบว่า อยู่ในระดับมาก และข้อที่ผู้ต้องขังมีทัศนคติมากที่สุด คือ อาหารที่จัดเลี้ยงแก่ผู้ต้องขังในแต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการและเพียงพอต่อการบริโภค และมีทัศนคติน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับการศึกษาของ ภูษิต ปะอินทร์ (2563, หน้า 352-361) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดสวัสดิการด้านอาหารตามวิถีพุทธแก่ผู้ต้องขังเรือนจำกลางลำปาง พบว่า ความต้องการสวัสดิการด้านอาหารของผู้ต้องขังเรือนจำกลางลำปางโดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา ประกอบด้วย (1) ควรมีจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดและให้บริการผู้ต้องขังอย่างเท่าเทียม ยุติธรรมและเพียงพอ (2) ควรมีการจัดการรักษาพยาบาลที่ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็วโดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน (3) ควรกำหนดนโยบายทางด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขัง (4) ควรจัดให้มีสถานที่ที่ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีความเป็นอยู่ที่ดีที่สุด (5) ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬาและออกกำลังอย่างเพียงพอและเหมาะสม และ (6) ควรจัดให้มีการเยี่ยมญาติที่หลากหลายเพื่อให้ญาติสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุม สอดคล้องงานวิจัยของภูษิต ปะอินทร์ (2563, หน้า 352-361) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดสวัสดิการด้านอาหารตามวิถีพุทธแก่ผู้ต้องขังเรือนจำกลางลำปาง ผลการวิจัยพบว่าข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการด้านอาหารตามวิถีพุทธแก่ผู้ต้องขังเรือนจำกลางลำปาง 1) ด้านคุณค่าโภชนาการ: อาหารดิบควรมีความสดและใหม่ ไม่เน่าเสีย เครื่องปรุงอาหารต้องถูกสุขอนามัย ได้มาตรฐาน 2) ด้านปริมาณอาหาร: อาหารที่จัดเลี้ยง ต้องเพียงพอต่อการรับประทาน 3) ด้านการจัดเมนูอาหาร: ควรมีการจัดเมนูอาหารหมุนเวียนไป ไม่ซ้ำกันในรอบสัปดาห์ 4) ด้านสุขอนามัย: ควรมีการล้างภาชนะใส่อาหารให้สะอาด 5) ด้านสถานที่จัดเลี้ยง: ควรดูแลไม่ให้มีสัตว์ที่เป็นพาหะของโรค 3. แนวทางการจัดสวัสดิการด้านอาหาร ด้านคุณค่าโภชนาการควรพิจารณาอาหารดิบสำหรับปรุงอาหาร โดยเน้นความสดและใหม่ และให้คุณค่าโภชนาการครบ 5 หมู่ ด้านปริมาณอาหาร ควรจัดเลี้ยงอาหารและน้ำดื่มที่สะอาดให้เพียงพอต่อร่างกายและการบำบัดความหิวด้านการจัดเมนูอาหารควรพิจารณาการจัดเมนูอาหารหมุนเวียนไปไม่ซ้ำกันในรอบสัปดาห์ และพิจารณาอาหารประเภทก๋วยเตี๋ยวสลับกับอาหารหลักบ้าง ด้านสุขอนามัยควรคำนึงถึงความสะอาดของภาชนะใส่อาหารและอาหารดิบ และคัดเลือกผู้ปรุงและจัดเลี้ยงอาหารที่ไม่มีโรคประจำตัวด้านสถานที่จัดเลี้ยง ควรพิจารณาจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยกำกับการจัดเลี้ยงอาหารเป็นประจำโดยเน้นความสะอาดและเพียงพอ เฉกเช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ธงชัย ทองคำ (2563, หน้า 47-62) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามที่พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง ได้แก่ (1) คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ควรมีการปรับปรุงในเรื่องของอาหารที่จัดให้แก่ผู้ต้องขัง (2) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ควรจัดกิจกรรมผ่อนคลายความเครียดแก่ผู้ต้องขัง (3) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานภายนอกสนใจต่อผู้ต้องขัง ขอให้ปฏิบัติตามองค์การสหประชาชาติและ(4) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมควรขยายพื้นที่เพื่อลดความแออัดและเพิ่มสถานที่ที่จำเป็นสำหรับผู้ต้องขัง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เรือนจำกลางสงขลาควรจัดกิจกรรมลดราคาเสื้อผ้าผู้ต้องขังอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงการครอบครองเสื้อผ้าได้ง่าย

2. เรือนจำกลางสงขลาควรจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของอาสาธารณสุขเรือนจำให้สามารถให้คำปรึกษาแนวทางการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขังได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. เรือนจำกลางสงขลาควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีสุขภาพที่แข็งแรง เช่น การจัดให้มีการแข่นขันกีฬาระหว่างแดนอย่างน้อย 3 เดือน/ครั้ง เพื่อส่งเสริมให้ผู้ต้องขังตระหนักถึงการออกกำลังกายเพื่อดูแลสุขภาพ

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางความต้องการของผู้ต้องขัง นอกจากสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ที่จะช่วยผ่อนคลายความวิตกกังวลของผู้ต้องขัง

2. ศึกษาแนวทางการเข้าถึงสวัสดิการของผู้ต้องขัง

3. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขังอย่างเท่าเทียม

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *ประไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหามกุฏราชวิทยาลัย.* นครปฐม: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย นครปฐม.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(1) หนังสือ:

กรมราชทัณฑ์. (2546). *คู่มือการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง.* กรุงเทพฯ: กรมราชทัณฑ์

_____. (2559). *คู่มือมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน.* กรุงเทพฯ: สำนักทัณฑวิทยา.

งามตา วนินทานนท์. (2537). *จิตวิทยาสังคม.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ชวนะ ภากานนท์. (2527). *ภาพพจน์เชิงลบกับการประชาสัมพันธ์.* กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เชิดศักดิ์ โฆวาสิทธ์. (2520). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ.* กรุงเทพฯ: สำนักทดลองทางการศึกษา.

ดารณี พานทอง. (2542). *ทฤษฎีการจูงใจ.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดารา ทีปะปาล. (2542). *พฤติกรรมผู้บริโภค.* กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

ทิตยา สุวรรณชฎ. (2520). *ความสัมพันธระหวางทัศนคติกับพฤติกรรม.* กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทิตยา สุวรรณชฎ. (2547). *สังคมวิทยา.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

นรรัชต์ ฝันเชียร. (2562). *วิธีรับมือกับนักเรียนที่มีทัศนคติเชิงลบ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธีระฟิล์มและไซแท็กซ์

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2530). *จิตวิทยาทั่วไป.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์

สุมาลี ประเสริฐประศาสน์. (2542). *สวัสดิการและการสงเคราะห์ผู้ต้องขัง.* กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์.

เสาวคนธ์ เจษฎารักษ์. (2552). *การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ.* นนทบุรี: กรมราชทัณฑ์.

อดุลย์ จาตุรงคกุล และ ดลยา จาตุรงคกุล. (2560). *พฤติกรรมผู้บริโภค ฉบับมาตรฐาน.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อัศน์อุไร เตชะสวัสดิ์. (2547). *พฤติกรรมผู้บริโภค.* กรุงเทพฯ: ซี.วี.แอล.

(2) งานวิจัย ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และ/หรือสารนิพนธ์:

กิริชสุวรรณ นวนนิวัฒน์, (2549). *ความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายแดน 1 ที่มีต่อการจัดสวัสดิการเรือนอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

ก้านทิพย์ ชาติวงศ์. (2537). *การศึกษาความต้องการสวัสดิการของครูโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนเอกชน ประเภทศิลปศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

เกษมสันต์ ดวงกลาง. (2551). *ความต้องการสวัสดิการของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.

ธงชัย ทองคำ. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ประทิน ไกรษรโกวิทย. (2540). *ความพึงพอใจในสวัสดิการของลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตประเภทและขนาดตาง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.

มิ่งขวัญ ศรีทอง. (2558). ทัศนคติและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์สวมใส่ (Wearable Device) ในรูปแบบสายรัดข้อมือของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

รัตนาภรณ์ มั่นศรีจันทร์. (2559). ทัศนคติของประชาชนจังหวัดเพชรบุรีที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี 2559. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.

ศรีทับทิม พานิชพันธุ์. (2541). *วิธีการที่ใช้ในงานสังคมสงเคราะห์มหภาค: การบริการงานสวัสดิการสังคมเชิงรุก.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

(3) วารสารทางวิชาการ:

ก้านทิพย์ ชาติวงศ์. (2539). โรงเรียนกวดวิชา. *กองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน, 7*(64).

นิศา ศิลารัตน์. (2556). การดำเนินชีวิตในสังคมของอดีตผู้ต้องของคดียาเสพติด. *วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และบริหารธุรกิจ, 3*(4).

ปรีชญาณ์ นักฟ้อน. (2562). การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังของไทย. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 22*(1).

ปรีชญาณ์ นักฟ้อน. (2562). การประเมินผลนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ: กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง. *วารสารวิทยาลัยวสงฆ์นครลำปาง, 8*(1).

พิศมัย เสรีขจรกิจเจริญ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2561). การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีตอวิชาชีพการสาธารณสุขของนิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา, 13*(1).

แพรภัทร ยอดแก้ว. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารความรู้กับทัศนคติต่อประชาคมอาเซียนของพระสงฆ์ สังกัดศูนย์พระสงฆ์นักเผยแผ่ธรรมเพื่อพัฒนาสังคม. *วารสารปาริชาต, 2*(3).

ภควัต คล้ายบุญ. (2561). ทัศนคติและความคาดหวังของพนักงานที่มีต่อบ้านพักสวัสดิการของบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดชลบุรี. *สาระศาสตร์, 3*(2).

ภูษิต ปะอินทร์. (2563). แนวทางการจัดสวัสดิการด้านอาหารตามวิถีพุทธแก่ผู้ต้องขังเรือนจำกลางลำปาง. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 10*(2).

วรพล พินิจ. (2563). การศึกษาการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ ภายในเรือนจำกลางนครปฐม. *วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ, 10*(2).

วิบูลย์ จันทรมณี, ภูเบศ พวงแก้ว และปกรณ์กิตติ์ ม่วงประสิทธิ์. (2563). ทัศนคติของผู้ต้องขังต่อโครงการฝึกอบรมวิชาชีพการปูกระเบื้องพื้น: กรณีศึกษาเรือนจำกลางจังหวัดเชียงใหม่. *วารสาร CONNEXION Journal of Humanities and Social Sciences, 9*(2).

ศิริเพ็ญ จันทร์นิยม. (2562). ความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายที่มีต่อการจัดสวัสดิการด้านการพัฒนาจิตใจของกรมราชทัณฑ์ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี. *วารสารการวิจัย กาสะลองคำ, 10*(1).

สำราญ ยี่ซ้าย และคณะ. (2561). ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 3*(2).

(4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

งานเยี่ยมญาติ เรือนจำกลางสงขลา. (2565). *ผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่ถูกคุมขังในเรือนจำกลางสงขลา.* ค้นหาเมื่อ 1 สิงหาคม 2565. จาก http://www.correct.go.th/copsong.

2. ภาษาอังกฤษ

Assael, H. (2004). *Consumer behavior: A strategic approach.* New York: Houghton Mifflin.

Bovee, C.L., Houston, M.J., & Thill, J.V. (1995). *Marketing.* (2nd ed.). London: McGraw-Hill.

Erving Goffman. (1961). *ASYLUMS: Essays on the social situation of mental patients and other inmates.* New York: Dell.

Lutz, R. J. (1991). *Perspectivesin consumer behavior.* (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Mowen, J. C. & Minor, M. (1998). *Consumer Behavior.* (5th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.

Mun, L. (1971). *Norman, Introduction to Psychology.* Boston: Houghton Muffin.

Schiffman, Leon G; & Kanuk, Leslie Lazar. (1994). *Consumer Behavior.* (5th ed.). New Jersey: Prentic-Hall.

Schiffman, Leon G; & Kanuk, Leslie Lazar. (2007). *Consumer behavior.* (9th ed.). New Jersey: Prentice – Hall.

Solomon, Morris J. (2007). *Analysis of Project for Economic Growth.* New York: Praeger Publishers.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* 3rdEd. New York: Harper and Row Publications.

Walters. (1978). *Adaptive Management of Renewable Resources.* New York: Mc Graw -Hill.

Zimbardo, P. G. and E. Ebbesen. (1970). *Influence Attitude and Changing BehaviorMassachusetts.* Addison. Wesly Publishing.

บุคลานุกรม

บุคลานุกรม

1. นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม, ผู้อำนวยการส่วนควบคุม, สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566.
2. นายคมจักร สุระคำแหง, ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง, สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566.
3. นายมงคล สุขการณ์, ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการ, สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566.
4. นายแหลมทอง เพชรรักษ์, หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ, สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566.
5. นายภาคิน รุกขพันธ์, หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง, สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566.
6. นางพรศิริ เมธารินทร์, หัวหน้าสถานพยาบาล, สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566.
7. นายอลงกรณ์ พงศวดาร, เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ, สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566.
8. นายปวิธ์กณ กล้าคง, เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ, สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566.
9. ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ก, สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566.
10. ผู้ต้องขัง นามสมมุติ ข, สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1) รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทิพย์

วุฒิการศึกษา : Ph.D. (Sociology) Pune
: M.A. (Political Sciences) Nehru Institute of Social Sciences, Pune
: M.A. (Sociology) Nehru Institute of Social Sciences, Pune
: พ.ร.บ. (การสอนสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
: อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

2) พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร.ดร.

วุฒิการศึกษา : รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รด.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน : ประธานหลักสูตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

3) นายกาจก้อง รัตนะ

วุฒิการศึกษา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔ **วันที่** ๑๗ พฤศจิยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตรวจแล้ว
๒๙/พ.ย./๖๕

เรือนจำกลางสงขลา
เลขที่รับ 6315
รับที่รับ ๓๐ พ.ย. ๒๕๖๕
เวลารับ 09.00 น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)” โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มอบหมายให้
- ○ ส่วนควบคุมฯ ฝ่าย.....
- ○ ส่วนพัฒนาฯ ฝ่าย.....
- ○ ส่วนสวัสดิการฯ ฝ่าย.....
- ○ ส่วนทัณฑปฏิบัติ ฝ่าย.....
- ✓ ฝ่ายบริหารทั่วไป
- ○ สถานพยาบาล

(นายกาจก้อง รัตนะ)
ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา
๓๐ พ.ย. ๒๕๖๕

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐๗๕-๘๐๙๑๒๘๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ ว ๐๖๙๔ **วันที่** ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์ ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายระเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์)
๒๙ พ.ย. ๒๕๖๕

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๕

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรือนจำจังหวัดสงขลา	
เลขที่รับ	546
วันที่	๒ ก.พ. 66
เวลา	14:00 น.

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลา

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)” โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำสารนิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) บุคคลากรในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

☐ ดำเนินการ ☐ ตรวจสอบ ☐ พิจารณา/เสนอ
เรียน ผบก.จจจ.สข
-เพื่อโปรดพิจารณาให้
ความอนุเคราะห์
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
(นายอนันต์ ฉิมนวล)
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

☐ ฝ่ายบริหารทั่วไป
☐ ส่วนควบคุม ☐ ฝ่ายควบคุมเข้มงวด
☐ ส่วนทัณฑปฏิบัติ ☐ ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ
☐ ส่วนพัฒนาฯ ☐ ฝ่ายฝึกวิชาชีพ
☐ ฝ่ายการศึกษา
☐ ส่วนสวัสดิการฯ ☐ ฝ่ายสวัสดิการ
☐ งานสังคมสงเคราะห์

(นายธวัช เอี่ยดหิม)
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรียนจำกัดสงขลา
เลขที่รับ 601
วันที่รับ ๒๘ ก.พ. ๒๕๖๖
เวลารับ 08.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มอบหมายให้
- [x] ส่วนควบคุมฯ ฝ่าย.....
- [ ] ส่วนพัฒนาฯ ฝ่าย.....
- [ ] ส่วนสวัสดิการฯ ฝ่าย.....
- [ ] ส่วนทัณฑปฏิบัติ ฝ่าย.....
- [ ] ฝ่ายบริหารทั่วไป
- [ ] สถานพยาบาล
- [ ] ส่วนรักษาการณ์

(นายกาจก้อง รัตนะ)
ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา
๒๘ ก.พ. ๒๕๖๖

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม)
ผู้อำนวยการส่วนควบคุม
๐๘ ก.พ. ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

คมจักร สุระคำแหง
๗ ก.พ. ๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(ทศพงษ์ สิทธิภัทรประภา)
ผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายแหลมทอง เพชรรักษ์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(นายแหลมทอง เพชรรักษ์)
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
๑๗ พ.ย. ๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(นายภาคิน รุกขพันธ์)
หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง
๑๗ พ.ย.๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นางพรศิริ เมธารินทร์ หัวหน้าสถานพยาบาล

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(นางพรศิริ เมธารินทร์)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
หัวหน้าสถานพยาบาล
๗ ๗w.66

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอลงกรณ์ พงศวดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ยินดี/ให้ความอนุเคราะห์

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(นายอลงกรณ์ พงษาวดาร)
นักทัณฑวิทยาชำนาญการ
15 พ.ย. 65

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายปวิธ์กณ กล้าคง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(ทอปวิทย์ลักษณ์ กล้าคง)
8 ก.พ. 66

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้ต้องขัง

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

๑๗ พ.ย. ๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้ต้องขัง

ด้วย นายชัตชัย เทพเดชา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา (The Attitude of Prisoners Towards Welfare Providing In Songkhla Central prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายชัตชัย เทพเดชา ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

13 พ.ย. 66

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อทราบทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลาท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เพื่อนำผลมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

2. แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราวัดเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แนวทางในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา

ขอขอบพระคุณ

ชัตชัย เทพเดชา

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. 18-30 ปี ☐ 2. 31-40 ปี

☐ 3. 41-50 ปี ☐ 4. 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ

☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ☐ 4. อนุปริญญา / ปวส.

☐ 5. ปริญญาตรีขึ้นไป

4. จำนวนครั้งที่ต้องโทษ

☐ 1. จำนวน 1 ครั้ง ☐ 2. จำนวน 2 ครั้ง

☐ 3. จำนวน 3 ครั้ง ☐ 4. จำนวน 4 ครั้ง

☐ 5. มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป

3

ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน					
1. อาหารที่จัดเลี้ยงแก่ผู้ต้องขังในแต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการและเพียงพอต่อการบริโภคมากน้อย เพียงใด					
2. เรือนนอนของผู้ต้องขังมีพื้นที่เพียงพอ ไม่มีความแออัด เพียงใด					
3. สภาพห้องขังและห้องน้ำในเรือนนอนของผู้ต้องขังมีสภาพดี ไม่ทรุดโทรม เพียงใด					
4. เรือนจำกลางสงขลา จัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ เพียงใด					
5. เรือนจำจ่ายยาหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพให้แก่ผู้ต้องขัง ในจำนวนที่เพียงพอ เพียงใด					
ด้านการรักษาพยาบาล					
6. ผู้ต้องขังได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง เพียงใด					
7. สถานพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะ เพียงใด					
8. ผู้ต้องขังได้รับการดูแลเอาใจใส่ขณะเจ็บป่วยเพียงใด					
9. ผู้ต้องขังได้ความรู้ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อ เพียงใด					
10. ผู้ต้องขังได้รับการบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ					
11. สถานที่ศึกษาภายในเรือนจำกลางสงขลาแยกเป็นสัดส่วน บรรยากาศเหมาะแก่การเรียนรู้ เพียงใด					
12. เรือนจำกลางสงขลาเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีทางเลือกการศึกษาในหลายรูปแบบ เพียงใด					
13. เรือนจำกลางสงขลาจัดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
14. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเรือนจำกลางสงขลา เพียงใด					

4

คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15. เวลาเรียนหรือฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด					
ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง					
16. สถานที่เรือนนอน ที่นอน สะอาด และมีบริเวณพื้นที่เพียงพอเพียงใด					
17. โรงอาหารมีความสะอาดและบรรยากาศดี เพียงใด					
18. การสุขาภิบาลในเรือนจำกลางสงขลามีความสะอาดและเพียงพอเพียงใด					
19. ภาชนะที่ใช้ในการบริโภคและอุปโภคมีความสะอาดและเพียงพอเพียงใด					
20. ผู้ต้องขังได้รับความรู้และการดูแลสุขภาพจากแพทย์และเจ้าหน้าที่เป็นประจำเพียงใด					
ด้านกีฬาและนันทนาการ					
21. เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างแดน เพียงใด					
22. เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการออกกำลังกายและระเบียบแถวเพียงใด					
23. เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีงานรื่นเริงและงานเลี้ยงตามเทศกาลประจำปี เพียงใด					
24. เรือนจำกลางสงขลา จัดสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอเพียงใด					
25. เรือนจำกลางสงขลา จัดให้ผู้ต้องขังได้รับความสนุกความบันเทิงจากการดูโทรทัศน์ และวีดีโอ เพียงใด					
ด้านการเยี่ยมญาติ					
26. ห้องเยี่ยมญาติมีความสะอาดและเหมาะสม เพียงใด					
27. มีการติดป้าย ขั้นตอนการเยี่ยมญาติ เข้าใจง่ายและชัดเจน เพียงใด					
28. เครื่องมือในห้องเยี่ยมญาติมีความพอเพียง เช่น บัตรคิว โทรศัพท์ เพียงใด					
29. การเปิดบริการให้เยี่ยมญาติผ่านระบบออนไลน์ เพียงใด					
30. ระยะเวลาที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังพบญาติมีความเหมาะสม เพียงใด					

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

“ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา”

โดย

ชัดชัย เทพเดชา

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ที่อยู่ปัจจุบัน .....หมู่ที่ .....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์

วันและเวลาที่สัมภาษณ์ วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....

ตำแหน่งงาน .....

สำหรับผู้บริหาร

ระดับผู้อำนวยการส่วน

ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ในแต่ละด้านเป็นอย่างไร

1) ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) อย่างไร

.....

.....

2) ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา**ในด้านการรักษาพยาบาล อย่างไร**

.....

.....

3) ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา**ในด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ** อย่างไร

.....

.....

4) ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านอนามัยของผู้ต้องขัง อย่างไร

.....

.....

5) ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา**ในด้านกีฬาและนันทนาการ** อย่างไร

.....

.....

6) ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านการเยี่ยมญาติ อย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ในอนาคตท่านมีแนวทางการส่งเสริมในการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สำหรับผู้ปฏิบัติการ
(หัวหน้าส่วน/เจ้าหน้าที่)

ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไรในแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อทัศนคติเชิงบวกของผู้ต้องขัง

1) ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) อย่างไร

.....

.....

2) ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาด้านการรักษาพยาบาล อย่างไร

.....

.....

3) ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อย่างไร

.....

.....

4) ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง อย่างไร

.....

.....

5) ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ด้านกีฬาและนันทนาการ อย่างไร

.....

.....

6) ท่านเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ท่านมีวิธีปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ด้านการเยี่ยมญาติ อย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ท่านคิดว่าเรือนจำกลางสงขลา ควรมีแนวทางส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังอย่างไรบ้าง

.....o

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สำหรับผู้ต้องขัง

ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการทั้ง 6 ด้าน อย่างไรบ้าง

1) ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) อย่างไรบ้าง

.....

.....

2) ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล อย่างไรบ้าง

.....

.....

3) ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อย่างไรบ้าง

.....

.....

4) ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านอนามัยของผู้ต้องขัง อย่างไรบ้าง

.....

.....

5) ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ อย่างไรบ้าง

.....

.....

6) ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการ ด้านการเยี่ยมญาติ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ท่านต้องการให้เรือนจำกลางสงขลา จัดสวัสดิการอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

1

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม

โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล								
1	**เพศ** ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	**อายุ** ☐ 1. 18-30 ปี ☐ 2. 31-40 ปี ☐ 3. 41-50 ปี ☐ 4. 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	**ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ** ☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ☐ 4. อนุปริญญา / ปวส. ☐ 5. ปริญญาตรีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	**จำนวนครั้งที่ต้องโทษ** ☐ 1. จำนวน 1 ครั้ง ☐ 2. จำนวน 2 ครั้ง ☐ 3. จำนวน 3 ครั้ง ☐ 4. จำนวน 4 ครั้ง ☐ 5. มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา								
1. ด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐาน (ปัจจัยสี่)								
1	อาหารที่จัดเลี้ยงแก่ผู้ต้องขังในแต่ละวันมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการและเพียงพอต่อการบริโภคมากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

2

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
2	เรือนนอนของผู้ต้องขังมีพื้นที่เพียงพอ ไม่มีความแออัด เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	สภาพห้องขังและห้องน้ำในเรือนนอนของผู้ต้องขังมีสภาพดีไม่ทรุดโทรม เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	เรือนจำกลางสงขลา จัดหาเสื้อผ้าให้แก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	เรือนจำจ่ายยาหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพให้แก่ผู้ต้องขังในจำนวนที่เพียงพอ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2. ด้านการรักษาพยาบาล								
6	ผู้ต้องขังได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
7	สถานพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	ผู้ต้องขังได้รับการดูแลเอาใจใส่ขณะเจ็บป่วย เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	ผู้ต้องขังได้ความรู้ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลและโรคติดต่อเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	ผู้ต้องขังได้รับการบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3. ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ								
11	สถานที่ศึกษาภายในเรือนจำกลางสงขลาแยกเป็นสัดส่วน บรรยากาศเหมาะแก่การเรียนรู้ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	เรือนจำกลางสงขลาเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีทางเลือกการศึกษาในหลายรูปแบบเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
13	เรือนจำกลางสงขลาจัดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่องเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

3

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
14	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเรือนจำกลางสงขลา เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	เวลาเรียนหรือฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีความเหมาะสม เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4. ด้านอนามัยของผู้ต้องขัง								
16	สถานที่เรือนนอน ที่นอน สะอาด และมีบริเวณพื้นที่เพียงพอเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
17	โรงอาหารมีความสะอาดและบรรยากาศดีเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
18	การสุขาภิบาลในเรือนจำกลางสงขลามีความสะอาดและเพียงพอเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
19	ภาชนะที่ใช้ในการบริโภคและอุปโภคมีความสะอาดและเพียงพอเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
20	ผู้ต้องขังได้รับความรู้และการดูแลสุขภาพจากแพทย์และเจ้าหน้าที่เป็นประจำเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5. ด้านกีฬาและนันทนาการ								
21	เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างแดน เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
22	เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีการออกกำลังกายและระเบียบแถวเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
23	เรือนจำกลางสงขลา จัดให้มีงานรื่นเริงและงานเลี้ยงตามเทศกาลประจำปี เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
24	เรือนจำกลางสงขลา จัดสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาอย่างเพียงพอเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
25	เรือนจำกลางสงขลา จัดให้ผู้ต้องขังได้รับความสนุกความบันเทิงจากการดูโทรทัศน์และวีดีโอ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

4

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
6. ด้านการเยี่ยมญาติ								
26	ห้องเยี่ยมญาติมีความสะอาดและเหมาะสม เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
27	มีการติดป้าย ขั้นตอนการเยี่ยมญาติ เข้าใจง่ายและชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
28	เครื่องมือในห้องเยี่ยมญาติมีความพอเพียง เช่น บัตรคิว โทรศัพท์ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
29	การเปิดบริการให้เยี่ยมญาติผ่านระบบออนไลน์ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
30	ระยะเวลาที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังพบญาติมีความเหมาะสม เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

5

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์

โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
สำหรับผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน **ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา**								
1	ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านการรักษาพยาบาลอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านอนามัยของผู้ต้องขังอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านกีฬาและนันทนาการอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

6

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
6	ท่านเป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ท่านได้กำหนดแนวปฏิบัติการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาในด้านการเยี่ยมญาติอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา								
1	ในอนาคตท่านมีแนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลาอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม								
1	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
สำหรับผู้ต้องขัง **ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา**								
1	ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านสวัสดิการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่) อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านอนามัยของผู้ต้องขัง อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
5	ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	ท่านในฐานะผู้รับสวัสดิการตามที่เรือนจำกลางจัดให้ตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการ ด้านการเยี่ยมญาติ อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา								
1	ท่านต้องการให้เรือนจำกลางสงขลา จัดสวัสดิการอะไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม								
1	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

8

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)
เรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
13	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
14	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
16	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
17	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
18	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
19	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

9

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
20	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
21	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
22	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
23	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
24	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
25	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
26	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
27	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
28	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
29	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
30	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

10

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)
เรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
สำหรับผู้บริหารระดับผู้อำนวยการส่วน ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
สำหรับผู้ปฏิบัติการ (หัวหน้าส่วน/เจ้าหน้าที่) ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

11

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
สำหรับผู้ต้องขัง **ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา**							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์
เรื่อง ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา
แต่ละข้อได้ค่าเท่ากับ 1.00

ความเห็น

.....

.....

(ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.964	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
B1	97.2333	297.495	.492	.964
B2	97.3000	293.183	.716	.963
B3	96.9667	287.620	.708	.963
B4	98.1000	288.507	.745	.963
B5	97.4333	284.530	.798	.962
B6	97.4333	287.771	.800	.962
B7	97.1000	287.266	.790	.962
B8	97.3000	286.286	.893	.962

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
B9	97.4333	294.185	.595	.964
B10	97.5333	290.120	.734	.963
B11	97.6333	288.516	.710	.963
B12	97.2667	291.375	.655	.963
B13	97.6667	291.126	.664	.963
B14	97.6333	296.654	.512	.964
B15	97.6000	289.214	.795	.962
B16	97.1000	292.645	.629	.963
B17	96.7667	295.978	.606	.964
B18	97.3667	298.654	.523	.964
B19	97.3667	293.068	.725	.963
B20	97.5333	292.464	.644	.963
B21	97.9333	292.754	.501	.965
B22	97.0000	292.000	.644	.963
B23	97.6667	290.230	.662	.963
B24	97.8333	292.144	.573	.964
B25	97.4667	283.223	.705	.963
B26	97.3333	288.230	.733	.963
B27	97.4000	287.283	.771	.962
B28	97.3333	284.299	.737	.963
B29	97.4667	293.154	.543	.964
B30	98.0000	281.517	.777	.962

ภาคผนวก ฉ

หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ จว. ๒๐๙/๒๕๖๕

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : ทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการจัดสวัสดิการในเรือนจำกลางสงขลา

TITLE : THE ATTITUDE OF PRISONERS TOWARD WELFARE PROVIDING INSONGKHLA CENTRAL PRISON

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

ชัตชัย เทพเดชา

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๕ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ มติที่ ๓๑๗/๒๕๖๕ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภยันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ออกให้ ณ วันที่ ๒๖ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ลงนาม

(พระมหามงวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ช
รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง เรือนจำกลางสงขลา
อายุราชการ 16 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นายคมจักร สุระคำแหง
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง เรือนจำกลางสงขลา
อายุราชการ 6 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นายมงคล สุขการณ์
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง เรือนจำกลางสงขลา
อายุราชการ 31 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นายปวิทย์ธภณ กล้าคง
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานเยี่ยมญาติ เรือนจำกลางสงขลา
อายุราชการ 20 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นางพรศิริ เมธารินทร์
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท
ตำแหน่ง หัวหน้าสถานพยาบาล เรือนจำกลางสงขลา
อายุราชการ 15 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นายแหลมทอง เพชรรักษ์
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เรือนจำกลางสงขลา
อายุราชการ 20 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นายภาคิน รุกขพันธ์
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง เรือนจำกลางสงขลา
อายุราชการ 26 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นายอลงกรณ์ พงศวดาร
วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เรือนจำกลางสงขลา
อายุราชการ 6 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ต้องขัง นามสมมติ ก
วุฒิการศึกษา มัธยมปลาย
ตำแหน่ง ผู้ต้องขังแดน 4 เรือนจำกลางสงขลา
ประสบการณ์ (จำคุก) 4 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566

ภาพประกอบในการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ต้องขัง นามสมมติ ข
วุฒิการศึกษา มัธยมปลาย
ตำแหน่ง ผู้ต้องขังแดน 4 เรือนจำกลางสงขลา
ประสบการณ์(จำคุก) 4 ปี
สถานที่สัมภาษณ์ เรือนจำกลางสงขลา ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
วัน/เวลาที่สัมภาษณ์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	:	นายชัตชัย เทพเดชา
วัน/เดือน/ปีเกิด	:	15 มกราคม 2522
สถานที่เกิด	:	จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	:	รป.ศ. (วิทยาการจัดการ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประสบการณ์ทำงาน		
พ.ศ.2546	:	เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ 1 สังกัดเรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ.2564	:	นักทัณฑวิทยาชำนาญการ สังกัดเรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	:	3/3 หมู่ที่ 1 ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110